

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิก
ในกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
มณี ภัคเกษม

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2528

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177470

20 เม.ย. 2539

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

.....ธีระ อรรถมณฑ.....ประธาน

.....อดิศักดิ์ นพคุณ.....กรรมการ

คณะกรรมการสอบ

.....ธีระ อรรถมณฑ.....ประธาน

.....อดิศักดิ์ นพคุณ.....กรรมการ

.....เกษม ตรีเมธี.....กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร วรุตบางกูร และผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์คำวัลย์ หวังพานิช ประธานและกรรมการควบคุม ปริญญานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ เอาใจใส่ แก้ไขข้อบกพร่องโดยใกล้ชิด โดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ เป็นอย่างสูงในฐานะกรรมการสอบปากเปล่า ได้ให้ข้อเสนอแนะที่มีค่าซึ่งส่งผลต่อความสมบูรณ์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาการบริหารการศึกษาทุกท่าน ศาสตราจารย์ ดร.อารี สัมพนวี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวีบุญณ์ หอมเย็น คุณแม่บุญประจักษ์ ทรพรทรานนท์ อาจารย์ชนะ ชนสมบูรณ์ และอาจารย์บุญศรี แสงประเสริฐ ที่ได้กรุณาตรวจแก้และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัย ขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน และครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายหอเล็ก ในกรุงเทพมหานครทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี และขอขอบคุณเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโทวิชาเอก การบริหารการศึกษา รุ่นที่ 10 ที่มีส่วนช่วยเหลือให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคณะซิสเตอร์อัสสัมชัญ ที่ช่วยเหลือและให้กำลังใจตลอดมา คุณค่าและประโยชน์ที่พึงคาดหวังจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อระลึกถึงพระคุณ ของคุณพ่อ คุณแม่ ครูอาจารย์ผู้มีพระคุณยิ่งในฐานะผู้วางรากฐานการศึกษาของผู้วิจัย

มณี ภัคเกษม

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการศึกษาครั้งนี้	5
	ความสำคัญของการศึกษาครั้งนี้	6
	ขอบเขตของการศึกษาครั้งนี้	6
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
	เอกสารที่เกี่ยวข้อง	10
	ความเป็นมาของโรงเรียนราษฎร์ หรือสถานศึกษาเอกชน	10
	ความเป็นมาของการจัดการศึกษาของโรงเรียนใน	
	เครือคาทอลิก	12
	ความสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการ ...	15
	การมัธยมศึกษา	16
	จุดมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา	16
	งานบริหารในโรงเรียนมัธยม	18
	งานวิชาการ	19
	ความหมายของการบริหารงานวิชาการ	19
	ความสำคัญของงานวิชาการ	20
	วิธีการบริหารวิชาการ	21
	หน้าที่ของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ	26

หัวหน้าหมวดวิชา	27
ครูผู้สอน	28
การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	32
การบริหารวัสดุอุปกรณ์ และห้องสมุด	41
การนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครู	46
กิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว	49
การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	54
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
งานวิจัยภายในประเทศ	57
งานวิจัยต่างประเทศ	61
สมมติฐานในการวิจัย	62
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	63
การสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	63
เครื่องมือ และวิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ...	66
การเก็บรวบรวมข้อมูล	69
การวิเคราะห์ข้อมูล	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	71
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	76
การวิเคราะห์ข้อมูล	77

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	78
ตอนที่ 1 การแสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายหลักที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ	78
ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการ โดยจำแนกตามตัวแปร สถานภาพ และ ขนาดของโรงเรียน	94
ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง	118
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	127
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	127
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	127
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	127
การวิเคราะห์ข้อมูล	128
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	135
การอภิปรายผล	137
ข้อเสนอแนะ	144
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	151
บรรณานุกรม	153
ภาคผนวก	159

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1. จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน	64
2. จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง และได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างแยกตาม สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน	70
3. คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหาร และครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ จำแนกเป็นรายด้าน	78
4. คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหาร และครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ	80
5. คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหาร และครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์และห้องสมุด จำแนกเป็นรายข้อ	82
6. คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหาร และครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษและการฝึกอบรมครู จำแนกเป็นรายข้อ	85
7. คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหาร และครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว จำแนกเป็นรายข้อ	88

8	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหาร และครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา จำแนกเป็นรายข้อ	๘๒
9	เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ จำแนกตามสถานภาพ ของกลุ่มตัวอย่าง	94
10	เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ จำแนกตามสถานภาพ ของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียน ขนาดเล็ก	95
11	เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ จำแนกตามสถานภาพ ของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียน ขนาดกลาง	๑๑7
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ จำแนกตามสถานภาพ ของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียน ขนาดใหญ่	99
13	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหาร และครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	1๐1
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการเป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	1๐2
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้งผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการทั้ง 5 ด้านเป็นรายข้อ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ..	1๐3

16	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการรวมทุกด้านของโรงเรียนขนาดต่างกันเป็นรายคู่	107
17	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของ ผู้บริหารที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ เป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	108
18	เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการบริหารงาน วิชาการเป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	110
19	คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็น ของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ เป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	111
20	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ เป็นรายด้านของโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน	112
21	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ เป็นรายด้านของโรงเรียนขนาดต่างกันเป็นรายคู่	113
22	เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ รวมทุกด้านของโรงเรียนขนาดต่างกันเป็นรายคู่	117
23	ข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน .	118

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา รัฐบาลทุกสมัยต่างก็ให้ความสำคัญ และเร่งรัดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดของการพัฒนา โดยอาศัย การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญของการพัฒนา ทั้งจะเห็นได้ว่ารัฐจัดสรรงบประมาณ เพื่อการศึกษาแต่ละปีเป็นจำนวนมาก และเปิดโอกาสให้เยาวชนเข้ารับการ ศึกษาอย่างกว้างขวาง ในปี พ.ศ. 2525 มีเยาวชนอยู่ในวัยเรียน 9,775,361 คน หรือ ร้อยละ 51.59 ของประชาชนในวัยเรียน และใช้งบประมาณ 32,630.3 ล้านบาท หรือร้อยละ 20.3 ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมด ในขณะที่เดียวกันรัฐจำเป็นต้อง เร่งพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และอื่น ๆ ควบคู่กันไปด้วย จึงไม่สามารถเร่งพัฒนาการศึกษาให้ทันต่ออัตราการเพิ่มของประชากร และให้ทั่วถึง จึงสนับสนุนให้เอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาของรัฐตลอดมา โดยกำหนด ไว้ในแผนการศึกษาของชาติทุกฉบับ และในแผนการศึกษาชาติ พุทธศักราช 2520 ก็ได้ระบุไว้ว่า

"รัฐพึงเปิดโอกาสให้เอกชนร่วมบริหารการจัดการศึกษาได้ รัฐมีนโยบาย สนับสนุนการศึกษาเอกชนทุกระดับทุกประเภท เน้นให้พัฒนาคุณภาพทาง วิชาการให้มีความคล่องตัวในการบริหารโรงเรียน ไม่แสวงหากำไรเกินควร และกำหนดให้โรงเรียนเอกชนทุกแห่งต้องอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของรัฐ"

จากการให้เอกชนเข้ามาช่วยจัดการศึกษาของรัฐ ทำให้รัฐประหยัดเงินได้ มาก ในปี พ.ศ. 2523 รัฐประหยัดเงินเพื่อการศึกษาได้ถึง 7,400 ล้านบาท (มนตรี มีดำโย 2525 : 9) นอกจากนี้แล้ว การให้โรงเรียนเอกชนยังมีผล

ในแง่ของการพัฒนาคุณภาพ กล่าวคือ เปิดโอกาสให้มีการแข่งขันกันระหว่างโรงเรียนของรัฐและเอกชน และยังส่งเสริมสิทธิมนุษยชนที่ให้ประชาชนมีสิทธิเลือกสถานที่เรียนให้บุตรหลานได้ตามความต้องการ

โรงเรียนเอกชนโดยคณะมิชชันนารีในภายโรันคาทอลิกได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาของประเทศไทยนับตั้งแต่รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช และปัจจุบันก็มีการเพิ่มจำนวนขึ้นมากมายทั่วประเทศ โรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกเหล่านี้สามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเภท คือ โรงเรียนที่ตั้งขึ้นโดยคณะมิชชันซึ่งมีบาทหลวงเป็นผู้ดำเนินงาน ซึ่งโรงเรียนประเภทนี้จะอยู่ในกรุงเทพฯ เป็นส่วนใหญ่ และเป็ประปรายในท้องถิ่นทุรกันดาร อีกประเภทหนึ่งเป็นโรงเรียนนักบวช ซึ่งนักบวชเป็นผู้จัดการศึกษาในโรงเรียน และประเภทสุดท้ายเป็นโรงเรียนเอกชนที่สังกัดสภาการศึกษาคาทอลิก ซึ่งดำเนินการโดยฆราวาส โรงเรียนทั้ง 3 ลักษณะนี้ต่างก็มีวัตถุประสงค์ตรงกัน กล่าวคือให้การอบรมสั่งสอนนักเรียนให้ทำตนเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติตามหลักคริสตธรรม บิศจริยธรรมเป็นสัญลักษณ์ของการศึกษาคาทอลิก โดยส่งเสริมทั้งทางค่านิจใจและวิชาการอย่างเข้มข้นควบคู่กันไป (ชิน ประกอบกิจ 2521 : 35) ปัจจุบันมีโรงเรียนคาทอลิกรวมทั้งสิ้น 235 โรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526 : 1) เปิดสอนถึงระดับมัธยมเป็นส่วนใหญ่ เฉพาะในกรุงเทพมหานคร มีโรงเรียนในเครือคาทอลิกเปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาถึง 41 โรงเรียน นับตั้งแต่แผนพัฒนาการศึกษาระยะที่ 3 (2515 - 2519) เป็นต้นมา รัฐได้ขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ ให้สามารถรับนักเรียนเพิ่มขึ้น และมีเป้าหมายในการเพิ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศปีละ 100 โรง (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 32) จากการที่โรงเรียนรัฐบาลขยายการรับนักเรียนมากขึ้น ทำให้สัดส่วนโรงเรียนมัธยมของเอกชนลดลงตามลำดับ ในปี 2525 สัดส่วนของโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ของรัฐบาลและเอกชนมีสัดส่วน 85 : 15 และโรงเรียนมัธยมปลายสายสามัญ 88 : 12 โรงเรียนเอกชนได้รับผลกระทบจากนโยบายนี้ไม่น้อย คงจะ

เห็นได้จากการรวบรวมปัญหาของการศึกษาเอกชนในประเทศไทย โดย บุญรอด บุญศรีสมฤทธิ์ (บุญรอด บุญศรีสมฤทธิ์ 2526 : 35 - 39) ซึ่งพบว่าโรงเรียนเอกชนประสบปัญหาดังต่อไปนี้ คือ

1. ปัญหาด้านปริมาณ นับตั้งแต่ปี 2521 จำนวนนักเรียนมัธยมทั้งระดับมัธยมศึกษาและมัธยมปลายลดลงทุกปี มีสาเหตุมาจากรัฐได้ขยายโรงเรียนไปยังอำเภอและตำบลขนาดใหญ่ เพื่อให้เด็กชนบทได้มีโอกาสเข้ารับการศึกษาระดับนี้มากขึ้น เป็นการสนับสนุนนโยบายความเสมอภาคและโอกาสได้รับการศึกษา จำนวนนักเรียนของโรงเรียนเอกชนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเฉลี่ยร้อยละ 3.79 และในระดับมัธยมปลายลดลงร้อยละ 10.27

2. ปัญหาทางการเงิน โรงเรียนเอกชนมีรายได้หลักมาจากค่าธรรมเนียมการเรียน ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ และค่าบำรุง เงินอุดหนุนจากรัฐเป็นรายได้อันคับครองและที่สำคัญที่สุดคือ การบริจาคและอุดหนุนจากภาคเอกชนมักจะเป็นรายได้เสริมของโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานดี นอกจากนี้โรงเรียนอาจจะได้รับเงินอุดหนุนจากมูลนิธิ สมาคมครูผู้ปกครอง สมาคมศิษย์เก่า และสถาบันศาสนาบ้าง ในช่วงเวลา 5 ปีที่ผ่านมา นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2519 - 2523 โรงเรียนเอกชนสายสามัญล้มเลิกกิจการจำนวน 398 โรงเรียน เฉลี่ยปีละประมาณ 80 โรงเรียน สาเหตุที่ล้มเลิกกิจการส่วนใหญ่ร้อยละ 90 มองเห็นว่าอนาคตการดำเนินการไม่แจ่มใส คุณภาพทางวิชาการลดลง จำนวนนักเรียนลดลง รายได้ไม่เพียงพอ ขาดอุปกรณ์และครู เป็นต้น ส่วนอีกร้อยละ 8 ล้มเลิกเพราะสาเหตุอื่น ๆ

โรงเรียนเอกชนที่ยังคงดำเนินการอยู่ ได้รับผลกระทบจากสภาพเศรษฐกิจของประเทศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้รายได้จากค่าธรรมเนียมการเรียนไม่พอกับรายจ่าย การดำรงชำระค่าธรรมเนียมการเรียนก็มีแนวโน้มสูงขึ้น

3. ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารและอื่น ๆ

การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับหลักสูตรใหม่ของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งระดับประถมและมัธยมศึกษา ซึ่งมีวิธีใหม่ ๆ เช่น การงานพื้นฐานอาชีพ ซึ่งโรงเรียน

ต้องลงทุนเพิ่มในด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน อาคารสถานที่ และครูที่มีความถนัดพิเศษ แต่โรงเรียนยังขาดความพร้อมทางด้านทุนทรัพย์ ในขณะที่เดียวกันระดับมัธยมซึ่งต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นมาก แต่โรงเรียนไม่สามารถเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มจากจำนวนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ได้ และถ้าเรียกเก็บผู้ปกครองจะเดือดร้อน และส่วนใหญ่ไม่สามารถจะจ่ายให้ได้

ขวัญของครูโรงเรียนเอกชนตกต่ำกว่าครูในโรงเรียนรัฐบาล ทั้งนี้มีผลมาจากรายได้ต่ำกว่า สวัสดิการต่าง ๆ ที่ได้รับไม่เท่าเทียมและมั่นคงเท่าราชการ แม้ว่าทางรัฐจะได้จัดให้มีกองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชนขึ้น เพื่อเป็นสวัสดิการก็ตาม ความรู้สึกมั่นคงและปลอดภัยก็ยังไม่สามารถพัฒนาได้เท่ากับข้าราชการได้

โรงเรียนเอกชนส่วนใหญ่จะขาดแคลนครูที่มีวุฒิสอง และมีความชำนาญเฉพาะสาขา ทั้งนี้เพราะโอกาสและความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนไม่เท่าเทียมกับครูโรงเรียนของรัฐ จึงทำให้ครูที่มีวุฒิและความชำนาญไม่สนใจงานโรงเรียนเอกชน และเมื่อเข้ามาทำงานการสอนก็มักเป็นช่วงสั้น ๆ เพราะยังแสวงหากำหนดในโรงเรียนรัฐบาลอยู่ เมื่อใดงานที่ดีกว่ามั่นคงกว่า ทำให้ครูลาออกไปโรงเรียนเอกชนสายสามัญมีปัญหาเกี่ยวกับอัตราเข้าออกของครูค่อนข้างสูง ทำให้มีผลกระทบต่อการเรียนการสอน การบริหาร รวมทั้งคุณภาพทางการศึกษาคด้วย นอกจากนี้การบรรจุครูของโรงเรียนรัฐบาลกระทำตลอดปี ทำให้เกิดปัญหาครูในโรงเรียนเอกชนลาออกระหว่างปีการศึกษาตลอดเวลา

การขยายตัวของสถานศึกษาของรัฐทุกระดับมีผลกระทบต่อกิจการโรงเรียนเอกชนทั้งสิ้น เพราะผู้ปกครองส่วนใหญ่จะนำบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษาของรัฐ เพราะเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า ด้วยเหตุนี้ทำให้โรงเรียนเอกชนมีนักเรียนน้อยลง มีปัญหาทางการเงินมากขึ้น

โรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสามัญจะเผชิญวิกฤต อยู่ได้จะต้องพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพดีทั้งด้านวิชาการและการบริหารด้านอื่น ๆ ทั้งยังต้องปลูกฝังความรักและศรัทธาต่อสถานศึกษาแก่ผู้ปกครองและนักเรียนด้วย เพราะปรากฏว่าเมื่อนักเรียนจบชั้นประถมศึกษา หรือชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นแล้ว ส่วนใหญ่จะย้ายออกไปศึกษาต่อระดับมัธยมในโรงเรียนของรัฐด้วยความเชื่อว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐมีความพร้อมมากกว่าและมีคุณภาพทางวิชาการดีกว่า ทำให้นักเรียนระดับมัธยมมีน้อยลงไปอีก โรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกก็ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน และยิ่งนับวันว่าปัญหาจะทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ คณะกรรมการฝ่ายบริหารโรงเรียนคาทอลิก และสภาการศึกษาคาทอลิกจึงได้มีการปรึกษาหารือ เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนให้สามารถดำเนินการอยู่ได้อย่างมั่นคง อย่างมีคุณภาพ และในขณะเดียวกันก็ต้องจัดการมัธยมศึกษาให้มีหลักการแน่นอนตามที่รัฐและสังคมต้องการ ตรงต่อค่านิยมและปรัชญาสังคมด้วย ผู้วิจัยเห็นว่าประเด็นที่น่าสนใจและน่าศึกษาอย่างลึกซึ้งซึ่งประเด็นแรก คือ การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ซึ่งเป็นงานสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง และเป็นหลักประกันความเชื่อถือของผู้ปกครองด้วย การศึกษาการบริหารงานวิชาการในทัศนะของผู้บริหารและครู จะทำให้มองเห็นปัญหาอุปสรรค และช่องว่างระหว่างผู้บริหารและครู ซึ่งสามารถนำมาใช้พิจารณาปรับปรุงงานวิชาการในโรงเรียนได้ และยังมีผลเกี่ยวข้องไปถึงการปรับปรุงการบริหารด้านอื่น ๆ ด้วยเป็นต้นว่า การบริหารงานบุคคล การบริหารการเงินและงานทั่วไป การสร้างความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองและอื่น ๆ ซึ่งเมื่อผนวกกับข้อมูลทางด้านอื่น ๆ แล้ว สามารถกำหนดแผนพัฒนาการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคาทอลิกได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

๑. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลที่สำคัญสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ครูในโรงเรียนมัธยม ในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร และสภาการศึกษาคาทอลิก ใช้พิจารณาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และยังสามารถนำไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายการบริหารด้านอื่น ๆ และพัฒนาโรงเรียนให้เกิดความคล่องตัวและมีนัย

นอกจากนี้แล้วผลการวิจัยนี้ยังสามารถนำเสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดแผนการนิเทศโรงเรียนมัธยมศึกษาของเอกชนอีกด้วย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการซึ่งจะพิจารณาเฉพาะด้าน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 พ.ศ. 2527 ในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร เท่านั้น

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร ปี 2527 ซึ่งเลือกมาโดยวิธีสุ่ม

ตามระดับชั้น แบบสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จะได้ 22 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารจาก 22 โรงเรียน ทั้งหมดจำนวน 60 คน และครูผู้สอนจาก 22 โรงเรียนทั้งหมดจำนวน 590 คน .

3. ตัวแปรที่ใช้ศึกษาค้นคว้า

3.1 ตัวแปรอิสระได้แก่ สถานภาพ กับขนาดของโรงเรียน

3.1.1 สถานภาพ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน

3.1.2.1 โรงเรียนขนาดเล็ก

3.1.2.2 โรงเรียนขนาดกลาง

3.1.2.3 โรงเรียนขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน

ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน คือ

3.2.1 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

3.2.2 การบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด

3.2.3 การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู

3.2.4 การจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว

3.2.5 การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. โรงเรียนเอกชน หมายถึง โรงเรียนที่เอกชนเป็นผู้ลงทุนจัดการศึกษา ซึ่งเปิดสอนตามหลักสูตรกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. โรงเรียนในเครือคาทอลิก หมายถึง โรงเรียนที่ได้รับการรับรองจาก สภาการศึกษาคาทอลิก ที่เปิดสอนในระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ในสังกัดของ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ โรงเรียนเหล่านี้มีจุดประสงค์ให้การอบรมสั่งสอนกุลบุตรกุลธิดาของชาติให้เป็นบุคคลที่บรรลุถึงความสมบูรณ์ ในอันที่จะทำประโยชน์แก่ประเทศชาติให้มากที่สุดตามหลักคริสตธรรม

3. ผู้บริหารงานวิชาการ หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ ฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาต่าง ๆ หรือผู้ที่ทำหน้าที่หรือรักษาการแทนในตำแหน่งที่กล่าวมาแล้ว

4. ครูผู้สอน หมายถึง ครู-อาจารย์ผู้ทำการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาในหมวดวิชาต่าง ๆ นอกเหนือจากผู้บริหารงานวิชาการดังกล่าว

5. การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารจัดการกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคาทอลิก ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ดี และมีประสิทธิภาพที่สุด 5 ด้าน คือ

5.1 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน หมายถึง การจัดบรรดาประสบการณ์ต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนตามระดับชั้น ความต้องการ ความสนใจของผู้เรียนที่เกี่ยวข้องประมวลการสอน โครงการสอนและการบันทึกการสอน การจัดแผนการเรียน การจัดตำราเรียน หนังสืออ่านประกอบและหนังสืออ้างอิง การจัดตารางสอน การจัดครูผู้สอนและการสอนซ่อมเสริม

5.2 การบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด หมายถึง การดำเนินการเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุดให้สอดคล้องตามจุดหมายของการเรียนการสอน

5.3 การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู หมายถึง ความพยายามที่จะส่งเสริมให้การศึกษามีคุณภาพด้านการเรียนการสอน และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของครูด้วยวิธีการต่าง ๆ

5.4 กิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว

5.4.1 กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมรวมหรือนอกหลักสูตรที่ให้การศึกษากับนักเรียนนอกห้องเรียน

5.4.2 กิจกรรมแนะแนว หมายถึง กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเองทุกด้าน และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียน

5.5 การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา หมายถึง การรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ มาพิจารณา เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน

6. ความคิดเห็น หมายถึง ความเชื่อ ความคิด หรือการลงความเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในที่นี้หมายถึงความคิดเห็นที่ได้แสดงออกในแบบสอบถาม

7. ความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ หมายถึง ความเชื่อ ความคิดหรือการลงความเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายหลัก ในกรุงเทพมหานคร

8. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง ขนาดของโรงเรียนซึ่งแบ่งตามจำนวนนักเรียนที่กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2522 : 6) กำหนดไว้แบ่งเป็น 3 ขนาด คือ

8.1 โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 499 คน

8.2 โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 500 - 1,499 คน

8.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คนขึ้นไป

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้แบ่งเนื้อหาการศึกษาตามลำดับหัวข้อดังนี้

ความเป็นมาของโรงเรียนราษฎร์ หรือสถานศึกษาเอกชน

ความเป็นมาของการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือคาทอลิก

ความสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการ

การมัธยมศึกษา

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของทางการบริหารงานวิชาการ

ความเป็นมาของโรงเรียนราษฎร์ หรือสถานศึกษาเอกชน

เอกชนได้เข้ามาจัดการศึกษาตั้งแต่สมัยที่ยังไม่มีการจัดการศึกษาในโรงเรียนแบบทางการในสมัยสุโขทัย เอกชนให้การศึกษาในบ้าน วัดและวังเป็นสถานศึกษามีภิกษุหรือเจ้านายในราชตระกูลเป็นผู้สอน ต่อมาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. 2198 - 2231) ได้มีคณะมิชชันนารี นิกายโรมันคาทอลิกชาวฝรั่งเศสได้รับพระบรมราชานุญาตให้เข้าเผยแผ่ศาสนาและจัดตั้งโรงเรียนขึ้น เพื่อให้การศึกษาแก่เยาวชนชาวไทยในกรุงศรีอยุธยา ซึ่งนับเป็นการจัดตั้งโรงเรียนราษฎร์เป็นครั้งแรก โรงเรียนนี้เรียกกันโดยทั่วไปว่า โรงเรียนสามเณร เพราะนักเรียนรุ่นแรกเป็นนักเรียนที่นับถือศาสนาคริสต์เป็นส่วนใหญ่ มีการสอนทั้งทางโลกและทางธรรม และสมเด็จพระนารายณ์เองได้พระราชทานที่ดิน สิ่งของต่าง ๆ เพื่อสร้างโบสถ์ บ้าน และโรงเรียนแก่บาทหลวง โรงเรียนสามเณรนี้ได้รับความนิยมมาก แต่กิจการต้องหยุดชะงักลงเมื่อสิ้นกรุงศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. 2310 แล้วกลับมาได้รับความนิยมอีกครั้ง ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์

กล่าวคือ ในระยะก่อนพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ (พ.ศ. 2525 - 2461) เริ่มโดยนางมาทูน (Mrs. Mattoon) มีชนนารีศาสนานิกายเพรสไบทีเรียน ตามด้วยโรงเรียนของจีนแล็กเค็ง ก๊วยเซียน โรงเรียนคริสเตียนไฮสกูล ซึ่งต่อมาเป็น โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย โรงเรียนดังกล่าวทั้งหมดนี้เป็นโรงเรียนชาย ส่วนโรงเรียนหญิงเริ่มที่จังหวัดเพชรบุรี คือโรงเรียนของแมคฟาร์แลนด์ (McFarland) ต่อมาโรงเรียนเพิ่มขึ้นในกรุงเทพฯ เริ่มโดยโรงเรียนกุลสตรีวังหลัง หรือโรงเรียน วัฒนาวิทยาลัยในปัจจุบัน โรงเรียนบำรุงวิทยาและโรงเรียนราชินี ในสมัยนี้เรียก โรงเรียนราษฎร์ว่า "โรงเรียนเซนต์คิส" ซึ่งกรมศึกษาธิการ หมายถึง โรงเรียน มูลศึกษาสามัญชั้นต่ำ และชั้นสูง แบ่งออกเป็นโรงเรียนในบำรุงซึ่งเป็นโรงเรียนในความดูแลของกรมศึกษาธิการและได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาลบางส่วน และโรงเรียน นอกบำรุง ซึ่งไม่อยู่ในความดูแลของกรมศึกษาธิการ และไม่ได้รับการอุดหนุน ต่อมา เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเซนต์คิสเป็นโรงเรียนบุคคูล โรงเรียนของเอกชนนี้ขยายกิจการ อย่างรวดเร็ว ในปี พ.ศ. 2456 มีโรงเรียนราษฎร์ 141 โรง และในปี พ.ศ. 2460 โรงเรียนราษฎร์เพิ่มขึ้นมีจำนวน 551 โรง

หลังประกาศพระราชบัญญัติโรงเรียนราษฎร์ พ.ศ. 2461 ในสมัยพระบาท สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เปลี่ยนชื่อโรงเรียนบุคคูล เป็นโรงเรียนราษฎร์ และได้มีการตรา พ.ร.บ.โรงเรียนราษฎร์อีกหลายฉบับ ฉบับสุดท้ายได้ประกาศใช้เมื่อ วันที่ 14 สิงหาคม 2525 และให้ชื่อว่า พ.ร.บ.โรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2525 และเมื่อจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนแล้ว จึงเปลี่ยนชื่อเป็นสถานศึกษา เอกชน (ชนิดา รัชพลเมือง 2525 : 31 - 32)

จากข้อมูลสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2526 ของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ ปรากฏว่ามีโรงเรียนเอกชนสายสามัญ จำนวน 2,378 โรง (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526 : 1 - 97)

ความเป็นมาของการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือคาทอลิก

นับตั้งแต่คริสต์ศาสนาได้ถูกนำเข้ามาเผยแพร่ในประเทศไทย เมื่อสมัยร้อยปีก่อน ชาวคริสต์ได้มีบทบาทสำคัญในสังคมตลอดมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา และสาธารณสุข ในที่นี้จะขอกล่าวเฉพาะด้านการศึกษา ในปี พ.ศ. 2208 โรงเรียนคาทอลิกแห่งแรกในประเทศไทยสมัยกรุงศรีอยุธยา คือ โรงเรียนสามัญ (General College) ตั้งขึ้นโดยพระสังฆราช แลมเบิร์ต เดอลา มอตเต (Lambert de la Motte) ในจังหวัดอยุธยา ต่อมาได้ขยายกิจการโรงเรียนไปในจังหวัดอื่น ๆ เช่น ลพบุรี บางกอก เป็นต้น

ในสมัยรัตนโกสินทร์ ภราดา โคลอมเบต์ (Rev. Colombet) ได้ตั้งโรงเรียนอัสสัมชัญขึ้นในปี พ.ศ. 2428 ซึ่งอาจจะถือว่าเป็นโรงเรียนคาทอลิกสมัยใหม่แห่งแรก นับแต่นั้นมาได้มีคณะนักบวชที่อุทิศตนในการให้การศึกษาหลายคณะได้ทะยอยกันเข้ามาทำการศึกษาในประเทศไทย ทำให้มีโรงเรียนเพิ่มขึ้นอีกมากมาย ซึ่งประกอบด้วยโรงเรียนของวัด ของนักบวช และแม่แต่ของเอกชน

ในปี พ.ศ. 2502 สมเด็จพระสังฆราชเห็นความสำคัญที่จะจัดได้โรงเรียนคาทอลิกรวมตัวขึ้นเป็นองค์การ เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนทัศนะ ประชุมการณ์และถือนโยบายที่ถูกต้องจึงได้มีมติตั้ง "คณะกรรมการโรงเรียนคาทอลิกแห่งประเทศไทย" อันมี พญา ป.คาเร้โต ผู้แทนสภาสังฆราช เป็นประธาน คณะกรรมการโรงเรียนคาทอลิกแห่งประเทศไทย โดยมติเอกฉันท์ของที่ประชุมสมัชชาใหญ่ครั้งแรกของโรงเรียนคาทอลิก ปี พ.ศ. 2512

วัตถุประสงค์ของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

1. ช่วยโรงเรียนคาทอลิกให้ดำเนินกิจการตามข้อเสนอของสภาสังคายนาวาติกัน ในข้อที่ว่าด้วยการศึกษา และเพื่อประสานงานระหว่างสภาพระสังฆราชแห่งประเทศไทยกับโรงเรียนต่าง ๆ

2. ให้โรงเรียนคาทอลิกได้บรรลุผลตามนโยบายของแต่ละโรงเรียนและวัตถุประสงค์ร่วมกัน
3. เป็นตัวแทนรักษาดุลประโยชน์ทางการศึกษาของคาทอลิกในประเทศไทย ต่อกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ต่อรัฐบาลและองค์การระหว่างชาติ
4. ส่งเสริมความสามัคคีเพื่อให้เกิดกิจกรรมร่วมกัน
5. ส่งเสริมโรงเรียนคาทอลิกให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของชาติ โดยร่วมมือกับองค์การอื่น ๆ ทั้งของรัฐบาลและเอกชน เพื่อความเจริญของประเทศไทย
6. กำหนดนโยบายการศึกษาคาทอลิก
7. ให้การสนับสนุนสมาคมครูคาทอลิก และกิจกรรมการศึกษาของกิจการคาทอลิก

นโยบายของโรงเรียนคาทอลิก

ความหมายของโรงเรียนคาทอลิก

1. โรงเรียนคาทอลิก คือ โรงเรียนที่ได้รับการรับรองจากสภาการศึกษาคาทอลิก
2. จุดประสงค์ของโรงเรียนคือ ให้การอบรมสั่งสอนกุลบุตร กุลธิดาของชาติ ให้เป็นบุคคลที่บรรลุถึงความสมบูรณ์ ในอันที่จะทำประโยชน์ให้แก่ประเทศไทยมากที่สุดตามหลักคริสตธรรม

ความรับผิดชอบด้านสังคมของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย

1. มุ่งสร้างให้ประชาคมในโรงเรียนเกิดบรรยากาศอันมีชีวิตที่ว้าวุ่น จิตตารมณ์ เสรีภาพและความรักแบบพระวรสาร

2. โรงเรียนควรต้องให้นักเรียนมีโอกาสเพียงพอที่จะรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและในด้านสังคมตามวัย และภาวะของแต่ละคน
3. ผู้บริหารโรงเรียน
 - 3.1 พึงคำนึงถึงความต้องการของโลกในสมัยปัจจุบัน
 - 3.2 พึงใช้อุปกรณ์ และทักษะในการสอนตามหลักการใหม่ ๆ ที่ค้นพบในสมัยปัจจุบัน
 - 3.3 พึงให้คณะครู ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมีส่วนรับผิดชอบในนโยบายและโครงการบริหารโรงเรียน
 - 3.4 พึงสงเคราะห์ช่วยเหลือนักเรียนที่ชักสน คนที่ไม่ได้รับความอบอุ่นและความอนุเคราะห์ของครอบครัว หรือผู้ที่ยังไม่รู้จักตระหนักถึงความเชื่อ
 - 3.5 ในการอบรมพึงร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับบิดามารดา
 - 3.6 พึงสนับสนุนนโยบายและข้อเสนอแนะของกระทรวงศึกษาธิการ

ความรับผิดชอบของโรงเรียนคาทอลิกต่อพระศาสนจักรและศาสนาอื่น ๆ

ในประเทศไทย

1. ให้โรงเรียนคาทอลิกเป็นศูนย์กลางกับศาสนาอื่น
2. โรงเรียนคาทอลิกจะอบรมเยาวชนให้เป็นผู้เชื่อมั่นในศาสนาตามหลักความเชื่อของเขา
3. โรงเรียนคาทอลิกจะต้องปลูกฝังอบรมนักเรียนทุกศาสนา ให้มีทัศนคติที่เห็นอกเห็นใจด้วยอัธยาศัยไมตรี
4. โรงเรียนคาทอลิกจะต้องส่งเสริมวัฒนธรรมของประเทศเพื่อเชิดชูคุณค่าของศาสนา
5. โรงเรียนคาทอลิกพึงตระหนัก และถือเป็นหน้าที่จะอบรมเยาวชนคาทอลิก (สภาการศึกษาคาทอลิก 2520 : 1 - 7)

ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความสำคัญต่อวงการศึกษามาก เพราะความเป็นผู้นำทางวิชาการของโรงเรียน มีอิทธิพลต่อสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน ในการที่จะสร้างหรือพัฒนาให้เป็นคนสมบูรณ์ กรมสามัญศึกษาได้กล่าวถึงหน้าที่ของหัวหน้าสถานศึกษาว่า โดยทั่วไปแล้วหัวหน้าสถานศึกษาไม่จำเป็นต้องบริหารโรงเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาและเพื่อความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษานั้น ๆ และได้แบ่งหน้าที่ของหัวหน้าสถานศึกษาอย่างกว้าง ๆ 3 ประการด้วยกันคือ งานด้านวิชาการ งานด้านบริการนักเรียนและงานด้านธุรการ

ความสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียนกับการบริหารงานวิชาการ

การบริหารโรงเรียน โดยเฉพาะการบริหารงานด้านวิชาการมีความยุ่งยากซับซ้อนเพียงใด ขึ้นอยู่กับขนาดของโรงเรียน ถ้าเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ การบริหารงานก็ค่อนข้างจะซับซ้อนผิดกับโรงเรียนขนาดเล็ก เพราะมีจำนวนนักเรียนมาก ครูมาก บุคลากรมาก เครื่องมือเครื่องใช้ในการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น การเงินที่ใช้การใช้จ่ายมาก (ภิญโญ สาร 2519 : 339) และนอกจากนี้ (กรมสามัญศึกษา 2522 : 384) ได้ชี้แจงให้เห็นความสำคัญของงานวิชาการที่สัมพันธ์กับการใช้เวลาในการบริหารงานว่า เวลาที่ใช้ในการบริหารงานด้านวิชาการมีความเกี่ยวข้องกับขนาดของโรงเรียนด้วย กล่าวคือโรงเรียนยิ่งขนาดใหญ่เท่าไร ผู้บริหารต้องใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการมากขึ้นเท่านั้น ผลการศึกษาเรื่องขนาดของโรงเรียนพบว่า

ขนาดของโรงเรียนที่มีนักเรียน 0 - 249 คน ใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการร้อยละ 22.91

ขนาดของโรงเรียนที่มีนักเรียน 250 - 749 คน ใช้เวลาในการบริหารงานวิชาการร้อยละ 24.80

ขนาดของโรงเรียนที่มีนักเรียน 750 - 1,499 คน ใช้เวลาในการบริหารงาน
วิชาการ ร้อยละ 27.33

ขนาดของโรงเรียนที่มีนักเรียน 1,500 - 3,900 คน ใช้เวลาในการ
บริหารงานวิชาการ ร้อยละ 30.15

ฉะนั้นงานวิชาการจึงเป็นงานที่ทุกโรงเรียนต้องถือว่าเป็นงานที่สำคัญและ
ต้องปฏิบัติอย่างจริงจังเป็นอันดับแรก

การมัธยมศึกษา

ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ได้ระบุไว้ในหมวด 3 ข้อ 32
ว่า การศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการศึกษาหลังระดับประถมศึกษา มุ่งให้ผู้เรียน
มีความรู้ที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด เพื่อให้แต่ละบุคคล
เข้าใจและรู้จักเลือกอาชีพที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม การศึกษาระดับนี้
แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียน
ตอนละ 3 ปี ในตอนต้นให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนกลุ่มวิชาการและวิชาอาชีพ ตาม
ความถนัดและความสนใจอย่างกว้างขวาง ในตอนปลายให้ผู้เรียนได้เน้นการเรียน
กลุ่มวิชาที่ผู้เรียนจะฝึกเป็นอาชีพต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 11)

จุดมุ่งหมายของการมัธยมศึกษา

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

1. เพื่อให้ผู้เรียนค้นพบและพัฒนาความสามารถ ความถนัดและความสนใจ
ของตนเอง
2. เพื่อให้มีนิสัยใฝ่หาความรู้ ทักษะ รู้จักคิดและวิเคราะห์อย่างมีระเบียบ
วิธีการและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

3. เพื่อให้มีพระคนะที่ถือศีลมาซึ่งทุกชนิด มีระเบียบวินัยในการทำงาน ทั้งในส่วนตัวและหมู่คณะ มานะ พากเพียร อุตุน ประหยัดและใช้เวลาให้เป็นประโยชน์

4. เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง เคารพต่อกฎหมาย และกติกา ของสังคม รับผิดชอบตนเอง ครอบครัว และสังคม ตลอดจนเสริมสร้างความ เสนอภาคและความเป็นธรรมในสังคม

5. เพื่อให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคี และ เสียสละเพื่อส่วนรวม รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี อย่างมีหลักการและเหตุผล

6. เพื่อให้มีความรู้และทักษะที่เป็นพื้นฐานเพียงพอแก่การนำไปปรับปรุง การดำรงชีวิตทั้งส่วนตนและครอบครัว รวมทั้งการฝึกงานและการศึกษาเพิ่มเติม

7. เพื่อให้มีสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ และให้รู้จักส่งเสริมการสาธารณสุข ของชุมชน

8. เพื่อให้รู้จักและผูกพันกับท้องถิ่นของตน ให้รู้จักบำรุงรักษาสภาพแวดล้อม เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่ท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทย

9. เพื่อปลูกฝังให้มีความภูมิใจในความเป็นไทย มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ให้มีความรู้และเลื่อมใสในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ร่วมกันธำรงรักษาความปลอดภัยและความมั่นคงของ ประเทศชาติ

10. เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีของมนุษยชาติในการอยู่ร่วมกันอย่าง สันติสุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2521 : 2)

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

1. เพื่อให้รู้จักดำรงชีวิตบนพื้นฐานแห่งคุณธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความ ซื่อสัตย์ สุจริตและยุติธรรม มีระเบียบวินัย มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น และประเทศชาติ

2. เพื่อให้รู้จักวิธีการเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น รู้จักแก้ปัญหาเป็น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีนิสัยใฝ่หาความรู้ และทักษะอยู่เสมอ รักการทำงาน สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีความขยันหมั่นเพียร อดทนและรู้จักประหยัด

3. เพื่อให้มีความรู้ ทักษะในวิชาอาชีพเพียงพอแก่การดำเนินชีวิต มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ รู้ช่องทางในการประกอบสัมมาชีพที่เหมาะสมกับตน เพื่อสร้างสรรค์ความเจริญต่อท้องถิ่น และประเทศชาติ

4. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าในวิถีทางการ กิลปะ วัฒนธรรม ธรรมชาติ รู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

5. เพื่อให้รู้จักเคารพสิทธิ เสรีภาพของผู้อื่น รู้จักหน้าที่ของตนและผู้อื่น รู้จักใช้สิทธิเสรีภาพของตนในทางสร้างสรรค์บนรากฐานแห่งกฎหมาย จริยธรรมและศาสนา

6. เพื่อให้มีความสำนึกในการเป็นคนไทยร่วมกัน เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความรักชาติ รักประชาธิปไตย รู้จักใช้สิทธิและมัญญาในการดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

7. เพื่อให้เข้าใจพื้นฐานและปัญหาการเมือง เศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกปัจจุบัน มีความสำนึกในการเป็นส่วนหนึ่งของมนุษยชาติ รู้จักแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งด้วยวิธีการแห่งปัญญาและสันติวิธี (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 7)

งานบริหารในโรงเรียนมัธยม

การบริหารโรงเรียนมัธยมนั้น มีขอบเขตกว้าง นักการศึกษาได้จัดแบ่งงานการบริหารออกเป็นหมวดหมู่ตามลักษณะของงานและขนาดของโรงเรียนไว้หลายแบบด้วยกัน ส่วนใหญ่ใช้หลักเกณฑ์คล้ายกัน กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2522 : 12 - 13) ได้แบ่งงานหลักที่สำคัญในการบริหารโรงเรียนมัธยมไว้ 6 หมวดคือ

1. งานวิชาการ งานหลักสูตรและการสอน
2. งานบริหารบุคคล
3. งานกิจการนักเรียน
4. งานอาคารสถานที่
5. งานธุรการและงานงบประมาณ
6. งานสัมพันธ์กับชุมชน

ในการบริหารงานโรงเรียนมัธยมนั้น การบริหารงานวิชาการนับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่ง เพราะวิชาการจะช่วยพัฒนาสติปัญญา ความนึกคิดของผู้เรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตและต่อสังคม และการบริหารวิชาการจะมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลที่ยั่งยืนอยู่กับผู้บริหารและครู จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถและมีความเข้าใจในเรื่องการบริหารโรงเรียนเป็นอย่างดี เข้าใจเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการมัธยมศึกษาและการบริหารงานวิชาการเป็นอย่างดี

งานวิชาการ

กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2519 : 207) ได้กำหนดไว้ว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนประเภทใด มาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษา มักจะได้รับการพิจารณาอันมีมูลฐานจากผลงานด้านวิชาการเป็นสำคัญ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องให้ความสนใจงานด้านวิชาการเป็นพิเศษ โดยวางแผนเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตลอดจนยึดตามระเบียบและปรับปรุงแก้ไขเป็นระยะ ๆ

ความหมายของการบริหารงานวิชาการ

ภิญโญ สาธร (ภิญโญ สาธร 2526 : 324) กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพที่สุด เพราะหน้าที่ของโรงเรียน

ทุกแห่งคือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในค่านิยมวิชาการ ครูใหญ่เป็นผู้นำในค่านิยมวิชาการ โดยการทำงานร่วมกับครู ภาระครู ให้คำแนะนำครูและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในด้านการสอน

เอกวิทย์ ฌ. ถาวร (เอกวิทย์ ฌ. ถาวร 2516 : 113) ระบุว่าการบริหารงานวิชาการนั้น ได้แก่ การควบคุมดูแลหลักสูตร การสอน อุปกรณ์การสอน การจัดแบบเรียน คู่มือครู การจัดชั้นเรียน การจัดครูสอน การปรับปรุงการเรียนการสอน การฝึกอบรมครูประจำ การเผยแพร่วิชาการ การวัดผลการศึกษา การวิจัยค้นคว้า การประเมินผลมาตรฐานโรงเรียน เพื่อปรับปรุงโรงเรียน ตลอดจนการตรวจเยี่ยมและนิเทศการศึกษาแก่โรงเรียน

จากแนวความคิดของนักการศึกษาดังกล่าว พอจะสรุปได้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับงานค่านิยมวิชาการ ได้แก่ การส่งเสริมความเข้าใจของครูเกี่ยวกับหลักสูตร วัสดุอุปกรณ์ ห้องสมุด การนิเทศการศึกษา การจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนวซึ่งสนับสนุนงานวิชาการ การวัดผลและการประเมินผล การศึกษาและรวมถึงการสนับสนุนส่งเสริมความสามรถในสาขาวิชาการต่าง ๆ

ความสำคัญของงานวิชาการ

ในการจัดการศึกษาทุกระดับ งานค่านิยมวิชาการนับเป็นงานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะวิชาการต่าง ๆ จะช่วยเสริมสร้างหรือพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ความคิดของ ผู้เรียน ช่วยให้อุบัติการคิดเป็น ทำเป็น แก้ไขปัญหาต่าง ๆ เป็น และเป็นพื้นฐานในการเลือกอาชีพ ตลอดจนการพัฒนาอาชีพของตนให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและเพื่อดำรงชีพ

มิลเลอร์ (Miller. 1965 : 175) ได้กล่าวถึงความสำคัญของ วิชาการว่าเป็นหัวใจของโรงเรียน และสำคัญมากที่สุด ได้แก่ การจัดโปรแกรม และการปฏิบัติตามโปรแกรม ตลอดจนการวัดผลเพื่อจะได้ติดตามการ

ทั้งครูและนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการบริหารการสอน เพื่อให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยดีนั้น เป็นหน้าที่ของโรงเรียนโดยตรง

ฉะนั้นพอจะสรุปได้ว่า งานวิชาการจึงเป็นงานที่สำคัญในบรรดางานทุกชนิดของโรงเรียนเพราะเป็นงานหลัก และจุดประสงค์อันแรกในการตั้งโรงเรียนขึ้นเพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นคนสมบูรณ์ มีความเจริญงอกงามทางด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และร่างกายนั่นเอง

วิธีการบริหารวิชาการ

การบริหารวิชาการให้ได้ผลบรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้นั้น ถึงแม้ว่าเราจะมีบุคลากร มีทุนทรัพย์ และเข้าใจความหมายของการบริหารงานวิชาการแล้ว ยังจำเป็นต้องมีวิธีการใช้ศาสตร์และศิลปะเข้าช่วย ผู้บริหารโรงเรียนควรกระจายอำนาจให้ผู้ทำหน้าที่ทางวิชาการได้เต็มที่ เพื่อสนับสนุนให้เกิดความรู้ และวิธีการใหม่ ๆ ที่ไฉไลกว่า ซึ่งจะช่วยให้องค์กร หรือโรงเรียนเจริญก้าวหน้าต่อไปโดยไม่หยุดยั้ง การกระจายอำนาจอาจจะเป็นในรูปของการให้เสรีภาพทางวิชาการนั่นเอง (เอนก หิรัญ 2522 : 20) เสรีภาพทางวิชาการนี้จะครอบคลุมลักษณะ 6 ประการคือ

1. เสรีภาพที่จะสอนเกี่ยวกับความหมาย และขอบเขตของแนวคิดใด ๆ (Inquiry)
2. เสรีภาพที่จะทำการค้นคว้า วิจัย เพื่อนำไปสู่คำตอบที่ต้องการ (Research)
3. เสรีภาพที่จะแสดงออกทั้งวาจา และการเขียนเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่ได้จากการค้นคว้าวิจัยนั้น ๆ (Communication)
4. เสรีภาพที่จะอภิปรายแนวคิดของคนโดยปราศจากการข่มขู่ (Discussion)
5. เสรีภาพที่จะสอน หรือถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับผลแห่งการค้นคว้า วิจัย ในแนวหรือสาขาที่ตนสามารถนั้น (Teaching)

6. เสรีภาพในฐานะประชาชนคนหนึ่งที่สามารถจะพูด หรือเขียนในสังคมวิชาการได้เต็มที่ (Citizenship)

ภิญโญ สาธร (ภิญโญ สาธร 2526 : 324) เสนอแนวความคิดในการบริหารวิชาการว่าจะต้องมุ่งการร่วมมือกันทำงานเป็นสำคัญ ครูใหญ่หรือผู้บริหารการศึกษาโดยทั่วไปควรจะกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปให้ครูทุกคน ถึงแม้ว่าครูใหญ่จะเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ แต่ก็ไม่สามารถทำงานโดยลำพังได้ การกระจายงานให้ครูในโรงเรียนร่วมรับผิดชอบ ทำให้ครูได้มีโอกาสใช้ความรู้ความสามารถ ทำงานได้ผล นอกจากนั้นต้องมีการส่งเสริมให้ครูปรับปรุงตนเองในด้านวิชาการ ครูใหญ่ต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างด้วย เช่น ครูใหญ่จะไม่ใช้เวลาว่างให้ไร้ประโยชน์ แต่จะอ่านตำราวิชาการต่าง ๆ อยู่เสมอ การสนทนากับครูก็มีแต่เรื่องวิชาการ ไม่ชวนกันทำอะไรอย่างไร้สาระ ไม่ว่าจะเป็นในวงสนทนาเวลาอาหารกลางวันหรือเวลาอื่น ให้ทุกคนในโรงเรียนรู้ว่า การนั่งสนทนากับครูใหญ่นั้นจะเป็นเรื่องที่มีสาระ เป็นเรื่องเกี่ยวกับวิชาการ งานที่เริ่มสร้างสรรค์ในการปรับปรุงงานวิชาการ หรือในด้านอื่น ๆ ครูใหญ่ต้องมีความสามารถที่จะกระตุ้นเตือนให้ครูผู้เกี่ยวข้องกับการสอนได้ทำงานด้วยความเข้มแข็งและเต็มใจ และที่สำคัญผู้บริหารหรือครูใหญ่ต้องตระหนักว่าผู้บริหารย่อมไม่ได้รอบรู้ในด้านวิชาการไปเสียหมดทุกสาขาวิชา ดังนั้นการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารจึงต้องมีเทคนิคในการส่งเสริมความสามารถของคนอื่นมากกว่าการอ่อนคนอื่น เพราะโดยปกติแล้วครูทุกคนย่อมรู้จักหน้าที่ของตนดีอยู่แล้ว ผู้บริหารเพียงแต่ดูแลประสานงาน กระตุ้นให้ครูทุกคนได้ทำงานให้ดีที่สุดและได้ใช้ความรู้ ความสามารถอย่างเต็มที่ อีกประการหนึ่งเมื่อครูใหญ่มอบหมายงานและกระจายอำนาจให้กับครูแล้ว ครูใหญ่จำเป็นต้องให้ความไว้วางใจแก่ครูในการแสดงความสามารถรับผิดชอบ ในเวลาเดียวกันก็ต้องมีการประเมินผล เพื่อจะได้ให้กำลังใจ มีการชมเชย ให้รางวัล หรือแนะนำให้มีการปรับปรุง ฯลฯ

ในการบริหารวิชาการนั้น แม้ผู้บริหารจะมีความรู้ทางวิชาการทุกอย่าง แต่จะ
 กำหนดการเพียงคนเดียวหาได้ไม่ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับวิชาการ ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์
 (ทรงศักดิ์ ศรีกาฬสินธุ์ 2516 : 4) เห็นว่า ผู้บริหารจะต้องมีคณะกรรมการที่ปรึกษา
 ทางวิชาการสำหรับให้คำแนะนำหรือเสนอแนะแนวทางให้เลือก และผู้บริหารจะต้อง
 เลือกรวิที่สอดคล้องกับบทบาทและความคาดหวังขององค์กรนั้น

ถึงแม้ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะได้กระจายอำนาจทางวิชาการให้แก่ผู้ทำหน้าที่
 ฝ่ายวิชาการอย่างเต็มที่แล้ว มิได้หมายความว่าครูใหญ่จะปล่อยมือ ไม่ควบคุม ประสานงาน
 แต่ตรงข้ามในการกระจายอำนาจนั้น ครูใหญ่ก็ควรรับภาระหน้าที่ของตน จะต้อง
 แผนงานเป็นอย่างดี เพื่อให้ตรงเป้าหมายทั้งแผนงานระยะสั้น และระยะยาว และให้
 ครูทุกคนได้รับทราบเพื่อจะปฏิบัติตามกำหนดการ และครูใหญ่จะต้องคอยติดตามการ
 ปฏิบัติงานของครูอยู่เสมอในการปรับปรุงวิชาการของโรงเรียน กัญญา สาธร (กัญญา สาธร
 2526 : 325) ได้กล่าวถึงหลักการสำคัญที่ควรระลึกถึงอยู่ 15 ประการดังนี้

1. พิจารณาลักษณะหลักสูตรที่ใช้อยู่โดยรอบคอบ ให้รู้วัตถุประสงค์สำคัญของการสอน
 รายวิชาที่จะต้องสอนตามหลักสูตรว่ามีอะไรบ้าง มีกิจกรรมอะไรบ้างที่ควรนำมาปฏิบัติ
 ในการสอนเพื่อเสริมหลักสูตร หรือเพื่อส่งเสริมความรู้ความเข้าใจวิชานั้น ๆ ของ
 นักเรียน

2. พิจารณาแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบโดยรอบคอบ ว่าเป็นเนื้อหา
 ของแบบเรียน หรือหนังสืออ่านประกอบตรงกับหลักสูตรเพียงใด บางทีครูที่สอนจำเป็น
 ที่จะต้องเพิ่มเติม แก้ไขหรือปรับปรุงด้วยตนเองตามความเหมาะสม

3. ในกรณีที่มีประมวลการสอนอยู่แล้ว ครูจะต้องร่วมกันพิจารณาความ
 เหมาะสมและความสมบูรณ์ของประมวลการสอนด้วย การพิจารณาดังกล่าวควรเปรียบเทียบกับ
 ทางปฏิบัติด้วย เพราะบางทีประมวลการสอนบางตอนไม่อาจปฏิบัติได้สมบูรณ์ หรือไม่
 สะดวกที่จะสอนตามลำดับนั้น ๆ ก็อาจต้องแก้ไขปรับปรุงเสียใหม่ให้เหมาะสม ถ้ายังไม่มี

ประมวลการสอน ครูใหญ่ต้องเป็นผู้นำให้ครูร่วมกันจัดทำขึ้นใช้ในโรงเรียนด้วยตนเอง เพื่อเป็นแนวทางควบคุมการสอนให้อยู่ในระเบียบแบบแผน และทรงเป้าหมายของหลักสูตร

4. พิจารณาข้อสอบวิชาต่าง ๆ ที่เคยจัดสอบมาแล้ว เพื่อทราบแนวทางของข้อสอบ เพราะโดยปกติข้อสอบแสดงวัตถุประสงค์ของการสอนวิชานั้น ๆ ออกมาชัดเจนดีกว่าหลักสูตรเสียอีก แนวของข้อสอบจะช่วยครูได้มากในการสอนให้ถูกทิศทาง

5. การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือการเปลี่ยนแบบเรียน ไม่มีประโยชน์เลย ถ้าครูไม่ยอมเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและสภาพแวดล้อม การปรับปรุงการสอนของครูมีความสำคัญเหนือกว่าการปรับปรุงหลักสูตรและแบบเรียน ครูใหญ่จึงควรจัดให้มีการแสดงปาฐกถาในด้านวิชาการ โดยเฉพาะเรื่องวิธีสอนให้ครูได้ฟังเป็นครั้งคราว

6. ในค่านักเรียน ครูใหญ่ควรจัดให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นครูจกกันทั่วไปมาบรรยายวิธีการเรียน ที่จะก่อให้เกิดผลดีเป็นครั้งคราว

7. การกำหนดให้ครูในโรงเรียนผลิตเปลี่ยนเป็นผู้บรรยายพิเศษในการประชุมนักเรียนบางชั้น ทั้งโรงเรียนซึ่งจัดให้มีเป็นครั้งคราว ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้พิเศษเพิ่มเติมได้มาก ครูใหญ่จึงควรจัดให้มีเป็นประจำอย่างน้อย 2 ครั้งในภาคเรียนหนึ่ง ๆ

8. ควรนำผลการสอบของแต่ละวิชา แต่ละชั้นมาวิเคราะห์ทุกสิ้นปีการศึกษา

9. ครูใหญ่ควรชักจูงให้ครูทุกคนอ่านหนังสือ หรือตำราวิชาครูเสียบ้าง เป็นครั้งคราว แม้จะเคยเรียนมาแล้ว

10. ควรมีการประชุมครูเพื่ออภิปรายร่วมกันเกี่ยวกับการสอน และการเรียนของนักเรียนเสียบ้าง อย่างน้อยภาคเรียนที่หนึ่งควรทำได้สัก 2 ครั้ง

11. ครูใหญ่ควรไปเยี่ยมห้องเรียนของครูสอนเสียบ้าง ให้อ่านในโรงเรียน ครูเขาสอนกันอย่างไร และควรทำเป็นประจำวันครูรู้สึกเป็นของธรรมดาที่ครูใหญ่มาขอการสอน

12. ครูใหญ่ควรชักจูงให้ครูที่มีชั่วโมงว่างเข้าไปนั่งคุยเพื่อนครูสอนเสียบ้าง จะได้ช่วยกันซักเถียงแก้ไขวิธีสอนให้ดีขึ้นและบางทีอาจเกิดความคิดดี ๆ นำมาแก้ไขปรับปรุงตนเองก็ได้

13. ครูใหญ่ไม่ควรแสดงการสอนให้ครูอื่นดูด้วยตนเอง เพราะอาจผิดพลาดได้ แต่ถ้าอยากให้ครูเห็นวิธีการดี ๆ อาจเชิญครูอื่นที่เห็นว่ามีความสามารถมาแสดงให้ดูจะดีกว่า ฟังระลึกเสมอว่าวิธีสอนของใครก็ของคนนั้น ยากที่จะเขียนแบบกันได้ เพราะบุคลิกภาพของครูแต่ละคนไม่เหมือนกัน บัณฑิตแต่ละห้องเรียนก็ไม่เหมือนกัน

14. ในระหว่างหยุดเรียนภาคปลาย โรงเรียนควรจัดให้มีการสัมมนาของคณะครูทั้งโรงเรียนเสียบ้าง เพื่อให้ครูมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการสอนในบรรยากาศทางวิชาการ ในการนี้โรงเรียนอาจเชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมาสมทบด้วยก็ได้

15. ส่งครูไปร่วมงานครูที่คุรุสภา วิทยาลัย มหาวิทยาลัย หรือหน่วยงานอื่น เมื่อเขาจัดขึ้นเป็นครั้งคราวบ้าง เป็นการเปิดโอกาสให้ครูได้เปิดหูเปิดตา เห็นโลกกว้างแทนที่จะเห็นแต่โรงเรียนของตนเองเพียงอย่างเดียว

หน้าที่ของผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ

งานวิชาการซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร หรือครูใหญ่ นั้นมีขอบข่ายของงานกว้างขวาง จำเป็นที่ครูใหญ่จะต้องตั้งผู้ช่วยบริหารงานวิชาการขึ้น หรือที่เรียกว่า ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ ซึ่งทำหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการ

ที่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (กรมสามัญศึกษา 2519 : 209 - 210) ได้กล่าวถึงหน้าที่ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการไว้ดังนี้

1. วางโครงการดำเนินงานด้านการเรียนการสอนและรับผิดชอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน
2. ควบคุมดูแลการจัดตารางสอน
3. จัดให้มีการทำโครงการสอนให้เป็นไปตามหลักสูตร และปรับปรุงให้ใช้ได้อยู่เสมอ
4. ร่วมมือกับหัวหน้าหมวดวางแผนเกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยทั่วไป และสนับสนุนให้มีการค้นคว้าทดลองปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น
5. อบรมชี้แจงครูภายในโรงเรียนให้เข้าใจวิธีการปฏิบัติทางวิชาการเกี่ยวกับกับการเรียนการสอนและวัดผล
6. จัดทำคู่มือครูและคู่มือการเรียงของนักเรียน
7. จัดให้มีการในกิจกรรมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมความรู้ให้นักเรียน
8. ศึกษาหนังสือแบบเรียน คู่มือ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็นประโยชน์ในการสอนและจัดให้มีเอกสารต่าง ๆ ประกอบความรู้

9. เสนอแนะในการแต่งตั้งหัวหน้าหมวดวิชา
10. จัดสรรและควบคุมเงินที่จะใช้ทางวิชาการ
11. ควบคุมการจัดซื้อ การเก็บรักษา และการใช้อุปกรณ์
12. เสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหารในการพิจารณาความดีความชอบของบุคลากรในฝ่ายวิชาการ

หัวหน้าหมวดวิชา

หัวหน้าหมวดวิชา เป็นผู้ทำหน้าที่บริหารชั้นต้น รับผิดชอบ ควบคุมดูแล และนำครูภายในหมวดของตน หัวหน้าหมวดวิชามีความสำคัญต่อการเรียนการสอนในโรงเรียนมาก เพราะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดกับครูสอนภายในหมวด สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในชั้นต้นได้ สำหรับหน้าที่ของหัวหน้าหมวดวิชานั้น กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2519 : 211) ได้กำหนดหน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษาไว้ 12 ข้อดังนี้

1. วางแผนการสอนเป็นระยะร่วมกับครูในหมวดวิชา ให้เป็นไปตามหลักสูตร
2. ให้คำแนะนำหรือเป็นที่ปรึกษาในหมวดเรื่องหลักสูตร ประมวลการสอน หนังสือแบบเรียน การใช้อุปกรณ์การสอน วิธีสอน และการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
3. ควบคุมดูแลการเรียนการสอนในหมวดวิชาที่ตนรับผิดชอบ ให้เป็นไปตามโครงการ และจัดครูสอนแทนในกรณีที่ผู้บริหารมอบหมาย

4. ประชุมครูในหมวดวิชาโดยสม่ำเสมอ อย่างน้อยเดือนละครั้ง เพื่อเสนอแนะให้คำปรึกษาหรือช่วยแก้ไขด้านวิชาการ
5. ส่งเสริมให้ครูในหมวดได้เข้ารับการอบรม เพื่อให้ความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นอยู่เสมอ
6. จัดทำ สร้าง คัดแปลงอุปกรณ์ให้มีใช้ในการสอนวิชาหมวดนั้น พร้อมทั้งดูแลห้องประจำวิชา
7. ประสานงานกับหัวหน้าหมวดวิชาอื่น ๆ ศึกษานิเทศก์ และสถานอื่นที่จะให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ หรืออุปกรณ์ต่าง ๆ
8. จัดนิทรรศการ สาธิตกิจกรรม สนับสนุนการจัดตั้งชุมนุมทางวิชาการ เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะ ประสบการณ์ ความรู้ความสามารถเชิงพฤติกรรมยิ่งขึ้น
9. จัดทำข้อสอบวัดผล ควบคุมเรื่องการวัดผลให้เป็นไปตามระเบียบวัดผล
10. ประเมินผลการเรียนการสอนในหมวดวิชา สรุปรายงานการปฏิบัติงาน และเสนอข้อคิดเห็นของครูในหมวดต่อผู้บริหาร
11. เสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในหมวดและโรงเรียน
12. เสนอผลงานของครูในหมวดต่อผู้บริหาร เพื่อประกอบการพิจารณาความดีความชอบ

ครูผู้สอน

ครูผู้สอน หมายถึง บุคลากรที่ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในหมวดวิชาต่าง ๆ ซึ่งนับได้ว่าครูคือบุคลากรที่มีความสำคัญมากในโรงเรียน เพราะเป็นผู้ปฏิบัติการสอน

ให้ความรู้แก่เด็กเรียนโดยตรง โรงเรียนจะเจริญก้าวหน้าหรือไม่ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน
เป็นสำคัญ กรมสามัญศึกษา ได้กำหนดหน้าที่ของครูผู้สอนในก้าววิชาการไว้ดังนี้

1. จัดทำโครงการสอนให้สมบูรณ์ มีความชัดเจนในเป้าประสงค์ มีเนื้อหา
สมบูรณ์ และมีการประเมินผลและแก้ไขให้ดียิ่ง ๆ ขึ้น

2. การเตรียมการสอน เตรียมการสอนในเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรให้
สมบูรณ์โดยมีลำดับขั้นตอนความหลักการ

3. การเตรียมอุปกรณ์ จัดหาอุปกรณ์ที่จะใช้ในบทเรียนนั้น ๆ ให้ตรงตาม
จุดประสงค์ อุปกรณ์นั้น ๆ หาง่ายและประหยัด สามารถแก้ไข คัดแปลงใช้ได้หลาย ๆ
โอกาส

4. การสอน ดำเนินการสอนโดยวิธีการความลำดับขั้น ศึกษาการใช้อุปกรณ์
และใช้ให้ถูกต้องกับบทเรียน เหมาะสมกับเวลา และเก็บรักษาไว้ให้ดี มีการประเมินผล
ตามกระบวนการเรียนการสอนอยู่เสมอ

5. การออกข้อสอบ มีการออกข้อสอบทั้งข้อสอบย่อย ภาคกลาง และ
ภาคปลายอย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของการวัดผล

6. งานธุรการของข้อสอบ ออกข้อสอบให้เสร็จทันและจัดพิมพ์ข้อสอบ
ทันตามวัน ตามกำหนด ตรวจข้อสอบทันเวลา รักษาความลับของข้อสอบ จัดคะแนน
ให้ถูกต้องตามขบวนการให้คะแนน

7. เสียสละเวลาในการสอนซ่อมเสริม หรือพบทวน ตลอดจนให้งานเพิ่ม
เติมนอกเหนือเวลาราชการ เพื่อให้การเรียนการสอนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือให้ทันตาม
หลักสูตร

8. ควบคุมชั้นเรียนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยอยู่เสมอ และหาทางช่วยป้องกัน แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในด้านความประพฤติและเสริมสร้างทัศนคติที่ดีงามให้มีขึ้น
 9. รักษาเวลาในการเข้าสอนและออกจากห้องสอน
 10. หาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ ๆ เพื่อความแม่นยำในวิชาที่สอน หรือเพื่อสร้างศรัทธาแก่ตนเอง
 11. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้เกี่ยวข้อง เช่น มีน้ำใจ ความจริงใจ มีอัธยาศัยที่ดีต่อกัน เสริมสร้างความสามัคคีและความสงบสุข ไม่ก่อให้เกิดความแตกร้าง
 12. มีความคิดริเริ่มในการสร้างผลงานของตนให้ดียิ่งขึ้น หรือเสนอแนะวิธีที่ดีในการที่จะพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น
 13. ตรวจงานเก็บและแก้ไขข้อผิดพลาดอยู่เสมอ ๆ
- วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ชีระกุล (วิจิตร วรุตบางกูร และสุพิชญา ชีระกุล 2523 : 32) ได้ให้ความเห็นว่า งานบริหารวิชาการในโรงเรียนที่ครูใหญ่จะต้องรับผิดชอบมีดังนี้
1. วัตถุประสงค์ นโยบาย และวิธีการบริหาร
 2. งานด้านหลักสูตรและประมวลการสอน
 3. ตารางสอน
 4. แบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบ
 5. การจัดแบ่งหมอนักเรียน

6. อุปกรณ์การศึกษา
7. การนิเทศการสอน
8. การจัดห้องสมุด
9. การวัดผล และการประเมินผล

จากขอบข่ายความหมายของงานวิชาการดังกล่าว สามารถนำมาสรุปเป็น ขอบข่ายงานวิชาการสำหรับได้เป็นแนวทางในการศึกษาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพราะโรงเรียน มัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิกได้ยึดหลักการบริหารวิชาการแนวเดียวกับโรงเรียน มัธยมศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และไว้เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้ 5 ด้าน ซึ่งมีดังนี้

1. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน
2. การบริหารวัสดุอุปกรณ์ และห้องสมุด
3. การนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครู
4. การจัดกิจกรรมนักเรียน และการแนะแนว
5. การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

รายละเอียดของแต่ละด้านมีดังต่อไปนี้

1. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

หลักสูตร เป็นส่วนที่สำคัญยิ่งในการศึกษา ระบบการศึกษาของสังคมใดก็ตาม จะกำหนดความถี่ ขอบของอาชีพหลักสูตรเป็นพื้นฐานในการดำเนินงาน เพราะหลักสูตร รวมกิจกรรมและประสบการณ์ทั้งหลายของผู้เรียนเข้าไว้ด้วยกันทั้งหมด เพื่อเป็น รากฐานของกระบวนการเรียน ผู้บริหารและครูผู้สอนทุกคน ตลอดจนผู้ปกครองควรมี ความรู้เรื่องหลักสูตร โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษามีหน้าที่ควบคุมการจัดการเรียน การสอนในโรงเรียน เพราะฉะนั้นจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและครูผู้สอน ต้องศึกษาหลักสูตรและเอกสารหลักสูตรอย่างแจ่มแจ้ง เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ

ความหมายของหลักสูตร

ทาบ (Taba. 1962 : 9) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หมายถึง มวลประสบการณ์ต่าง ๆ ที่โรงเรียนและครูผู้สอนจัดขึ้นเพื่อให้ให้นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลง ไปตามลักษณะที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ ส่วนร็อบบิท (Robitt. 2517 : 4) ให้ความหมายว่า หลักสูตรหมายถึงมวลประสบการณ์ทั้งหมดที่ครูผู้สอนให้แก่แก่นักเรียน เพื่อพัฒนาความความสามารถในการดำรงชีวิตเป็นผู้ใหญ่ที่มีสมบูรณ์ในอนาคต และภิญโญ สาธร (ภิญโญ สาธร 2526 : 128) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรว่า หลักสูตร คือ โครงการเตรียมเด็กและเยาวชนให้เป็นสมาชิกที่ดี มีประสิทธิภาพในการเข้าร่วม กิจกรรมต่าง ๆ ของสังคมนั้น ๆ หลักสูตรคือ ข้อกำหนดแผนการเรียนการสอน อันเป็นส่วนรวมของประเทศเพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ คำนึงเอา รวมทั้งการวิเคราะห์หลักสูตร นอกจากนี้ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยม จำเป็นต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย เพื่อให้ การบริหารหลักสูตรและการเรียนการสอนของครูบรรลุดจุดมุ่งหมาย

เราจะเห็นได้ว่าหลักสูตร เป็นหลักสำคัญของงานวิชาการและเป็นสิ่งจำเป็น อย่างยิ่งที่โรงเรียนจะต้องจัดทำให้เหมาะสมกับสภาพของสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจน จุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเฉพาะหลักสูตรระดับโรงเรียน ถือว่าเป็น การวางรากฐานที่สำคัญที่สุด

หลักสูตรมัธยมศึกษาได้มีการปรับปรุงตลอดมา นับตั้งแต่ปีหลักสูตร พ.ศ. 2503 ได้เกิดความเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ เช่น ทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ความก้าวหน้าทางวิทยาการ ความต้องการ การศึกษาของประชาคมโลก อิทธิพลของความคิดในต่างประเทศ ด้านการเมือง จึงมี การเปลี่ยนแปลงหลักสูตร เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคม ดังนั้นหลักสูตรมัธยมศึกษาจึงได้มีการปรับปรุงมาเรื่อย ๆ จนกระทั่งปัจจุบัน

ผู้บริหารและการนำหลักสูตรไปใช้

* สุมิตร คุณานุภกร (สุมิตร คุณานุภกร 2516 : 130) กล่าวว่า โดยทั่วไป แล้ว หลักสูตรระดับชาติจะกำหนดความมุ่งหมาย เนื้อหาวิชาที่สอน กิจกรรมประกอบ การเรียนการสอน และการประเมินผลไว้อย่างกว้าง ๆ แต่มีลักษณะที่ยืดหยุ่นได้ เพื่อสะดวกแก่การนำไปใช้ให้เข้ากับท้องถิ่นหรือโรงเรียน การแปลหลักสูตรไปสู่ การสอนจะเกี่ยวข้องกับการตีความของความมุ่งหมายของหลักสูตร และการกำหนด รายละเอียดของหลักสูตรให้เหมาะกับนักเรียนและสภาพท้องถิ่นนั้น ๆ

ในการนำหลักสูตรไปใช้ ผู้บริหารการศึกษาควรมุ่งเน้นงานด้านวิชาการ เป็นสำคัญ โดยต้องทำหน้าที่บริหารวิชาการ เพื่อครูในโรงเรียน และบริหารวิชาการ เพื่อผู้เรียน คือ นักเรียนเอง ครูในโรงเรียนเป็นบุคลากรหลักที่มีบทบาทสำคัญยิ่ง ในการให้การศึกษาแก่นักเรียน การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใด ๆ ทางการศึกษาควร เริ่มต้นที่ครูเป็นสำคัญ การที่ครูในโรงเรียนมีความก้าวหน้าทางวิชาการ การติดต่อ ทางวิชาการจะไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ หากครูมีความกว้างขวางทางวิชาการ จะก่อให้เกิด

การเปลี่ยนแปลงแนวความคิดในการเรียนการสอนหรือแนวทางในการจัดการศึกษา
ใหม่ ๆ การจัดการประชุมอบรมสัมมนา ทัศนศึกษา การนิเทศ เป็นสิ่งที่ผู้บริหารพึง
กระทำ การบริหารงานวิชาการเพื่อให้นักเรียนนั้น จะต้องมุ่งให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้
ทักษะ ทัศนคติ เพื่อให้มีพื้นฐานในทางวิชาชีพ เพื่อประกอบสัมมาอาชีพต่อไป ดังนั้น
ขอบเขตของงานทางวิชาการในโรงเรียนของผู้บริหารนั้น ผู้บริหารควรมุ่งบริหารพัฒนา
ปรับปรุงหลักสูตร ประมวลการสอน โครงการสอน ตารางสอน กระบวนการเรียน
การสอน อุปกรณ์การศึกษา ห้องสมุด แบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ กิจกรรมส่งเสริม
วิชาการ จัดบริการแนะแนว การนิเทศการสอนเพื่อความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ
(พิชัย เสงี่ยมจิต 2518 : 26 - 27)

สำหรับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนนั้น มีงานย่อยที่จะต้องทำ 6 อย่าง
ด้วยกันคือ

(1) ประมวลการสอน โครงการสอน และการบันทึกการสอน

ประมวลการสอน คือ คู่มือหรือแนวทางการสอนของครู ซึ่งได้แจกแจง
รายละเอียดของหลักสูตรออกมาเพื่อสะดวกแก่การนำไปสอน โดยแยกแยะเนื้อหา
วิชาการ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดประสบการณ์ การเรียน การจัดอุปกรณ์
การประเมินผลการเรียน ตลอดจนการกำหนดเวลาของการสอน

หลักในการทำประมวลการสอน บุญเกิด พิมพิ้วรเมฆากุล (เขนก นิตย
2522 : 34 - 37 อ้างอิงมาจาก บุญเกิด พิมพิ้วรเมฆากุล) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ต้องศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง เริ่มตั้งแต่คู่อัตราเวลาเรียน
ความมุ่งหมายของแต่ละวิชา เนื้อหาหรือรายการสอน
2. ผู้ทำประมวลการสอนต้องเข้าใจและรู้จักความถ่อง การท้องถิ่นให้ดี
เสียก่อน
3. ผู้ทำประมวลการสอนต้องมีความรู้เรื่องการพัฒนาการของเด็ก ตลอดจน
จิตวิทยาการเรียนรู้และเข้าใจในวิชาการศึกษาอย่างถ่อง

4. ต้องเอาเนื้อหาในรายการสอนตามหลักสูตร แยกออกเป็นรายละเอียดให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของแต่ละท้องถิ่น เช่น การทำเหมืองแร่ ก็สอนหนักในภาคใต้

5. ประมวลการสอนของแต่ละชั้นในระดับต่าง ๆ ต้องมีเนื้อหาวิชาสัมพันธ์กัน

6. ภายในประมวลการสอนของแต่ละวิชานั้นจะต้องประกอบด้วย หลักสูตรของวิชานั้น ซึ่งในหลักสูตรจะมีอัตราเวลาเรียน ความมุ่งหมาย รายการสอน ข้อเสนอแนะในการสอนวิชานั้น ๆ คำชี้แจงใบการให้ประมวลการสอน และประมวลการสอนแต่ละวิชา

โครงการสอน คือ เอกสารหลักสูตรที่มีโครงสร้าง องค์ประกอบ และรายละเอียดอยู่ในขั้นที่จะนำไปสอนในชั้นเรียนได้ โครงการสอนมีหน้าที่ขยายและปรับปรุงประมวลการสอนอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ละเอียดยิ่งขึ้น โดยแยกแยะรายละเอียดของเนื้อหาวิชา พร้อมทั้งมีกิจกรรมเสนอแนะเกี่ยวกับการเรียนการสอน ตลอดจนการกำหนดเวลาในการสอนไว้ด้วย (สุมิตร คุณานุภร 2518 : 186)

การบันทึกการสอน คือ เอกสารซึ่งแสดงรายละเอียดของการกำหนดเนื้อหาที่จะสอนในแต่ละคาบเวลาของแต่ละวันหรือสัปดาห์ โดยได้วางแผนไว้ล่วงหน้า ซึ่งบันทึกการสอนนี้จะแยกละเอียดออกไปจากโครงการสอนอีกครั้งหนึ่ง ในการทำบันทึกการสอนจำเป็นต้องยึดโครงการสอนและประมวลการสอนเป็นหลัก และการเขียนบันทึกการสอนเป็นหน้าที่โดยตรงของครูผู้สอน สำหรับรายละเอียดของบันทึกการสอนนั้นควรประกอบด้วยจุดมุ่งหมายในการสอน เนื้อหาวิชาที่สอน กิจกรรมและประสบการณ์ในการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอน และการประเมินผล

(2) การจัดแผนการเรียน

แผนการเรียน หมายถึง การกำหนดรายวิชาให้เรียน มีวิชาบังคับ วิชาเลือก และวิชาเลือกเสรีอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งโรงเรียนจะต้องศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร หลักการในหลักสูตร และรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรให้เข้าใจโดยละเอียด และจัดแผนการเรียนให้สอดคล้องกับหลักการของหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเลือกเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจและความสามารถ และจากการติดตามผลการในหลักสูตร มัธยมศึกษาเท่าที่ผ่านมา โรงเรียนมักจัดแผนการเรียนตามทรัพยากรที่โรงเรียนมีอยู่คือ ครู เครื่องมือ อุปกรณ์อย่างใดก็จัดอย่างนั้น และจัดตามความเห็นชอบของโรงเรียน และคณะครู และให้โรงเรียนวิทยากร สถานประกอบการอาชีพอิสระถึงโรงเรียน ส่วนมากจัดไม่ได้ (กรมวิชาการ 2524 : 35)

สำหรับแผนการเรียนวิชาอาชีพนั้น ควรเป็นแผนการเรียนที่มีวิชาอาชีพต่าง ๆ เป็นวิชาเลือก จะเป็นวิชาอาชีพที่เรียนจบในภาคเรียนเดียว ปีเดียว หรือจะจัดเป็นแผนการเรียนวิชาอาชีพที่เน้นหนักทางใดทางหนึ่งซึ่งเรียนติดต่อกันเป็นเวลา 3 ปีก็ได้ ทั้งนี้โรงเรียนทุกขนาดย่อมจัดได้แตกต่างกันไปตามสภาพความพร้อมในด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และครูผู้สอน

(3) การจัดตำราเรียน หนังสืออ่านประกอบ และหนังสืออ้างอิง

ตำราเรียน คือ หนังสือต่าง ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และอนุญาตให้ใช้เป็นแบบเรียนหรือคู่มือสำหรับการเรียนการสอนในโรงเรียน ตำราเรียนเป็นอุปกรณ์การสอนอย่างหนึ่งที่มีช่วยในการสอนได้ผลและประหยัดเวลา ตลอดจนเป็นการฝึกให้นักเรียนได้รักการอ่านตำราเรียน

สำหรับตำราเรียนที่จะให้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ขึ้นอยู่กับ การเลือกตำราเรียนของครูผู้สอน ซึ่ง ประคัม เรื่องมาลัย (ประคัม เรื่องมาลัย 2517 : 181 - 182) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการเลือกตำราไว้ดังนี้

1. เนื้อหาในหนังสือเป็นองค์ประกอบกับกิจกรรมที่ครูจะสอนในวันหรือไม่
2. เนื้อหาในหนังสือเป็นเรื่องที่ปฏิบัติได้ใหม่ เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน
มากน้อยเพียงใด
3. ภาษาที่ใช้เหมาะสมแก่วัยและพื้นฐานความรู้ของเด็กหรือไม่ เช่น คำหรือ
ประโยคไม่ควรยากหรือซับซ้อนในความเข้าใจของเด็กแต่ละวัย
4. หนังสือมีเนื้อหาทันต่อเหตุการณ์หรือไม่
5. ผู้แต่งตำราเป็นผู้มีประสบการณ์ในการเขียนหรือไม่
6. การพิมพ์ การจัดรูปหนังสือ เหมาะแก่เด็กหรือไม่ เช่น เด็กเล็ก
ตัวพิมพ์ควรโต มีวรรคมีตอน

หนังสืออ่านประกอบ ได้แก่ หนังสือที่ใช้เสริมสร้างเชาวน์ปัญญา และ
ความเพลิดเพลินของเด็ก ควบคู่เกี่ยวกับข่าวสาร หรือนิยายที่ให้น่าอ่านความคิด

หนังสืออ้างอิง ได้แก่ หนังสือที่ให้ความรู้ สารต่าง ๆ ได้แก่ พจนานุกรม
สารานุกรม วารสารต่าง ๆ หรือหนังสือที่สำคัญอื่น ๆ ที่จะให้ความรู้ได้ทั้งครู และ
นักเรียน

(4) การจัดตารางสอน

ตารางสอน คือ ตารางกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน
ในระยะหนึ่งสัปดาห์ โดยกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กับเวลาและการพัฒนา
ของเด็ก

วิจิตร (ธีระกุล) วรุตมางกูร และ สุพิชญา ธีระกุล (วิจิตร (ธีระกุล)
วรุตมางกูร และ สุพิชญา ธีระกุล 2520 : 35 - 36) ได้กล่าวว่า ตารางสอน
คือ กำหนดนัดหมายระหว่างครูกับนักเรียนเกี่ยวกับ วัน เวลา และวิชาที่จะใช้สอน
ตลอดสัปดาห์ และได้เสนอหลักในการจัดตารางสอนไว้ดังนี้คือ จะต้องบรรจุวิชาและ

เวลาเรียนให้ครบตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ การวางวิชาใดก่อนต้องคำนึงถึงผู้เรียน และผู้สอนด้วย และกระจายวิชาที่สลับซับซ้อนให้สมดุลกันตลอดสัปดาห์ นอกจากนี้ ควรเฉลี่ยปริมาณชั่วโมงสอนของครูให้พอ ๆ กัน และตารางสอนควรจัดทำไว้ 3 ชุด คือ ประจำชั้น ประจำตัวครู และโรงเรียน

กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2519 : 2 - 4) ได้เสนอหลัก ในการจัดทำตารางสอนไว้เป็นแนวทางให้โรงเรียนที่ยังไม่เคยใช้หลักสูตรกว้าง ให้นำไป ลงพิจารณาปรับปรุงสภาพของโรงเรียนมี 4 ประการใหญ่ ๆ สรุปได้ดังนี้

1. การสนองความต้องการของนักเรียนให้มากที่สุด คือ ให้ได้เรียน ตามที่เลือก
 2. การเริ่มจัดจากชั้นที่ยากที่สุดก่อน และจัดจากวิชาที่ยากที่สุด คือ อุตสาหกรรมศิลป์ เพราะยืดหยุ่นได้น้อยที่สุด
 3. การจัดวิชาที่มีนักเรียนเลือกที่น้อยที่สุดก่อน เพราะนักเรียนทุกคนที่ เลือกวิชานั้นจะต้องเรียนในเวลาเดียวกัน วิชาที่จัดสุดท้ายคือ วิชาที่จำนวนกลุ่มมาก สามารถปรับเปลี่ยนนักเรียนให้เข้ากลุ่มหนึ่งกลุ่มใดก็ได้
 4. จัดวิชาบังคับเป็นอันดับสุดท้าย โดยให้ชั่วโมงวิชาเลือกทุกสาขาทรงกันหมด
- ในการจัดทำตารางสอนนั้น โรงเรียนควรได้กำหนดจำนวนคาบหรือจำนวน ชั่วโมงการสอนของครูทุกคนไว้ในมาตรฐานเดียวกัน เฉพาะในหนึ่งสัปดาห์ และควร ได้เฉลี่ยปริมาณการสอนของครูทุกคนในอัตราที่ทัดเทียมกัน ซึ่งในข้อปฏิบัติเกี่ยวกับครู ตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในข้อสัญญาจ้างครูกำหนดไว้ว่า ชั่วโมงสอนของครูมัธยมต้นไม่เกิน 22 ชั่วโมง มัธยมปลายไม่เกิน 20 ชั่วโมงและครูจะต้องใช้ชั่วโมงว่างเพื่อเตรียมการสอน ตรวจงาน และทำงานอื่น ๆ อันเกี่ยวกับนักเรียน ก่อนวันเปิดเทอม ครูผู้สอนและนักเรียนควรไป รับตารางสอนก่อน เพื่อการเตรียมตัวที่ดีของครูและนักเรียน ตารางสอนควรจัดทำเป็น 4 ชุด คือ ตารางสอนรวมของครูทุกคน ตารางสอนชั้น ตารางสอนประจำตัวครูผู้สอน แต่ละคน และตารางสอนรวมทุกชั้น ทั้งนี้เพื่อสะดวกในการบริหารงาน

การจัดตารางสอนมัธยมศึกษาตอนปลาย กรมวิชาการ (กรมวิชาการ 2524 : 37) รายวิชาต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรมีลักษณะแตกต่างกันตามสภาพของรายวิชานั้น ๆ บางรายวิชาต้องการเวลาในการเรียนการสอนครั้งละเพียง 1 คาบ บางรายวิชาจำกัดจำนวนผู้เข้าเรียน บางรายวิชาต้องการอุปกรณ์ในการเรียนการสอนมาก บางรายวิชาต้องการน้อยเหล่านี้เป็นต้น ดังนั้นผู้จัดทำตารางสอนจะต้องมีความเข้าใจสภาพของรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตรโดยปรึกษาหารือกับผู้ที่ทำการสอนรายวิชานั้น ๆ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดให้โรงเรียนจัดกายเวลาเรียนวันละ 7 - 8 คาบ คาบละ 50 นาที หมายความว่าโรงเรียนจะต้องจัดทำการสอนวันละ 8 - 9 คาบ ทั้งนี้รวมทั้งเวลาพักรับประทานอาหารกลางวันด้วย นอกจากนี้ทางโรงเรียนจะต้องจัดให้มีเวลาก่อนเข้าเรียนพอสมควร เพื่อจัดกิจกรรมก่อนเข้าเรียน ได้แก่ การเข้าแถวเคารพธงชาติ การสวดมนต์ไหว้พระ การอบรม ฯลฯ งานของครูที่ปรึกษา หรือครูประจำชั้น

(5) การจัดครูเข้าสอน และการสอนซ่อมเสริม

การจัดครูเข้าสอน เป็นสิ่งสำคัญมากอย่างหนึ่งในการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาหรือครูใหญ่ย่อมมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดครูเข้าสอนร่วมกับผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชา จึงจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับครู และแต่ละคนว่ามีจุดีทางครูและมีความสามารถในวิชาไหน เหมาะสมกับนักเรียนระดับใด ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการสอนได้ประโยชน์แก่การเรียนของนักเรียนให้มากที่สุด และดำเนินการตามขั้นตอนของกรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2526 : 8 - 17) ต่อไปนี้

1. การสำรวจความพร้อมของโรงเรียนก่อนเปิดแผนการเรียน
2. กำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้สอนรายวิชาในแผนการเรียน

3. จัดตามความถนัดของครูผู้สอน คือ จัดตามวิชาเอก วิชาโทที่เรียนมา จัดตามวิชาที่ครูมีความสนใจ หรือวิชาที่ครูมีประสบการณ์มาก่อน
4. การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครู โดยจัดครูคนเดียวกันให้สามารถสอนได้หลายวิชา และจัดครูฝ่ายสนับสนุนการสอนช่วยฝ่ายปฏิบัติการ และจัดคาบเรียนให้ตรงกัน
5. การจัดบุคลากรภายนอกมาช่วยสอนในโรงเรียน
6. การจัดครูสอนแทนเมื่อครูไม่มาทำการสอน
7. การใช้เงินบำรุงการศึกษาจ้างครูสอน เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนครู

การจัดสอนรวมเสริม

การสอนรวมเสริม หมายถึง การสอนเป็นพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามแผนการสอนโดยปกติ เพื่อแก้ไขส่วนบกพร่องที่พบในตัวนักเรียนซึ่งมีขึ้นตอนทั้งนี้ตามที่กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2526 : 91 - 93) ได้กำหนดคือ

1. สอนรวมเสริมก่อนการเรียนการสอน
2. สอนรวมเสริมในขณะที่ทำการสอน
3. สอนรวมเสริมรายวิชาเพื่อสอบแก้ตัว
4. สอนรวมเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความฉลาด เรียนรู้ได้เร็วกว่าคนอื่น

ในการจัดสอนรวมเสริม โรงเรียนควรจัดกาบสอนของแต่ละระดับชั้นให้ตรงกัน เพื่อสะดวกแก่การจัดกลุ่มนักเรียนของแต่ละห้องที่จำเป็นจะต้องแก้ไขเพิ่มเติม และในขณะที่ครูที่สอนทุกวิชาในระดับชั้นนั้นจะว่างจากการสอนประจำมาทำการสอนรวมเสริมได้ โรงเรียนต้องกำหนดตามที่ครูทำการสอนรวมเสริมได้ โรงเรียนต้องกำหนดตามที่ครูทำการสอนรวมเสริมเป็นคาบทำการสอนของครูด้วย

การสอนรวมเสริม มีลักษณะสำคัญ ดังนี้ คือ 1. จัดสอนในเวลาว่างจากสอนประจำ 2. จัดสอนในคาบที่ว่างจากสอนประจำ 3. จัดสอนในคาบที่ว่างจากสอนประจำ 4. จัดสอนในคาบที่ว่างจากสอนประจำ 5. จัดสอนในคาบที่ว่างจากสอนประจำ 6. จัดสอนในคาบที่ว่างจากสอนประจำ 7. จัดสอนในคาบที่ว่างจากสอนประจำ 8. จัดสอนในคาบที่ว่างจากสอนประจำ 9. จัดสอนในคาบที่ว่างจากสอนประจำ 10. จัดสอนในคาบที่ว่างจากสอนประจำ

การสอนซ่อมเสริมเป็นวิธีที่จะช่วยให้นักเรียนที่เรียนช้าสามารถเรียนทันเพื่อน ช่วยให้นักเรียนที่เรียนไม่เข้าใจมีความเข้าใจมากขึ้น ช่วยให้นักเรียนที่เรียนแล้วยังไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย หรือจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมได้สัมฤทธิ์ผล ช่วยให้นักเรียนที่เรียนดี เรียนเก่ง มีความเฉลียวฉลาดอยู่แล้ว ได้มีโอกาสเสริมความรู้ให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น การสอนซ่อมเสริมมีวิธีการจัดดังนี้ ตามที่กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2526 : 94 - 95)

1. สอนซ่อมเสริมในระหว่างชั่วโมงสอนปกติ
2. ครูผู้สอนดำเนินการเองโดยใช้ชั่วโมงว่างหรือนอกเวลาเรียน
3. การสอนซ่อมเสริมที่จัดทำไว้ในหลักสูตรให้จัดทำสัปดาห์ละครั้ง
4. การสอนซ่อมเสริมพิเศษแก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน

การสอนซ่อมเสริมตามหลักสูตรนั้น ผู้บริหาร ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและหัวหน้าหมวดวิชาควรจะได้ร่วมกันวางแผนการดำเนินการ โดยชี้แจงให้ครูผู้สอนเข้าใจในหลักสูตร มองเห็นความจำเป็นของการสอนซ่อมเสริม และดูแลให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอ และมีประสิทธิภาพ

2. การบริหารวัสดุอุปกรณ์ และห้องสมุด

อุปกรณ์การสอน หมายถึง วัสดุทุกชนิดที่นำมาใช้ประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ภิญโญ สาร 2523 : 160) และเสนอว่า การใช้วัสดุประกอบการสอนนั้น ควรให้เหมาะสมกับวิชาที่สอน ชั้นที่สอน วัยของผู้เรียน และระดับความยากง่าย นอกจากนี้ควรใช้อย่างประหยัดทั้ง งบประมาณ เงิน และเวลา และก่อนใช้อุปกรณ์ทุกครั้งต้องทดลองใช้เสียก่อน

ห้องวัสดุอุปกรณ์นับว่าเป็นแหล่งวิทยาการที่สำคัญของโรงเรียน ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้เพื่อการเรียนการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง วัสดุอุปกรณ์ส่วนใหญ่เป็นเครื่องมือที่ละเอียด ราคาสูง ถ้าขาดความชำนาญในการใช้ อาจจะทำให้เสียหายได้ เจ้าหน้าที่

ผู้รับผิดชอบจึงมีความสำคัญมาก ครูโสตทัศนศึกษาจึงจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีผลิตโสตทัศนูปกรณ์บางชิ้นขึ้นใช้เองได้บ้าง เช่น แผนภาพ แผนภูมิต่าง ๆ หุ่นกระบอก หน้ากากแผนที่ ฯลฯ นอกจากนี้ครูโสตทัศนูปกรณ์ต้องทำงานประสานกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นการจัดวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เพื่อให้ผู้ใช้ได้รับความสะดวก และใช้ได้อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด ตามที่กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2519 : 219 - 220) ได้เสนอแนวทางดังนี้

1. จัดศูนย์บริการโสตทัศนูปกรณ์ เพื่อบริการสายวิชาต่าง ๆ
2. การจัดแหล่งวัสดุอุปกรณ์วิชาต่าง ๆ ตามลักษณะเฉพาะวิชานั้น ๆ
3. จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย และปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม
4. สำรวจ วิเคราะห์ความต้องการวัสดุอุปกรณ์รายวิชาต่าง ๆ
5. การฝึกอบรมครูประจำวิชาให้มีความรู้ ทักษะในการใช้ การรักษา

และการซ่อมวัสดุอุปกรณ์

6. กระตุ้นให้ครูและนักเรียนสนใจในการใช้วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ

อุปกรณ์การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับครู เพราะทำให้การสอนของครูมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้เด็กเรียนรู้จากของจริง และเกิดการเรียนรู้ได้ง่ายและเข้าใจง่ายขึ้น โรงเรียนควรจะต้องจัดหาและสนับสนุนให้ครูผู้สอนใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนให้มากขึ้น ดังนั้นวัสดุอุปกรณ์จึงควรมีการจัดดังนี้

1. สถานที่ ห้องโสตทัศนศึกษาควรประกอบด้วยห้องประชุม ห้องฉายภาพยนตร์ ห้องฟังเทป และห้องทำงานเจ้าหน้าที่
2. วัสดุอุปกรณ์ควรมีทั้งประเภทเครื่องกล และวัสดุต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้ว
3. บุคลากร ควรมีบุคลากรทางวัสดุอุปกรณ์ 2 คน

ครูวัสดุอุปกรณ์ควรมีหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองของนักเรียน เช่น ควบคุมและอำนวยความสะดวกในการหยิบ ใช้น้ำ การใช้เครื่องมือและวัสดุต่าง ๆ ให้สอดคล้องเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่มีอยู่ และหาวิธีใหม่ได้สมาชิกในโรงเรียนให้เป็นปัจจุบันเสมอและให้บริการด้านการอบรม การให้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ แก่ครูและนักเรียน

4. ให้บริการในการสอนการใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ แก่นักเรียน จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์เพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าของนักเรียนตามความต้องการของหมวดวิชาต่าง ๆ ไว้ให้พร้อม และให้คำแนะนำช่วยเหลือ คอยดูแลตลอดเวลาที่นักเรียนมาศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

ห้องสมุด

มีความสำคัญต่อโรงเรียนมาก ทั้งนี้เพราะว่าห้องสมุดเป็นศูนย์แห่งวิชาการ ทั้งปวง ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง เป็นการส่งเสริมในด้านวิชาการให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องจัดให้มีห้องสมุดในโรงเรียน และเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ค้นคว้าด้านวิชาการจากคำสอนของครู ทำให้นักเรียนมีความรู้กว้างขึ้นเป็นการช่วยให้เด็กพัฒนาในการที่จะต้องเป็นผู้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็นด้วย นอกจากนี้ยังมีประโยชน์ในการจัดระบบการเรียนตามหลักสูตรกว้าง เช่น เมื่อนักเรียนคนใดว่างจากวิชาที่ตนเลือกเรียนก็จะไปใช้ห้องสมุดให้เป็นประโยชน์ ฉะนั้นผู้บริหารและครูต้องพยายามส่งเสริมการใช้ห้องสมุดให้มากที่สุด

วิจิตร (ธีระกุล) วรุทบางกูร และ สุพิชญา ธีระกุล (วิจิตร (ธีระกุล) วรุทบางกูร และ สุพิชญา ธีระกุล 2520 : 40 - 41) ได้ให้ข้อคิดในการจัดห้องสมุดว่า การจัดห้องสมุดเป็นศูนย์รวมวิชาการที่นักเรียนสามารถค้นคว้าด้วยตนเองได้ควรมีหนังสือหลายชนิดที่เหมาะสมกับวัย ความสนใจของเด็ก และเพื่อให้ห้องสมุดใช้ได้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุดและได้เสนอแนวการจัดดังนี้ จัดหาเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก

ต่าง ๆ ในการใช้ห้องสมุดให้เพียงพอ สนับสนุนและส่งเสริมให้ครูใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าทางวิชาการและสนับสนุนการสอน ฉีกแผ่นให้นักเรียนรู้จักการใช้บริการห้องสมุดให้ครู นักเรียนมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดห้องสมุด และปรับปรุงห้องสมุดอยู่เสมอ

กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2522 : 477) ได้กล่าวถึงการจัดห้องสมุดว่ามีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องคือ

1. ผู้บริหารโรงเรียนต้องมองเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการสนับสนุนทุกด้าน
2. บรรณารักษ์หรือครูที่ได้รับมอบหมาย ควรมีความรู้เกี่ยวกับห้องสมุดและเข้าใจนักเรียน
3. งบประมาณต้องได้รับความเหมาะสม
4. สถานที่ควรเป็นสัดส่วน
5. หนังสือควรมีทั้งสำหรับครูและนักเรียน
6. คุรุภัณฑ์ห้องสมุดที่จะอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

ฉะนั้นครูใหญ่ควรพยายามหาบุคคลที่ได้รับการฝึกหัดดีแล้วมาเป็นบรรณารักษ์สนับสนุนด้านการเงิน ถ้าตั้งใจ ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้ และผู้ที่ช่วยงานห้องสมุด จัดอบรมให้นักเรียนรู้จักการใช้ห้องสมุด จัดตารางสอนให้เหมาะสมที่นักเรียนจะได้มีโอกาสใช้ห้องสมุด ส่งเสริมการศึกษาด้วยตนเอง ให้คณะครูทราบว่า การส่งเสริมให้นักเรียนใช้ห้องสมุดเป็นนโยบายสำคัญอย่างหนึ่งของโรงเรียน พยายามให้ครูได้รับทราบออกความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของห้องสมุด หาทางให้ห้องสมุดบริการแก่คณะครูและนักเรียนอย่างเต็มที่

งานห้องสมุดโรงเรียนจะดำเนินไปได้ดีเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารโรงเรียนเป็นสำคัญ ซึ่งจะต้องร่วมมือกับครูวางแผนกันอย่างจริงจัง ผู้บริหารต้องสนับสนุนด้านงบประมาณ และการให้กำลังใจสนับสนุนครู และนักเรียนให้ใช้ห้องสมุดให้เป็นประโยชน์ให้มากที่สุด ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะส่งเสริมวิชาการให้ก้าวหน้าและมีคุณภาพ

นอกจากนี้แล้ว การใช้เทคโนโลยีในการสอนเป็นการช่วยลดผลงานของครู ช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินไปรวดเร็ว ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิดริเริ่ม รู้จักตนเองด้วยตนเองโดยใช้วัสดุอุปกรณ์ช่วย เรียนรู้ด้วยความเข้าใจ

ชม ภูมิภาค (ชม ภูมิภาค 2520 : 2 - 3) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีในการสอนว่า "เป็นการออกแบบคำเป็นการและประเมินผลอย่างมีระบบของกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมด โดยยึดพื้นฐานของวัตถุประสงค์เฉพาะ และพื้นฐานของการวิจัย เกี่ยวกับการเรียนและการสื่อสารของมนุษย์ และช่วยการใช้แหล่งวิทยาการมนุษย์ร่วมกัน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลเป็นการสอนที่มีประสิทธิภาพ"

หวน พินธุพันธ์ (หวน พินธุพันธ์ 2525 : 14 - 15) ได้ให้ความหมายของเทคโนโลยีทางการสอนเป็นการเน้นสื่อ ที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอน โดยเฉพาะสิ่งที่ครอบคลุมวัสดุและวิธีการทุกรูปแบบ เช่น กิจกรรม การสาธิต ทดลอง การท่องเที่ยว การแสดงบทบาทสมมุติ วิทยากร วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ สิ่งพิมพ์ และการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นต้น จะเห็นได้ว่าสื่อการสอนเหล่านี้มีมากมาย นอกจากระเบียบหมวดวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่า "โสตทัศนูปกรณ์" แล้วยังครอบคลุมถึงกระบวนการและวิธีการ เช่น กิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมที่ครูจัดทำขึ้น และมุ่งให้นักเรียนปฏิบัติจนกระทั่งเป็นพวกสื่อประเภทการสวนแบบโปรแกรม อันเป็นสื่อการสอนที่ต้องจัดเตรียมไว้ล่วงหน้า หรือใช้บทเรียนสำเร็จรูปที่เข้ากับเครื่องช่วยสอน เป็นต้น

ดังนั้นการใช้เทคโนโลยีทางการสอน และสื่อการสอนจึงเป็นการบริหารงานวิชาการอีกด้านหนึ่งซึ่งสัมพันธ์กับการเรียนการสอน ผู้บริหารโรงเรียนและครูสอนจึงควรเห็นความสำคัญของสื่อการสอนและนำไปใช้ เพราะจะช่วยทำให้ครูสอนได้ดียิ่งขึ้น และสอนได้บรรลุเป้าหมายและได้ผลดียิ่งขึ้นอีกมาก

3. การนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครู

การนิเทศการศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งในระบบการศึกษา เป็นงานที่ช่วยเหลือครูให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะในปัจจุบันนี้โลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในชีวิตความเป็นวิถีทั้งด้านวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้เกิดขึ้น ในด้านการศึกษาที่เช่นเดียวกัน มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ เช่น ในด้านหลักสูตร เนื้อหา วิธีการสอน และเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการศึกษา ถึงแม้ครูจะมีความรู้ และมีประสบการณ์ในการสอนมาหลายปีแต่หาไม่ทันต่อความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไข่ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำบทบาทสำคัญที่สุดในโรงเรียน ในการให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับเรื่องการสอนซึ่งครูใหญ่เปรียบเหมือนที่กษัตริย์เทศก์คนแรกของครู หรือบางทีอาจจะให้บุคคลอื่นที่มีความรู้ ความสามารถในการไกล่เกลี่ย และมีความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิคในการนิเทศ ทำการนิเทศการเรียนการสอนให้แก่ครูในโรงเรียน

สเปียร์ (Spears. 1976 : 16) ได้ให้ความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะทำให้เกิดการปรับปรุงการเรียนการสอนของครู โดยการทำงานร่วมกับบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการนี้ การนิเทศการศึกษานี้เป็นกระบวนการกระตุ้นความเจริญก้าวหน้าของครู และมุ่งหวังที่จะช่วยเหลือครู เพื่อให้ครูได้ช่วยตนเองได้ การนิเทศการศึกษานี้เป็นโครงการปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนอย่างหนึ่ง สุพิชญา ชีระกุล กาญจนา ศรีภาสินธุ์ และวิจิตร (ชีระกุล) วรุตบางกูร (สุพิชญา ชีระกุล กาญจนา ศรีภาสินธุ์ และวิจิตร (ชีระกุล) วรุตบางกูร 2524 : 3) ได้สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษานี้ว่า หมายถึง การชี้แจง การแสดง หรือการจำแนกเกี่ยวกับการเข้าเรียน การฝึกฝน และการอบรม ซึ่งเป็นความหมายที่แปลจากคำว่านิเทศและการศึกษา

จากอบสัน และคนอื่น ๆ (Jacobson and Others. 1973 : 135 - 136) ได้เสนอว่า เมื่อครูใหญ่หรือผู้บริหารเข้าไปเยี่ยมห้องครูสังเกตสิ่งต่อไปนี้

1. ทักษะการจัดการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ครูวางแผนการสอน และปฏิบัติตามแผนการสอนอย่างไร
2. ทักษะการจัดการเกี่ยวกับการสอน ครูควบคุมนักเรียนในเรื่องระเบียบวินัย ห้องเรียนหรือวิธีการแบ่งกลุ่มอย่างไร
3. บรรยาการการเรียนรู้ ครูสามารถสร้างสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนให้น่าอยู่ ซึ่งเป็นการจูงใจให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร
4. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ครูได้ให้การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล และแสดงความสนใจต่อตัวเด็กแค่ไหน
5. การบันทึกและรายงาน ครูได้จัดเตรียมรายงานและบันทึกเกี่ยวกับนักเรียนเพียงใด

เมื่อได้สังเกตการสอนในห้องเรียนแล้ว ครูใหญ่หรือผู้บริหารควรหาโอกาสพบกับครู แนะนำหาวิธีที่จะช่วยให้ครูวิเคราะห์การเรียนการสอนอย่างเป็นกันเอง ให้ครูได้เห็นครูใหญ่ร่วมมือกับครู ช่วยกันออกความคิดริเริ่ม ปรับปรุงแก้ไข หรือสนับสนุน ชมเชย เมื่อเห็นว่าการสอนของครูดีแล้ว จะได้ปรับปรุงให้ก้าวหน้าต่อไป

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่สำคัญมากในการบริหารวิชาการ และจำเป็นต้องจัดขึ้นในโรงเรียน เพราะเป้าหมายของการนิเทศการศึกษาก็เพื่อส่งเสริมการทำงานในหน้าที่ของครูให้ดีขึ้น เป็นการปรับปรุงและส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการเรียนการสอนของโรงเรียน ผู้ที่จะทำหน้าที่นิเทศการศึกษาในโรงเรียนได้ดีที่สุดคือ ครูใหญ่ เพราะครูใหญ่เป็นผู้ใกล้ชิดครูมากที่สุด เป็นผู้รับปัญหาและสภาพแวดล้อมของโรงเรียนได้ดีกว่าผู้หน้าที่นิเทศการศึกษา ซึ่งไม่ได้อยู่ในโรงเรียน งานนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ละเอียดและซับซ้อนและต้องอาศัยความร่วมมือกับบุคคลทุกฝ่าย

โดยเฉพาะครู ฉะนั้นครูใหญ่จะต้องมีความรู้ความเข้าใจในความหมาย วัตถุประสงค์ ตลอดจนเทคนิควิธีการนิเทศการศึกษาให้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ครูใหญ่ต้องทำงานร่วมกับครู ส่งเสริมความคิดริเริ่มของครูในการช่วยกันแก้ปัญหาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ไม่ใช่ครูใหญ่เป็นผู้ออกคำสั่งให้สอนวิธีนั้น วิธีนี้ ต้องมีการวางแผนการปฏิบัติงานด้วยการนิเทศการศึกษา โดยจัดทำเป็นโครงการดำเนินงานไว้ล่วงหน้าตลอดปี

การฝึกอบรมครู เป็นส่วนหนึ่งของงานการนิเทศการศึกษา ทั้งนี้เพราะศึกษานิเทศก์จะปรับปรุงตัวครูให้มีความสามารถในการสอนได้ ก็ต้องฝึกฝนเขาด้วยวิธีการต่าง ๆ การอบรมไม่ไ้มองแต่เพียงให้ครูมีความรู้ความสามารถในหน้าที่การงานเท่านั้น การอบรมยังมุ่งทางการสร้างความสัมพันธ์อันดีให้แก่คณะครูด้วย ทั้งยังส่งเสริมให้ครูกระตือรือร้นในการทำงาน และแสวงหาทางก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป (สุพิชญา ชีระกุล กาญจนา ศรีกาพลสินธุ์ และ วิจิตร (ชีระกุล) วารุทบางกูร 2524 : 224)

กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2521 : 1 - 11) มีความเห็นว่า ครูควรได้รับความรู้ใหม่ ๆ ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจทำได้โดยการเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความรู้เป็นครั้งคราว ส่งครูไปเข้ารับการอบรมจากสถาบันอื่น จัดให้ครูไปปฏิบัติงานในกลุ่มโรงเรียน จัดหาเอกสารหรือหนังสือใหม่ ๆ ทางการศึกษาให้ครูได้ศึกษาด้วยตนเอง เป็นต้น

สำหรับการส่งเสริมและการฝึกอบรมครูให้มีสมรรถภาพในการทำงานนั้น กรมสามัญศึกษา (กรมสามัญศึกษา 2522 : 400 - 401) ได้กล่าวไว้ดังนี้

1. ศึกษางานไปพร้อมกับการปฏิบัติงาน
2. ปฐมนิเทศและประชุมชี้แจง
3. ให้ทำงานในฐานะผู้ช่วย
4. ให้ฝึกงานโดยมอบหมายให้ปฏิบัติจริง ๆ
5. ส่งเข้ารับการฝึกอบรมระยะสั้น
6. ส่งไปศึกษาต่อทั้งภายในและภายนอกประเทศ
7. ส่งไปเรียนบางวิชาในมหาวิทยาลัยหรือสถาบันต่าง ๆ บางเวลา
8. มอบหมายตำแหน่งหน้าที่พิเศษให้ทำ

9. ให้การนิเทศภายใน
10. ประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน
11. จัดประชุม อบรมหรือสัมมนาครูหัวหน้าหมวดวิชาหรือครูในแต่ละสายวิชา
12. ส่งเสริมให้ครูรู้จักใช้ห้องสมุดให้เป็นประโยชน์
13. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์ สดทัศนศึกษา

4. กิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว

กิจกรรมนักเรียน หมายถึง บรรดากิจกรรมรวมหรือนอกหลักสูตรที่โรงเรียนได้จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมของนักเรียน และให้การศึกษาแก่นักเรียนนอกห้องเรียน และเป็นการส่งเสริมหลักสูตรให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เช่น สถานักเรียน ชมรมต่าง ๆ กีฬา ดนตรี ละคร นิทรรศการ หัตถศึกษา วารสาร การปลูกเสื่อและบุรุษกาชาด ฯลฯ การที่โรงเรียนจัดกิจกรรมนักเรียนขึ้นมาก็เพื่อมุ่งส่งเสริมความเจริญ การพัฒนานักเรียนในด้านต่าง ๆ กิจกรรมนักเรียนจะสามารถจัดได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับความพร้อมของโรงเรียนเป็นสำคัญ ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียน โดยต้องเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือสนับสนุนในทุกด้านและพร้อมที่จะเผชิญปัญหาและอุปสรรคอันอาจเกิดขึ้นได้ และแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยวิจรรพยาณ กิจกรรมของนักเรียนจะช่วยเสริมสร้างให้เด็กเป็นคนโดยสมบูรณ์ งานวิชาการจะพัฒนาก้าวหน้าและมีคุณภาพก็ต่อเมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติควบคู่กันไป กิจกรรมจะช่วยเสริมหลักสูตรให้บรรลุผลสำเร็จ ทั้งนี้ต้องอาศัยการบริหารงานกิจการนักเรียนในส่วนที่เป็นการส่งเสริมงานด้านวิชาการ

จุดประสงค์ในการจัดกิจกรรมของนักเรียนนั้น นพพวงษ์ บุญจิตราคุลย์ (นพพวงษ์ บุญจิตราคุลย์ 2518 : 2) กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

1. เพื่อส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย และฝึกความเป็นพลเมืองดีของชาติ
2. เพื่อให้มีความร่วมมืออันดีต่อกัน
3. เพื่อให้เด็กรู้จักตนเองและบังคับตนเอง

4. เพื่อให้นักเรียนค้นพบความสามารถพิเศษ ความถนัด ความสนใจของตนเอง ได้ฝึกพัฒนาความสามารถนั้น ๆ ให้ดียิ่งขึ้นไปด้วย

5. เพื่อก่อให้เกิดวินัยที่ดี ส่งเสริมนักเรียนเคารพกฎข้อบังคับต่าง ๆ ในสังคมที่ตนอยู่และวางตนให้ดีในสังคม

6. เพื่อให้นักเรียนมีความสามัคคีในหมู่คณะ รักโรงเรียน ห่วงในเกียรติของโรงเรียนและมีชีวิตที่ดี

7. เป็นการส่งเสริมทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะในการเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกัน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเกิดความสนุกสนานที่จะได้ทำงานที่ตนสนใจ

8. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียนเอง

9. ส่งเสริมพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ มีความรับผิดชอบ และรู้จักเคารพผู้อื่น

10. เพื่อช่วยให้หลักสูตรสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ช่วยให้มีบรรลุวัตถุประสงค์ทางการศึกษาอย่างแท้จริง

11. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้วิชาการต่าง ๆ ในหลักสูตรของนักเรียนให้ดีขึ้น

12. เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างอย่างมีประโยชน์และมีประสิทธิภาพ ประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียน ที่จัดขึ้นในโรงเรียนก็เพื่อพัฒนาให้นักเรียนได้เจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ เพื่อเสริมหลักสูตรวิชาการต่าง ๆ ที่นักเรียนต้องเรียนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น วิทยุ สาร (วิทยุ สาร 2526 : 306) ได้ชี้ให้เห็นคุณประโยชน์ของกิจกรรมนักเรียนที่สำคัญมี 10 อย่าง คือ

1. ช่วยให้นักเรียนได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน

2. สนับสนุนการศึกษาที่นอกเหนือไปจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

3. ช่วยให้การบริหารโรงเรียนดำเนินไปด้วยความสะดวกและเรียบร้อย

เพราะนักเรียนมีโอกาสปกครองกันเอง และมีหนทางระบายความคิดเห็นโดยผ่านกิจกรรมบางอย่างในโรงเรียน

4. ช่วยเหลือชุมชนให้มีโอกาสได้รับความรู้ และความสนุกสนาน เพลิดเพลิน กับกิจกรรมของนักเรียนไปด้วย เพราะนักเรียนจะเปิดโอกาสให้ประชาชนมาชมกิจกรรม ของตนเองเสมอ

5. ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยการกระทำ (Learning by doing)

6. ช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึกมั่นคงในทางใจ (Security) เพราะมี โอกาสทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ เกิดความสามัคคีกลมเกลียวและมีโอกาสแสดง ความสามารถให้เป็นที่ยอมรับนับถือในสังคม โดยการร่วมมือจัดกิจกรรมนักเรียน

7. ส่งเสริมค่านิยมทางสังคม (Social value) โดยอาศัยกิจกรรม บางอย่างฝึกจรรยาบรรณ หรือการวางแผนตนในสังคม เช่น การจัดงานเลี้ยงอาหาร การจัดงานร่วาง งานทางวัฒนธรรม และชนบชมรมนิยมประเพณีอย่างอื่นตามวาระ อันสมควร

8. ช่วยสร้างบุคลิกภาพนักเรียนให้มีลักษณะของความเป็นผู้นำ เพราะมี โอกาสฝึกฝนการบริหารงานเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน

9. ช่วยฝึกความเป็นพลเมืองดี รู้จักรับผิดชอบ รู้แพ้รู้ชนะ โดยการแข่งขัน และเชียร์กีฬาที่ถูกต้องท่วงนองคลองธรรม และมีจรรยาบรรณที่ดี

10. เพิ่มเติมความรู้สาขาวิชาต่าง ๆ โดยอาศัยชุมนุมหรือชมรมต่าง ๆ เช่น ชุมนุมสังคมศึกษา ชุมนุมวิทยาศาสตร์ และชุมนุมภาษาอังกฤษ ฯลฯ

กล่าวโดยสรุป การจัดกิจกรรมนักเรียนนั้นเป็นความจำเป็นที่ผู้บริหารและครู ผู้เกี่ยวข้องในโรงเรียนจะต้องช่วยกันจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เหมาะสมและเป็นความ ต้องการของเด็กและสังคม เพื่อให้เสรีภาพแก่เด็กที่จะได้ใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล ในการเลือกเข้ากิจกรรมนั้น ๆ ตามความถนัด ความสามารถและความเข้าใจ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการฝึกเด็กให้เป็นผู้นำ และผู้ตามที่มีคุณภาพ รู้จักตัดสินใจที่เหมาะสม มีความ รับผิดชอบต่อสังคม รู้จักยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นและปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ เป็นการ

เสริมสร้างคุณสมบัติที่ดีให้แก่เด็ก เพื่อจะได้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เขาจะเป็นผู้ทำให้สังคมมีความสุข และอยู่ในสังคมอย่างมีระเบียบและมีความสุขด้วย

การแนะแนว

การแนะแนวมีความสำคัญมากสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา เพราะว่าการแนะแนวได้ช่วยให้นักเรียนได้มองเห็นความถนัดของตนในการเรียน ในการประกอบอาชีพและในการดำรงชีวิต ตลอดจนการช่วยเหลือในการแก้ปัญหาในด้านการเรียนของนักเรียนอีกด้วย ทั้งนี้เพราะในสังคมปัจจุบันเป็นสังคมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น ทำให้เด็กในระดับนี้ปรับตัวได้ยากในหลายด้าน แต่ถ้าโรงเรียนจัดให้มีการแนะแนวอย่างดี จะเป็นการช่วยเหลือเด็กได้มากและจะช่วยแก้ปัญหาต่างกล่าวได้

สำหรับความหมายของการแนะแนวนั้น พันธ์ หันนาคินทร์ (พันธ์ หันนาคินทร์ 2524 : 176) ได้กล่าวไว้ว่า การแนะแนวหมายถึงการจัดบริการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนให้รู้จักช่วยตนเอง ทั้งนี้เพื่อจะได้เกิดความสำเร็จยิ่งขึ้นในตัวของเขาเพื่อจะได้โอกาสเป็นตัวของเขาเอง มีความเป็นเสรีในความคิด และการกระทำ ภายในขอบเขตของวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม การแนะแนวเป็นการบริการที่จะช่วยให้นักเรียนรู้จักปรับตัว เพื่อให้ความสำเร็จของเขาเป็นไปอย่างสูงสุด

การแนะแนวในโรงเรียนแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ การแนะแนวการศึกษา การแนะแนวอาชีพ และการแนะแนวเกี่ยวกับปัญหาส่วนตัว ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดแนะแนวให้แก่เด็กเรียนในโรงเรียนอย่างทั่วถึง สำหรับการแนะแนวในโรงเรียน พันธ์ หันนาคินทร์ (พันธ์ หันนาคินทร์ 2524 : 180 - 184) เสนอว่าจะเกี่ยวข้องกับงานต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. การปฐมนิเทศนักเรียนใหม่
2. การหาข่าวข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียน
3. การเสนอข่าวเกี่ยวกับอาชีพ การศึกษา การสังคม

4. การจัดบริการให้คำปรึกษา

5. การบริการหางานหรือสถานที่เรียนต่อ

กัญญา สาร (กัญญา สาร 2526 : 156) กล่าวว่า หน้าที่ครูแนะแนวตามระเบียบของกรมวิสามัญศึกษา มีดังนี้

1. การจัดระเบียบสะสมของนักเรียน

2. เป็นผู้ประสานงานระหว่างนักเรียนกับผู้ปกครอง เพื่อทราบประวัติและความเป็นไปของนักเรียน

3. ให้การแนะนำนักเรียนในเรื่องของการเรียน ความประพฤติ อุปสรรคต่าง ๆ และการอาชีพ

4. ทดสอบความถนัดของนักเรียนในด้านต่าง ๆ

5. หาทางช่วยเหลือนักเรียนที่ขัดสน หรือนักเรียนที่มีปัญหา เช่น หาทุนให้และหางานให้ทำ เพื่อหารายได้พิเศษระหว่างปิดภาคเรียน

6. เชิญวิทยากรต่าง ๆ มาบรรยายเรื่องอาชีพ เพื่อให้นักเรียนได้เห็นดูทางและเลือกอาชีพได้ถูกต้อง

7. ช่วยผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ และฝ่ายการปกครอง เรื่องปัญหาการเรียนและความประพฤติของนักเรียน

สรุปแล้วการแนะแนว คือการช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถช่วยตนเองได้ทั้งในด้านการเรียนและด้านชีวิตส่วนตัว เพื่อพัฒนาทักษะของตนเองได้ รู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง รู้จักรับผิดชอบ มีความเป็นตัวของตัวเอง รู้จักตัดสินใจ และสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตัวเอง สำหรับการจัดแผนงานแนะแนวนี้นี้ ครูใหญ่หรือผู้บริหารเป็นผู้สนับสนุน วางแผนงานให้ความสะดวกแก่ผู้แนะแนวและนักเรียน ครูใหญ่และผู้แนะแนวต้องวางแผนโครงการโดยมีจุดมุ่งหมายของแผนงานแนะแนวร่วมกันอย่างชัดเจน และให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของแผนการศึกษาของโรงเรียน

5. การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

การประเมินผลการศึกษา ถือเป็นหน้าที่สำคัญของครูผู้ให้การศึกษาแก่นักเรียน ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสั่งสอนอบรม การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษา ด้วยวิธีการใด ๆ ก็ตาม เพื่อที่จะได้ทราบว่าผลการเรียนการสอนที่นักเรียนได้รับได้ผลแค่ไหน เพียงไร หรือจะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไร จำเป็นต้องมีการวัดผลและการประเมินผลการเรียนที่ครูได้ดำเนินการไปแล้วในช่วงเวลาหนึ่ง

พนัส หันนาถิ่นทร์ (พนัส หันนาถิ่นทร์ 2524 : 199 - 200) กล่าวว่า การวัดผลและการประเมินผลนี้มีความหมายต่างกัน การวัดผล (Measurement) หมายถึงการเปรียบเทียบผลที่ได้จากการเรียนกับมาตรฐานอันใดหนึ่งที่ปักถักร้อยอยู่ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปธรรม คือจะแสดงผลของการวัดออกมาเป็นตัวเลข เพื่อแสดงว่านักเรียนมีความรู้มากน้อยเพียงไรจากการที่ได้เรียนไปแล้ว และอาจบอกได้หลังจากการสอนว่านักเรียนได้คะแนน (จากการวัด) เท่าไร โดยนำผลที่นักเรียนทำได้กับคำตอบที่ครูเตรียมไว้ว่าเป็นคำตอบที่ถูกไปเปรียบเทียบกัน ส่วนการประเมินผล (Evaluation) เป็นการกำหนดค่า หรือ ราคา จากคะแนนที่เราได้จากการวัดผล เช่น เก่งหรือไม่เก่ง ดีหรือไม่ดี คือเมื่อเราได้คะแนนจากการวัดผลมาแล้ว เรายังบอกไม่ได้ที่เกี่ยวกับว่าเด็กคนนั้นเก่ง หรือไม่เก่ง เราจะต้องใช้วิจารณ์ฐานพิจารณาต่อไปอีกด้วย โดยการเปรียบเทียบกับคนอื่นในท้องเดียวกัน

เกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผล กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 155 - 157) ได้ให้แนวทางในการประเมินผลการเรียน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา ผู้สอนจะต้องประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชาต่าง ๆ

ที่เขียนในรูปของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นจุดประสงค์ที่ครูกำหนดขึ้นให้สามารถเป็นเป้าหมายที่สังเกตวัดได้ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดเกณฑ์การตัดสินว่านักเรียนทำได้เท่าใด จึงจะถือว่ามีความสามารถตามจุดประสงค์เรื่องนั้น การประเมินผลการเรียนที่พึงปรารถยานั้น อาจแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. การประเมินผลก่อนเรียน เพื่อช่วยให้ครูทราบสภาพของนักเรียนแต่ละคนว่า มีพื้นฐานเพียงพอที่จะเริ่มต้นเรียนตามรายวิชานั้นหรือไม่ หากนักเรียนมีพื้นฐานไม่พอ ครูจะต้องสอนเพิ่มเติมให้เสียแต่แรก เป็นการปรับปรุงแก้ไขนักเรียนให้มีพื้นฐานที่ดียิ่งขึ้น

2. การประเมินผลระหว่างเรียน เมื่อครูสอนไประยะหนึ่ง จำเป็นต้องมีการประเมินผลว่านักเรียนมีความสามารถตามจุดประสงค์นั้น ๆ หรือไม่ ครูที่เก่งบางคนสอนไปประเมินผลไปตลอดเวลา เช่น พอสอนจบไปก็ให้สอบ หรือทำงานก็ตรวจผลงานแจ้งให้นักเรียนทราบว่าถูกผิดอย่างไร เห็นนักเรียนส่วนใหญ่เข้าใจแล้ว จึงกระโดดไปสอนจุดประสงค์ที่สูงขึ้นไปอีกชั้นหนึ่งเป็นต้น

3. การประเมินผลหลังเรียน เป็นการประเมินผลรวม ครอบคลุมจุดประสงค์ต่าง ๆ หลายจุดประสงค์ เป็นการประเมินผลเพื่อตัดสินความสามารถ เพื่อดูว่าตั้งแต่ต้นจนบัดนี้ นักเรียนมีความสามารถตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมต่าง ๆ มากน้อยอย่างไร

การวัดผลการศึกษาเป็นหน้าที่สำคัญของผู้บริหารโรงเรียน เพราะจะทำให้ทราบถึงผลการเรียนการสอนของครูโดยตรง และเน้นสิ่งจำเป็นในการที่จะได้ทราบถึงความเจริญก้าวหน้าของนักเรียน สำหรับครูใหม่นั้น การวัดผลการศึกษามีความจำเป็นเป็นอย่างมาก ดังที่ พนัส หันนาคินทร์ (พนัส หันนาคินทร์ 2512 : 137 - 146) กล่าวไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบผลการเรียนของนักเรียน และผลการสอนของครู
2. เพื่อประโยชน์ในการเลื่อนชั้น และการจัดแบ่งนักเรียนตามความสามารถ

3. เพื่อเป็นหลักฐานในการรายงานผลการ เรียนให้ผู้บริหารทราบ
 4. เพื่อประโยชน์ในการให้คำแนะนำ หรือจบบัณฑิต การศึกษา และแจ้งผลการเรียนให้สถาบันอื่นทราบ
 5. เพื่อสถิติอื่น ๆ ในทางการศึกษา
- ครูใหญ่มีหน้าที่เกี่ยวกับการวัดผลการศึกษาของนักเรียนดังนี้
1. กำหนดนโยบายทั่วไป เกี่ยวกับการวัดผล เช่น
 - 1.1 ประเภทของข้อสอบ หรือเครื่องมืออื่น ๆ เช่น การสัมภาษณ์ การเขียน การท่อง การทำรายงาน
 - 1.2 ระยะเวลาที่จะใช้ในการสอบ ปีหนึ่งจะวัดสอบกี่ครั้ง เก็บคะแนนหรือไม่ เก็บเท่าใด
 - 1.3 มาตรฐานอันพึงยึดถือในการสอน หรือการวัดผล
 - 1.4 การเตรียมแบบฟอร์มสำหรับรายงานผลการ
 2. จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่จำเป็นในการสอบ ประดาษอัดสำเนา กระดาษไข ตลอดจนจัดเจ้าหน้าที่เพื่อการนั้น
 3. ส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถในการสร้างข้อสอบ และโอกาสศึกษา ศึกษาข้อสอบที่ครูออก
 4. จัดตารางสอบ กำหนดครูผู้ดูแล และเวลาที่ใช้ในการสอบ
 5. ครูใหญ่ควรให้ครูทราบถึงระเบียบของผู้สอบ และผู้ควบคุมการสอบ เพื่อให้ปฏิบัติในแนวเดียวกัน
 6. เมื่อสอบเสร็จ ครูใหญ่ควรจะได้ทำการประเมินผลการสอบที่ได้ผ่านไป แล้ว จัดให้ครูได้ทำการวิเคราะห์ข้อสอบ เพื่อจะได้หาทางแก้ไขในโอกาสต่อไป
- สรุปแล้ว จะเห็นได้ว่า หน้าที่สำคัญของครูคือ การให้การศึกษากับนักเรียน และเพื่อที่จะทราบว่าได้ผลตามที่ต้องการหรือไม่ จะต้องทำการวัดผลและประเมินผล การศึกษาที่ครูเพียงไร หรือจะต้องปรับปรุงแก้ไขอย่างไรเมื่อได้ดำเนินการไปแล้ว

การวัดผลและการประเมินผลดังกล่าวเป็นกระบวนการต่อเนื่องของการเรียนการสอน ซึ่งผู้สอนจะต้องวัดผล และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ เป็นการปรับปรุงคุณภาพทาง วิชาการ เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้อง และมีประโยชน์ในการปรับปรุงส่งเสริมในด้านงานบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียน มัธยมศึกษา ได้แก่ งานวิจัยของ เพ็ญศักดิ์ เรือนใจมั่น (เพ็ญศักดิ์ เรือนใจมั่น 2518 : 130) วิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5 ปฏิบัติงานด้าน วิชาการน้อยและประสบปัญหาการขาดแคลนครู ครูมีวุฒิต่ำ การได้วิธีสอนแบบเก่า ไม่ได้นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการสอน ขาดการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาอบรมวิธีสอน แบบใหม่ ๆ ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ ศึกษาธิการเขตช่วยเหลือนโรงเรียน ในด้านวิชาการน้อย ผู้บริหารไม่ค่อยสังเกตหรือติดตามการสอนของครู ขาดการวิเคราะห์ ผลการสอน อุปกรณ์น้อย เมื่อเด็กเรียนอ่อนก็ขาดการซ่อมเสริม ขาดการแนะนำให้นักเรียนรู้จักแหล่งความรู้ คือห้องสมุดและวารสาร หรือตำราทางวิชาการในห้องสมุด มีน้อยด้วย

วิรัตน์ ศิริวิบุรณ (วิรัตน์ ศิริวิบุรณ 2518 : 45) วิจัยพบว่า สมรรถภาพ ในการบริหารวิชาการของครูใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตศึกษา 11 อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ ในเรื่องการประชุมปรึกษาในสายวิชาต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และการส่งครูเข้ารับการอบรม ส่วนเรื่องที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำคือ การนิเทศการสอนรายวิชาต่าง ๆ การส่งเสริมให้ครูค้นคว้าหาสองวิธีการสอนใหม่ ๆ การเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายหรือการให้ครูในโรงเรียนผลัดเปลี่ยนกันเป็นผู้บรรยายทางวิชาการในที่ประชุม

นักเรียนและการประชุมประเมินผลโดยนำเอาคะแนนนักเรียนมาวิเคราะห์ เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขในเรื่องการเรียนการสอน

สุจิต ใสสุก (สุจิต ใสสุก 2522 : 7) วิจัยเกี่ยวกับ "การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร" พบว่า ผู้บริหารงานวิชาการ และผู้ปฏิบัติงานวิชาการมีความเห็นเหมือนกันว่า มีการปฏิบัติงานวิชาการทั้ง 11 ด้าน อยู่ในระบับน้อย ยกเว้นงานด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านวิธีสอนและตารางสอน กำหนดให้ครูอาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ การแนะแนว ด้านผู้บริหารและครูอาจารย์เห็นขัดแย้งกัน โดยที่ผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติมาก แต่ครูอาจารย์เห็นว่าปฏิบัติน้อย จากค่าคะแนนเฉลี่ยโดยส่วนรวมการปฏิบัติงานแต่ละด้าน เรียงจากมากไปหาน้อยมีดังนี้ การกำหนดให้ครูอาจารย์ปฏิบัติงานวิชาการ การแนะแนว กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน วิธีสอน และตารางสอน กิจกรรมที่นักเรียนใช้วัสดุการเรียนการสอน และห้องสมุด หลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร การวัดผลและประเมินผลการศึกษา การใช้ทรัพยากรและแหล่งความรู้ในห้องเรียน การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ การนิเทศทางวิชาการตามลำดับ

เอนก หิรัญ (เอนก หิรัญ 2522 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง ยกเว้นกรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่ การปฏิบัติงานวิชาการน้อยทุกด้าน งานวิชาการที่มีการปฏิบัติน้อยกว่าด้านอื่น ๆ เป็นอันดับแรก ได้แก่ การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา รองลงมาได้แก่ การนิเทศ การศึกษา การวางแผนปรับปรุงงานวิชาการ การใช้ทรัพยากรและแหล่งวิชาการในห้องเรียน หลักสูตรและเอกสารการใช้หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องสว' กระบวนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน ครูแนะแนว การกำหนดให้วิชาการ ตารางสอนและวิธีสอน กิจกรรมนักเรียนซึ่งมีการปฏิบัติน้อยตามลำดับที่พบก็คือ ผู้บริหารยังให้ความสำคัญต่องานวิชาการน้อยไป ผู้บริหารงานมีความรู้ ความสามารถในการวัดผล การประเมินผลและการนิเทศ บัญ

วัสดุอุปกรณ์ ห้องเรียน ตลอดจนรายได้ และสวัสดิการของครูไม่เหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจที่เป็นอยู่ ทำให้การปฏิบัติงานของครูขาดประสิทธิภาพ

บุษกรวิวัฒน์ วณิชจินดา (บุษกรวิวัฒน์ วณิชจินดา 2508 : 29 - 30)

ทำการศึกษาสาเหตุสำคัญที่ผู้ปกครองส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาและมัธยมศึกษาปลาย พบว่า ในมัธยมศึกษาต้นมีสาเหตุมาจากโรงเรียนได้รับการรับรองวิทยฐานะและในมัธยมศึกษาปลายมีสาเหตุมาจากโรงเรียนได้เปิดสอนมานานแล้ว สำหรับความเห็นของผู้ปกครองต่อกันสมบัติโรงเรียนราษฎร์ที่ต้องการในมัธยมศึกษาต้นนั้น ส่วนใหญ่ต้องการให้มีการอบรมศีลธรรมที่ดี และมัธยมศึกษาปลายต้องการให้ครูสอนดี

ชนินฐา วิทยาอนุมาต (ชนินฐา วิทยาอนุมาต 2525 : บทคัดย่อ)

วิจัยแนวโน้มของการศึกษาเอกชนระดับมัธยมศึกษา สายสามัญในปี พ.ศ. 2535 โดยใช้เทคนิคเคสฟาย ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. รัฐยังให้ออกชนร่วมจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ แต่เพียงส่วนน้อย เพราะรัฐมีนโยบายที่จะขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในท่ามกลางขึ้น
2. รัฐจะส่งเสริมโรงเรียนเอกชนในด้านวิชาการและบุคลากรให้มากขึ้น จะค่อย ๆ ลดเงินอุดหนุนตามความเหมาะสม
3. ส่วนงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จะได้รับงบประมาณและบุคลากรที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
4. โรงเรียนเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญจะมีอยู่จำนวนน้อย มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาสูงเท่านั้น ซึ่งเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง
5. ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับงานการศึกษา ต่อไปสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของครูโรงเรียนเอกชนจะดีขึ้นจนเทียบเท่าข้าราชการครู
6. ผู้จัดการโรงเรียนจำเป็นต้องมีความรู้ด้านบริหารเป็นอย่างดี และมีความรู้ด้านการศึกษาพอที่จะเข้าใจเรื่องของการศึกษาได้

7. เจ้าของโรงเรียนควรแสวงหากำไรจากบริการที่ดี และคุณภาพการศึกษาที่สูง เจ้าของโรงเรียนเดิมที่มีวุฒิไม่ถึงขั้นที่กำหนดไว้ ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนต้องจัดอบรมให้

8. คุณภาพของนักเรียนที่สำเร็จการศึกษามาจากโรงเรียนเอกชน มีทั้งสูงกว่าและต่ำกว่าโรงเรียนรัฐบาล

9. จำนวนครู จำนวนนักเรียน จำนวนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และงบประมาณในปี พ.ศ. 2535 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แต่จำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีแนวโน้มลดลง

เมธี ปิณฑนันทน์ (เมธี ปิณฑนันทน์ 2527 : 15 - 27) วิจัยทัศนคติต่อวิชาชีพครูโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย พบว่า คุณวุฒิทางการศึกษาคือโรงเรียนคาทอลิกต่ำกว่าปริญญาตรีมาก (ร้อยละ ๘๐ ของการจัดการศึกษาในสถานนั้น ๆ ด้วย) น่าจะได้ตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ของครูโรงเรียนคาทอลิกให้สูงขึ้น ซึ่งโรงเรียนคาทอลิกต่อไป ส่วนด้านปริมาณ โดยเฉลี่ยมีปริมาณงานสอน 18.52 ชั่วโมง ผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิกน่าจะรักษาปริมาณความตั้งใจที่จะประกอบอาชีพครูนั้น จากการวิจัยปรากฏว่ามีความตั้งใจมาก่อนล่วงหน้าที่จะประกอบอาชีพครู ด้วยอาชีพนี้ จึงเป็นสิ่งที่น่ายินดีว่า การจัดดำเนินการด้านการ

พรศิริ อิงคชัยโชติ (พรศิริ อิงคชัยโชติ 2527) แนวความคิดทางการศึกษาและความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียน การศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานดีในกรุงเทพมหานคร พหุทางการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนสามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม

ความเข้าใจในแนวคิดใหม่ทางการศึกษา และกลุ่มผู้ปกครองที่ยังคุ้นเคยกับความเข้าใจแนวความคิดเก่า ๆ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความพอใจในการบริหารงานทุกด้านของโรงเรียน เพื่อเปรียบเทียบผู้ปกครองที่มีอาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ปรากฏว่า ความพึงพอใจในการบริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยนี้นำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน และแนวทางในการสร้างความเข้าใจกับผู้ปกครองเกี่ยวกับแนวการจัดการศึกษาของโรงเรียน รวมทั้งการปรับปรุงการบริหารงานของโรงเรียน

งานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องและมีประโยชน์ในการปรับปรุงในด้านวิชาการ ได้แก่งานวิจัยของ

แมคคาร์ธี (McCarthy. 1971 : 705-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในรัฐนิวเจอร์ซีย์ (New Jersey) พบว่า จากกลุ่มตัวอย่างของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร หัวหน้าหมวดวิชา และครูมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกันเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ เรื่องการสังเกตการสอน การวัดผล และการประเมินผล การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารงานด้านวิชาการ และความรับผิดชอบในการตัดสินใจของคณะกรรมการ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า ผู้บริหารโรงเรียนควรจะมีบทบาท มีความรับผิดชอบ และบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

วิลเลียมส์ (Williams. 1972 : 4909-A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับงานหน้าที่ครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาในอินเดีย พบว่าครูใหญ่ส่วนมากใช้เวลาในการประเมินผล และปรับปรุงการสอนน้อย การเยี่ยมห้องเรียนของครูใหญ่มีเวลาจำกัดและใช้เวลาน้อยมาก ยิ่งโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ครูใหญ่มีเวลาให้แก่โครงการปรับปรุงการสอนของครูยิ่งน้อย ครูใหญ่มักให้ความสำคัญมากกว่าจัดให้มีการอบรม ครูใหญ่ทุกคนพยายาม

พัฒนาสมรรถภาพในการทำงานและศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ครูเห็นว่าครูใหญ่เป็นผู้ที่ช่วยแก้ปัญหา และมีหน้าที่จะต้องประเมินผลครูด้วยการสังเกตการสอน การใช้แบบทดสอบ และการประชุมปรึกษาหารือ นอกจากนั้นครูยอมรับว่าครูใหญ่จำเป็นต้องให้หัวหน้าหมวดวิชาร่วมในการประเมินผลด้วย

สมมติฐานในการวิจัย

1. ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
4. ผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
5. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
6. ผู้บริหารที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
7. ครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายท้องถิ่น เกี่ยวกับการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียน โดยวิธีการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
2. ศึกษาและสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทำการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอนใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายท้องถิ่น ในกรุงเทพมหานคร ที่ปฏิบัติงานจริงในปีการศึกษา 2527 โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภทโรงเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 3 ขนาดคือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

ดำเนินการเป็นขั้นๆ ดังนี้

1. สืบจากรายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายท้องถิ่น ในเขต กรุงเทพมหานคร จากรายงานการศึกษาค้นคว้าสถิติของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาเอกชน

2. ส่งจดหมายไปยังผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 41 โรงเรียน เพื่อขอทราบจำนวนผู้บริหารและครู มัธยมของแต่ละโรงเรียนดังกล่าว

3. แยกรายชื่อโรงเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ตามขนาดของโรงเรียน ดังกล่าว เมื่อได้จำนวนโรงเรียนแต่ละขนาดแล้ว ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลากตามกลุ่มขนาดของโรงเรียน กลุ่ม ร้อยละ 50 (ศักดิ์ ผาสุกนิรันดร์ 2504 : 17 - 18) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดดังนี้

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร	ครู
ขนาดเล็ก	1. เบญจมินทร์	3	21
	2. กุหลาบวิทยา	1	19
	3. สวรราสันพัฒนา	5	22
	4. คลวิทยา	4	16
	5. พระมหาไถ่ศึกษา	1	18
	6. กุหลาบวัฒนา	2	14
	7. วาสุเทวี	5	19
	8. วรสารพิทยา	1	12
	9. เปรมฤดีศึกษา	1	15

ตาราง 1 (ต่อ)

ขนาดโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง	
		ผู้บริหาร	ครู
ขนาดเล็ก	10. เซนต์หลุยส์ศึกษา	1	18
	11. แม่พระฟาติมา	1	13
	12. คอนเซ็ปชัญ คอนแวนต์	3	15
ขนาดกลาง	13. อัสสัมชัญ คอนแวนต์	3	15
	14. มาแตร์เดอี วิทยาลัย	6	34
	15. พระแม่มารีย์ หลิง	3	27
	16. เซนต์จอห์น ชาย	1	50
	17. เซนต์จอห์น หลิง	1	25
	18. พระหฤทัย คอนแวนต์	5	30
	19. อัสสัมชัญศึกษา	2	20
ขนาดใหญ่	20. เซนต์คาเบรียล	4	60
	21. เซนต์โยเซฟ คอนแวนต์	3	65
	22. อัสสัมชัญ ชาย	4	62
	รวม	60	590

จากจำนวนโรงเรียนแต่ละขนาด จะได้ตัวอย่างประชากรที่มีอยู่ในขอบข่ายของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยบุคคล 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มผู้บริหารงานวิชาการในโรงเรียน ไก่แก้ว ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ในโรงเรียน ผู้ช่วยครูใหญ่ หรือผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา หรือหัวหน้าสายวิชา เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน 60 คน

2. กลุ่มครู-อาจารย์ทั้งหมดในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 590 คน

เครื่องมือ และวิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบสอบถามวัดความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ

วิธีสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากหนังสือ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ของ เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ (เชิดศักดิ์ โฆวาสินธุ์ 2523 : 65-70) และหลักการวิจัยของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 141 - 162) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาค้นคว้า จากหนังสือวารสาร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ

3. ปรึกษาคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อขอรับการแนะนำในการสร้างแบบสอบถาม

4. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับงานวิชาการ จากหนังสือคู่มือการใช้หลักสูตร มัธยมศึกษา

5. สร้างนิยามปฏิบัติการของคำว่า "การบริหารงานวิชาการ"
6. สร้างข้อคำถามตามนิยามปฏิบัติการ
7. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็น โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพและขนาดของโรงเรียนที่ผู้บริหารและครูผู้สอนปฏิบัติงานอยู่

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับงานบริหารวิชาการซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) จำนวนห้าช่วงที่สร้างขึ้นตามแบบของ ลีเคิร์ท (Likert Scale) เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย

1. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน
2. การบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด
3. การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู
4. การจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว
5. การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ในแต่ละคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 คำตอบ ซึ่งมีระดับของการแสดงความคิดเห็นในการบริหารงานวิชาการ ดังนี้

ปฏิบัติมากที่สุด	เท่ากับ	5
ปฏิบัติมาก	เท่ากับ	4
ปฏิบัติปานกลาง	เท่ากับ	3
ปฏิบัติน้อย	เท่ากับ	2
ปฏิบัติน้อยที่สุด	เท่ากับ	1

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูผู้สอนทั้ง 5 ด้าน เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงแนวความคิดและข้อเสนอแนะอย่างเสรี

8. หาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถาม โดยการนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากประธาน และกรรมการควบคุมปริมาณพันธของผู้วิจัย รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ตรงทางด้านบริหาร การศึกษา ระดับมัธยมศึกษา รวม 7 คน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ ว่าครอบคลุมโครงสร้างหรือไม่ ถ้า 3 ใน 4 ของจำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ ถือว่า ข้อความนั้นวัดความคิดเห็นด้านนั้นได้จริง รายนามประธาน กรรมการ และผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

1. รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร วรุตบางกูร อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดัดดาวัลย์ หวังพานิช สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทวีบุรณ์ หอมเย็น อาจารย์ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. ศาสตราจารย์ ดร.อารี สักหลदी อาจารย์ใหญ่โรงเรียนมัธยมสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
5. ชีตเตอร์บุญประจักษ์ ทรพรานนท์ ผู้รับใบอนุญาตและผู้จัดการโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย
6. อาจารย์ชนะ ธนสมบุรณ์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
7. อาจารย์บุญศรี แสงประเสริฐ นิสิตปริญญาเอก สาขาการวิจัยและพัฒนาหลักสูตร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ปีการศึกษา 2526

9. นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร และครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 60 คน
10. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามวัดความคิดเห็น ของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โดยใช้หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนมาค (ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 171 อ้างอิงมาจาก Cronbach, 1920 : 161) ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.980 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่นสูง
11. หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิคร้อยละ 25 ซึ่งมีวิธีการคือ เรียงคะแนนจากน้อยไปหามาก คัดร้อยละ 25 บนเรียกกลุ่มสูง และร้อยละ 25 ล่างเรียกกลุ่มต่ำ นำมาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แล้วเลือกเอาเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก คือ มีค่าที่เท่ากับหรือมากกว่า 1.75 ขึ้นไป มาเป็นข้อคำถามสำหรับถามความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการต่อไป (ลวน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 187 - 189)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยไปแจกแบบสอบถาม พร้อมกับนำตัวไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 650 ฉบับ ได้รับคืน 607 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93
ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่ง และได้รับคืนจากกลุ่มตัวอย่างแยกตามสถานภาพ
และขนาดของโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครู		รวม		ร้อยละ
	ส่ง	ได้รับคืน	ส่ง	ได้รับคืน	ส่ง	ได้รับคืน	
เล็ก	28	26	202	197	230	223	97
กลาง	21	20	201	193	222	213	96
ใหญ่	11	11	187	160	198	171	86
รวม	60	57	590	550	650	607	93
ร้อยละ	100	95	100	93	100	93	

การวิเคราะห์ข้อมูล

- นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์
แยกเป็นกลุ่ม ๆ คือกลุ่มผู้บริหาร และกลุ่มครู
- การจัดกระทำข้อมูล

ตอนที่ 1 จัดแยกกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มผู้บริหาร และ กลุ่มครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง และขนาดของโรงเรียน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนมัธยม 5 ด้าน วิเคราะห์โดยการนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้ เกณฑ์ของ เบสต์ (Best. 1983 : 181 - 185) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อย
คะแนนเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายความว่า	ปฏิบัติปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายความว่า	ปฏิบัติมาก
คะแนนเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายความว่า	ปฏิบัติมากที่สุด

หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เพื่อทราบการกระจายของคะแนน ถ้าการกระจายจากค่าเฉลี่ย (Mean) สูง แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันมาก ถ้าการกระจายจากค่าเฉลี่ย (Mean) น้อย แสดงว่ามีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันน้อย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติสำหรับการตรวจสอบเครื่องมือ

1.1 หากอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถาม โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 187-188)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{s_H^2}{n_H} + \frac{s_L^2}{n_L}}}$$

เมื่อ t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบที่
$\bar{X}_H$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ได้คะแนนสูง
$\bar{X}_L$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มผู้ได้คะแนนต่ำ
S_H^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มผู้ได้คะแนนสูง
S_L^2	แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มผู้ได้คะแนนต่ำ
n_H	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มสูง
n_L	แทน จำนวนของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มต่ำ

1.2 หากค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2524 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
n	แทน จำนวนข้อของเครื่องมือที่จะวัด
S_i^2	แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
S_t^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม
 (แบบไม่เป็นอิสระ) โดยใช้ (สูตร) วงรีดังนี้ : 2525 : 129)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

$$df = \frac{\left(\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2} \right)^2}{\frac{\left(\frac{s_1^2}{N_1} \right)^2}{N_1 - 1} + \frac{\left(\frac{s_2^2}{N_2} \right)^2}{N_2 - 1}}$$

เครื่องหมาย	และ ค่า t-distribution
$\bar{X}_1$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร
$\bar{X}_2$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของครูผู้สอน
s_1^2	แทน ค่าความแปรปรวนความคิดเห็นของผู้บริหาร
s_2^2	แทน ค่าความแปรปรวนความคิดเห็นของครูผู้สอน
N_1	แทน จำนวนผู้บริหาร
N_2	แทน จำนวนครูผู้สอน

3. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยใช้ F-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว One Way Analysis of Variance โดยใช้สูตร (วิเชียร เกตุสิงห์ 2522 : 76)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ระหว่างกลุ่ม (Between)	K - 1	SS_B	MS_B	$\frac{MS_B}{MS_W}$
ภายในกลุ่ม (Within)	N - K	SS_W	MS_W	
รวมทั้งหมด	N - 1			

เมื่อ F แทน ค่าที่จะพิจารณาใน F-distribution

SS_B แทน ผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม

SS_W แทน ผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

MS_B แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองภายในกลุ่ม

K แทน จำนวนกลุ่ม

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ถ้าค่าสถิติมีนัยสำคัญ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้
วิธีการของ นิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Method) (Winer. 1971 :
210 - 218)

4. นำข้อเสนอแนะแบบสอบถามปลายเปิด มาเรียงลำดับความถี่จากมาก
ไปน้อย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล
ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ดังนี้

N	แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\sum X$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว
$\sum X^2$	แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
$\bar{X}$	แทน ค่าคะแนนเฉลี่ย ซึ่งคำนวณจาก $\frac{\text{ค่าเฉลี่ยรวมในแต่ละด้าน}}{\text{จำนวนข้อในแต่ละด้าน}}$
S	แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
S^2	แทน ค่าความแปรปรวน (Variance)
t	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบที (t-distribution)
F	แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจงแบบเอฟ (F-distribution)
SS	แทน ค่าผลรวมกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSX (Statistical Package for the Social Sciences Version 10) ของสถาบันคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการหาค่าสถิติต่าง ๆ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ โดยจัดทำเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การแสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือข่ายทอติกในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ตามองค์ประกอบที่สำคัญห้าด้าน คือ การจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การนิเทศการศึกษา และการนิเทศการนิเทศ การจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ดังแสดงผลในตาราง 3 ถึงตาราง 8

การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยใช้สเกลของ ลิเคิร์ท ซึ่งเบสที่ใช้เป็นแนว

1.00 - 1.49	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อยที่สุด
1.50 - 2.49	หมายความว่า	ปฏิบัติน้อย
2.50 - 3.49	หมายความว่า	ปฏิบัติปานกลาง
3.50 - 4.49	หมายความว่า	ปฏิบัติมาก
4.50 - 5.00	หมายความว่า	ปฏิบัติมากที่สุด

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมในเครือข่ายทอติกในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โดยจำแนกตามสถานภาพการปฏิบัติงาน และขนาดของโรงเรียน ดังแสดงผลในตาราง 9 ถึงตาราง 21

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะ
ของผู้บริหารและครูในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การแสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามความเห็น
ของผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือข่ายหลักที่มีต่อการบริหารงาน
วิชาการ

ตาราง 3 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร
และครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ จำแนกเป็นรายด้าน

การบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N = 57)		ครู (N = 550)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	3.62	0.55	3.24	0.60
ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องสมุด	3.51	0.61	3.19	0.70
ด้านการนิเทศการศึกษาและการ ฝึกอบรมครู	3.68	0.58	3.22	0.65
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและ การแนะแนว	3.25	0.60	3.02	0.64
ด้านการวัดผลและการประเมินผล การศึกษา	3.39	0.62	3.18	0.62
รวมเฉลี่ย	3.49	0.50	3.17	0.56

ข้อมูลในตาราง 3 แสดงว่า ทั้งผู้บริหารและครูต่างมีความเห็นว่า โรงเรียนได้ปฏิบัติงานบริหารงานวิชาการได้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาการบริหารงานเป็นรายด้านตามทัศนะของผู้บริหารพบว่า งานวิชาการที่ทำไ้มาก คือ การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน และการบริหารวัสดุอุปกรณ์และห้องสมุด ส่วนงานด้านการวัดผลและการประเมินผล การศึกษา และการจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนวยังทำได้ในระดับปานกลาง ส่วนคณะครูมีความเห็นว่า การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนปฏิบัติได้ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยปฏิบัติงานด้านการวัดผลและการประเมินผล งานกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนวปฏิบัติได้น้อยกว่างานด้านอื่น ๆ

ตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน จำแนกเป็นรายข้อ

ที่	ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	ผู้บริหาร (N = 57)		ครู (N = 550)	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	ทำให้ครูเข้าใจหลักสูตรจนสามารถนำไปปฏิบัติได้	3.39	0.63	3.51	0.71
2	จัดหาเอกสารการใช้หลักสูตรไว้ให้ครูใช้อย่างเพียงพอ	3.56	0.82	3.09	0.87
3	สำรวจความพร้อมทุกด้านก่อนเปิดแผนการเรียน	3.59	0.99	3.16	0.89
4	จัดแผนการเรียนให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถ	3.05	1.00	2.72	1.03
5	พิจารณาความสามารถและความถนัดของครูก่อนจัดครูเข้าสอน	4.15	0.88	3.37	0.98
6	ให้คณะครูมีโอกาสพิจารณาแผนการเรียนร่วมกับผู้บริหาร	3.26	1.04	2.64	1.03
7	ให้ครูทำโครงการสอนก่อนทำการสอน	4.08	0.85	3.69	1.02
8	ให้ครูทำบันทึกการสอนก่อนทำการสอน	4.29	0.84	4.12	0.86
9	ให้ครูนำวิธีการสอนใหม่ ๆ แปลก ๆ ที่ให้ผลดีมาใส่สอน	3.22	0.70	3.20	0.82
10	จัดสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน	3.61	0.88	3.32	1.00

ตาราง 4 (ต่อ)

ที่	ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	ผู้บริหาร (N = 57)		ครู (N = 550)	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
11	จัดช่วงเวลาให้ครูสอนซ่อมเสริมโดยสะดวก	3.70	0.86	3.10	0.98
12	ให้คณะครูมีการปรึกษาหารือและแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกันอยู่เสมอ	3.42	1.08	3.00	0.98
	รวมเฉลี่ย	3.62	0.55	3.24	0.60

ข้อมูลในตาราง 4 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนมัธยมศึกษาปฏิบัติได้ในระดับมาก โดยเฉพาะการให้ครูทำบันทึกการสอน การพิจารณาความถนัดและความสามารถของครูก่อนจัดครูเข้าสอน และการให้ครูทำโครงการสอนก่อนทำการสอนนั้น โรงเรียนสามารถทำได้มากกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนการนำวิธีสอนใหม่ ๆ แปลก ๆ มาใช้ การให้ครูพิจารณาแผนการเรียนร่วมกับผู้บริหาร และการจัดแผนการเรียนให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนตามความถนัดนั้น โรงเรียนทำได้ในระดับปานกลาง ส่วนคณะครูมีความเห็นว่า การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนนั้น โรงเรียนปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การให้ครูทำบันทึกการสอนและทำโครงการสอน และทำให้ครูเข้าใจหลักสูตรจนนำไปสอนได้นั้น ทำได้ในระดับมาก โดยเฉพาะการจัดแผนการเรียนการสอนให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและให้ครูมีโอกาสพิจารณาแผนการเรียนร่วมกับผู้บริหารยังทำได้น้อยกว่างานด้านอื่น ๆ นอกนั้นโรงเรียนปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหารและครู
ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์และห้องสมุด จำแนกเป็นรายข้อ

ที่	ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องสมุด	ผู้บริหาร (N = 57)		ครู (N = 550)	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	มีการสำรวจความต้องการวัสดุอุปกรณ์ ในรายวิชาต่าง ๆ ทุกภาคเรียน	3.31	0.92	3.00	1.01
2	จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนที่ได้ ประโยชน์ได้ตรงตามความต้องการ ของครู	3.70	0.75	3.06	0.91
3	สนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์ประกอบ การสอน	4.10	0.79	3.58	0.90
4	ให้ครูทดลองใช้อุปกรณ์การสอน ก่อนนำไปใช้จริง	3.21	1.01	3.10	0.94
5	ครูสามารถใช้และเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ	3.21	0.84	3.10	0.90
6	ให้มีผู้ดูแลบำรุงรักษาซ่อมแซมวัสดุ อุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดีเสมอ	3.49	1.07	2.92	1.07
7	จัดห้องเรียนเพียงพอสำหรับ การเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ	3.63	0.81	3.28	1.02
8	ห้องสมุดอยู่ในที่เหมาะสม นักเรียน และครูสามารถเข้าใช้ได้สะดวก	3.84	0.96	3.50	1.09

ตาราง 5 (ต่อ)

ที่	ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องสมุด	ผู้บริหาร (N = 57)		ครู (N = 550)	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
9	จัดครูบรรณารักษ์และนักเรียนดูแล ให้บริการในห้องสมุดอย่างมี ประสิทธิภาพ	3.66	1.02	3.25	1.09
10	สนับสนุนนักเรียนให้ใช้ห้องสมุดเป็น แหล่งค้นคว้าด้วยตนเอง	3.29	0.82	3.29	1.03
11	ให้นักเรียนและครูเข้าใช้ห้องสมุด อย่างคุ้มค่า	3.07	0.82	2.89	1.06
12	จัดหางบประมาณมาปรับปรุง ระบบการห้องสมุด	3.59	0.96	3.21	1.05
	รวมเฉลี่ย	3.51	0.61	3.19	0.70

ข้อมูลในตาราง 5 แสดงว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่า การบริหารวัสดุอุปกรณ์ การสอนและห้องสมุดนั้น โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารเห็นว่า โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานต่อไปนี้ได้มากคือ สนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์ ประกอบการสอนจัดห้องสมุดให้อยู่ในที่ที่เหมาะสม จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนที่ตรงตาม ความต้องการของครู จัดให้มีห้องเรียนเพียงพอ จัดครูบรรณารักษ์ที่มีประสิทธิภาพ และ ปรับปรุงห้องสมุดให้ทันสมัยเสมอ งานที่ปฏิบัติได้น้อยกว่างานอื่น ๆ คือ การสนับสนุนให้ นักเรียนและครูเข้าใช้ห้องสมุดอย่างคุ้มค่า และการทำให้ครูทดลองใช้และเก็บรักษาวัสดุ อุปกรณ์อย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนคณะครูมีความเห็นว่า การบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและ ห้องสมุดนั้น โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง งานที่โรงเรียนปฏิบัติได้ในระดับมาก ได้แก่ การสนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนและจัดห้องสมุดให้อยู่ในที่ที่เหมาะสม งานอื่น ๆ ปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะการสนับสนุนให้นักเรียนและครูเข้าใช้ ห้องสมุดอย่างคุ้มค่า และการจัดให้มีคู่มือรักษาและซ่อมแซมวัสดุให้อยู่ในสภาพดีนั้น ปฏิบัติ ได้น้อยกว่างานอื่น ๆ

ตาราง 6 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร
และครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู
จำแนกเป็นรายข้อ

ที่	ด้านการนิเทศการศึกษาและ การฝึกอบรมครู	ผู้บริหาร (N = 57)		ครู (N = 550)	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	จัดประชุมชี้แจงนโยบายและ แผนงานต่าง ๆ ก่อนเปิดเรียน	4.15	0.97	3.80	0.83
2	ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชา เขาสังเกตการสอนของครู	3.52	1.03	3.45	0.89
3	หัวหน้าหมวดวิชาช่วยเหลือครู ที่มีปัญหาทางวิชาการ	3.45	0.82	3.10	1.00
4	ผู้บริหารเข้าใจหลักสูตรและ เป็นที่พึงของครูได้	3.84	0.67	3.22	0.99
5	มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือ วิทยากรมาให้ความรู้ใหม่ ๆ เสมอ	3.26	0.89	2.88	1.04
6	จัดอบรมครูเกี่ยวกับการวัดผล และการประเมินผลการศึกษา ตามหลักสูตรใหม่	3.59	0.92	3.14	0.96

ตาราง 6 (ต่อ)

ที่	ด้านการนิเทศการศึกษาและ การฝึกอบรมครู	ผู้บริหาร (N = 57)		ครู (N = 550)	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
7	จัดให้ครูแต่ละหมวดวิชาประชุม ปรึกษาหารือปัญหาการเรียน การสอนร่วมกัน	3.43	1.01	2.96	1.04
8	ส่งเสริมคณะกรรมการ สัมพันธ์กับโรงเรียนอื่น	3.00	1.05	2.68	1.00
9	ส่งเสริมให้ครูไปหาความรู้ โดยการศึกษาค้นคว้า	4.22	0.62	3.55	0.93
10	ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชา ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ คณะครู	3.51	0.63	3.41	0.84
11	ส่งครูเข้าร่วมประชุมหรือ สัมมนาทางวิชาการ	4.12	0.84	3.38	0.97
12	จัดหาเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่ เพิ่มพูนความรู้ให้ครูได้อ่าน เพื่อพัฒนากิจการวิชาการ	3.64	0.97	3.03	0.96
	รวมเฉลี่ย	3.68	0.58	3.22	0.65

ข้อมูลในตาราง 6 แสดงว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติงาน ที่เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครูอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานต่อไปนี้ได้ปานกลางคือ ส่งเสริมคณะกรรมการ ร่วมกิจกรรมสัมพันธ์กับโรงเรียนอื่น หัวหน้าหมวดวิชาให้ความช่วยเหลือครูที่มีปัญหาทาง วิชาการ มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรมาให้ความรู้ใหม่ ๆ เสมอ ส่วนงานที่ปฏิบัติ ได้น้อยกว่าด้านอื่นคือ การส่งเสริมให้ครูร่วมกิจกรรมกับโรงเรียนอื่น และการเชิญผู้เชี่ยวชาญ หรือวิทยากรมาให้ความรู้ใหม่ ๆ นอกนั้นเป็นงานที่โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้มาก ส่วน คณะครูมีความเห็นว่า งานด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู โรงเรียนปฏิบัติได้ ในระดับปานกลาง งานที่โรงเรียนปฏิบัติได้มาก ได้แก่ การจัดประชุมชี้แจงนโยบายและ แผนงานต่าง ๆ ก่อนเปิดเรียน และส่งเสริมให้ครูเฝ้าหาความรู้โดยการศึกษาต่อ งานอื่น ๆ นอกจากนี้โรงเรียนปฏิบัติได้ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตาราง 7 คะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร
และครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว
จำแนกเป็นรายข้อ

ที่	ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน และการแนะแนว	ผู้บริหาร (N = 57)		ครู (N = 550)	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	ให้ความสำคัญและสนับสนุน กิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	3.82	0.78	3.36	0.88
2	จัดนิทรรศการแสดงผลงานของ นักเรียน	3.45	1.05	3.25	0.95
3	ให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินกิจกรรม ส่งเสริมการเรียนรู้โดยมีครูเป็น ที่ปรึกษา	3.50	0.88	3.22	0.89
4	เมื่อมีกิจกรรมนักเรียน คณะครู เข้าร่วมด้วยความเต็มใจ	3.84	0.77	3.45	0.86
5	นักเรียนเข้าใจจุดหมาย ของการจัดกิจกรรมนักเรียน	3.40	0.77	3.12	0.83
6	ให้เสรีภาพนักเรียนในการ เลือกกิจกรรมตามความถนัดและ ความสนใจ	3.19	1.00	2.94	1.03

ตาราง 7 (ต่อ)

ที่	ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน และการแนะแนว	ผู้บริหาร (N = 57)		ครู (N = 550)	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
7	นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจ ระบบการเลือกแผนการเรียน ของโรงเรียน	2.84	0.88	2.76	0.89
8	จัดกิจกรรมแนะแนวได้ สอดคล้องกับหลักสูตร	3.03	0.90	2.87	0.89
9	ทำให้นักเรียนที่มีปัญหาเข้า ปรึกษากับครูแนะแนวโดยตรง	2.61	1.04	2.48	1.01
10	ผู้ปกครองนักเรียนสนับสนุน การจัดกิจกรรมนักเรียน	3.24	0.76	3.01	0.90
11	สนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วม หรือเข้าชมกิจกรรมทางวิชาการ ของสถานอื่น	2.96	0.94	2.88	0.96
12	แบ่งสรรงบประมาณเพื่อกิจกรรม นักเรียนอย่างเพียงพอ	3.17	0.92	2.93	0.93
	รวมเฉลี่ย	3.25	0.60	3.02	0.64

ข้อมูลในตาราง 7 แสดงว่า ทั้งผู้บริหารและครูมีความเห็นว่า การบริหารงานด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนวนั้น โรงเรียนปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่า งานที่โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้มาก คือ การส่งเสริมให้คณะครูเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนด้วยความเต็มใจ ให้ความสำคัญและสนับสนุนกิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ให้นักเรียนมีโอกาสจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา ส่วนงานอื่น ๆ สามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง โดยสนับสนุนให้นักเรียนที่มีปัญหาเข้าปรึกษากับครูแนะแนว ทำให้นักเรียนและบุคลากรเข้าใจระบบการเลือกแผนการเรียน และสนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมชมกิจกรรมทางวิชาการของสถาบันอื่น ๆ น้อยกว่างานด้านอื่น ส่วนคณะครูมีความเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง เช่น คณะครูเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนด้วยความเต็มใจ ให้ความสำคัญและสนับสนุนกิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และจัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียน แต่ที่ทำได้น้อยกว่างานอื่น ๆ คือ ทำให้นักเรียนเข้าปรึกษาครูแนะแนวเมื่อมีปัญหา การทำให้นักเรียนและบุคลากรเข้าใจระบบเลือกแผนการเรียน การจัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับหลักสูตร และการสนับสนุนให้นักเรียนร่วมชมกิจกรรมทางวิชาการของสถาบันอื่น

ตาราง 8 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร
และครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา
จำแนกเป็นรายข้อ

ที่	ด้านการวัดผลและการ ประเมินผลการศึกษา	ผู้บริหาร (N = 57)		ครู (N = 550)	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1	นำระเบียบการวัดผลและการ ประเมินผลมาใช้ในโรงเรียน	3.96	0.75	3.49	0.94
2	สนับสนุนให้แต่ละหมวดวิชาจัดทำ ข้อสอบมาตรฐานขึ้นใช้	3.14	1.23	2.85	1.08
3	จัดทำธนาคารข้อสอบเพื่อ หมุนเวียนใช้	2.22	1.23	2.24	1.14
4	ครูสามารถวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ได้ถูกต้องตามระเบียบ ของกระทรวงศึกษาธิการ	3.66	0.80	3.37	0.87
5	ให้คณะครูประเมินผลก่อนเรียน เพื่อทราบความรู้พื้นฐานของ นักเรียน	3.10	0.97	2.97	0.91
6	ครูประเมินผลการเรียนการสอน ได้ตรงตามจุดประสงค์	3.43	0.90	3.28	0.84

ตาราง 8 (ต่อ)

ที่	ด้านการวัดผลและการ ประเมินผลการศึกษา	ผู้บริหาร (N = 57)		ครู (N = 550)	
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
7	การประเมินผลของครูสามารถ บ่งชี้สมรรถภาพทางการเรียน ของนักเรียน	3.43	0.70	3.33	0.82
8	มีการประเมินผลหลังจัดกิจกรรม ทุกครั้ง	3.26	0.89	3.19	0.87
9	ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผล การสอบแต่ละวิชาเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอน	3.01	1.07	2.92	0.99
10	จัดให้มีการรายงานผลการเรียน ของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ	4.24	0.85	3.89	0.88
11	ผู้ปกครองให้ความสนใจต่อ การรายงานผลการเรียนของ นักเรียน	3.77	0.75	3.55	0.86
12	นำผลการประเมินงานทาง วิชาการมาใช้ในการวางแผน ปรับปรุงในปีการศึกษาใหม่	3.47	1.03	3.10	0.96
	รวมเฉลี่ย	3.39	0.62	3.18	0.62

ข้อมูลในตาราง 8 แสดงว่า ทั้งผู้บริหารและครูต่างมีความเห็นว่า การบริหารงานวิชาการด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา โรงเรียนปฏิบัติได้ในระดับปานกลางเท่านั้น เมื่อพิจารณาทัศนะของผู้บริหารเป็นรายข้อ พบว่า การบริหารงานวิชาการที่ทำได้มากที่สุด คือ การจัดให้มีการรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ การนำระเบียบการวัดผลและการประเมินผลมาใช้ในโรงเรียน ผู้ปกครองให้ความสนใจต่อการรายงานผลการเรียนของนักเรียน ครูสามารถวัดผลการเรียนได้ถูกต้อง การนำผลการประเมินผลงานทางวิชาการมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงในปีการศึกษาใหม่ และด้านอื่น ๆ ทำได้ในระดับปานกลาง โดยเฉพาะการจัดทำธนาคารข้อสอบเพื่อหมุนเวียนใช้ โรงเรียนยังทำได้ในระดับน้อย ส่วนครูมีความเห็นว่างานด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษาที่โรงเรียนปฏิบัติได้ในระดับมากที่สุด คือ การจัดให้มีการรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ ผู้ปกครองให้ความสนใจต่อการรายงานผลการเรียนของนักเรียน ส่วนการบริหารงานที่ทำได้ในระดับน้อย ได้แก่ การจัดทำธนาคารข้อสอบเพื่อหมุนเวียนใช้ ส่วนงานด้านอื่น ๆ ทำได้ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ โดย
จำแนกตามตัวแปร สถานภาพ และขนาดของโรงเรียน

ตาราง ๑ เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ จำแนก
ตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

การบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N = 57)		ครู (N = 550)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	3.62	0.30	3.24	0.36	4.81 *
ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องสมุด	3.51	0.37	3.19	0.49	3.72 *
ด้านการนิเทศการศึกษาและการ ฝึกอบรมครู	3.68	0.53	3.22	0.42	5.56 *
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน และการแนะแนว	3.25	0.36	3.02	0.40	2.74 *
ด้านการวัดผลและการประเมินผล การศึกษา	3.39	0.38	3.18	0.38	2.44 *
รวมเฉลี่ย	3.49	0.25	3.17	0.31	4.48 *

$$t_{.05} (df = \infty) = 1.96$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลในตาราง 9 แสดงว่า ความเห็นของผู้บริหารและครูโดยรวมในโรงเรียนทุกขนาดที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนและการบริหารในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 10 เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก

การบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N = 26)		ครู (N = 197)		t
	$\bar{X}$	S ²	$\bar{X}$	S ²	
ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	3.67	0.25	3.12	0.36	5.09*
ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องสมุด	3.39	0.40	2.92	0.51	3.46*
ด้านการนิเทศการศึกษาและการ ฝึกอบรมครู	3.64	0.32	3.07	0.43	4.69*
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและ การแนะแนว	3.17	0.43	2.77	0.40	2.84*
ด้านการวัดผลและการประเมินผล การศึกษา	3.35	0.34	3.07	0.39	2.23*
รวมเฉลี่ย	3.44	0.25	2.99	0.32	3.83*

$$t_{.05}(df = \infty) = 1.96$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลในตาราง 10 แสดงว่า ทั้งผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็กต่างก็มีความเห็นว่า โรงเรียนสามารถบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง แต่ผู้บริหารมีความเห็นว่า การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนและการนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครูนั้น โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้มาก ส่วนในด้านอื่น ๆ ปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง สำหรับครูมีความเห็นว่า โรงเรียนสามารถบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ตาราง 11 เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ
จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง

การบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N = 20)		ครู (N = 193)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	3.68	0.16	3.27	0.38	3.92 *
ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องสมุด	3.53	0.28	3.26	0.43	2.05 *
ด้านการนิเทศการศึกษาและการ ฝึกอบรมครู	3.77	0.18	3.29	0.39	4.50 *
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและ การแนะแนว	3.27	0.29	3.09	0.37	1.37
ด้านการวัดผลและการประเมินผล การศึกษา	3.52	0.34	3.23	0.36	2.12 *
รวมเฉลี่ย	3.55	0.16	3.23	0.30	3.24 *

$$t_{.05}(df = \infty) = 1.96$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลในตาราง 11 แสดงว่า ผู้บริหารในโรงเรียนขนาดกลางมีความเห็นว่า โรงเรียนสามารถบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทางโรงเรียนสามารถปฏิบัติในด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนวได้ในระดับปานกลาง ส่วนงานด้านอื่น ๆ สามารถปฏิบัติได้ในระดับมาก สำหรับครูมีความเห็นว่า โรงเรียนสามารถบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อเปรียบเทียบความถี่เห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทั้งผู้บริหารและครูมีความเห็นว่า ด้านกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนวไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านอื่น ๆ มีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานวิชาการด้านต่าง ๆ
จำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่

การบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหาร (N = 11)		ครู (N = 160)		t
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2	
ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	3.39	0.67	3.36	0.32	0.13
ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องสมุด	3.74	0.39	3.42	0.37	1.60
ด้านการนิเทศการศึกษาและการ ฝึกอบรมครู	3.59	0.72	3.31	0.40	1.07
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและ การแนะแนว	3.43	0.31	3.24	0.32	1.05
ด้านการวัดผลและการประเมินผล การศึกษา	3.25	0.53	3.26	0.36	0.05
รวมเฉลี่ย	3.48	0.44	3.32	0.27	0.77

$$t_{.05}(df = \infty) = 1.96$$

ข้อมูลในตาราง 12 แสดงว่า ทั้งผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ต่างก็มีความคิดเห็นว่า โรงเรียนสามารถบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารมีความเห็นว่าโรงเรียนสามารถบริหารงานได้ในระดับมาก ได้แก่ การบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครู ส่วนงานด้านอื่น ๆ ปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง สำหรับครูมีความเห็นว่า โรงเรียนสามารถบริหารงานวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ ปรากฏว่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการ	ผู้บริหารและครู โรงเรียนขนาดเล็ก (N = 223)		ผู้บริหารและครู โรงเรียนขนาดกลาง (N = 213)		ผู้บริหารและครู โรงเรียนขนาดใหญ่ (N = 171)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านการจัดหลักสูตร						
การเรียนการสอน	3.19	0.61	3.31	0.61	3.36	0.59
ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์						
การสอนและห้องสมุด	2.97	0.72	3.29	0.65	3.44	0.61
ด้านการนิเทศการศึกษา						
และการฝึกอบรมครู	3.14	0.68	3.33	0.63	3.33	0.66
ด้านการจัดกิจกรรม						
นักเรียนและการแนะแนว	2.82	0.65	3.11	0.60	3.25	0.57
ด้านการวัดผลและการ						
ประเมินผลการศึกษา	3.10	0.63	3.26	0.60	3.26	0.60
รวมเฉลี่ย	3.04	0.58	3.26	0.55	3.33	0.53

ข้อมูลในตาราง 13 แสดงว่า ทั้งผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีความเห็นว่า โรงเรียนในแต่ละขนาดสามารถปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน ได้ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด ต่างก็บริหารงานวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ
เป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.23	1.61	4.34*
	ภายในกลุ่ม	604	225.05	0.37	
	รวม	606	228.28		
ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์การสอนและ ห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	2	22.90	11.45	25.39*
	ภายในกลุ่ม	604	272.40	0.45	
	รวม	606	295.30		
ด้านการนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครู	ระหว่างกลุ่ม	2	5.35	2.67	6.14*
	ภายในกลุ่ม	604	263.35	0.43	
	รวม	606	268.70		
ด้านการจัดกิจกรรม นักเรียนและการ แนะแนว	ระหว่างกลุ่ม	2	19.73	9.86	26.10*
	ภายในกลุ่ม	604	228.25	0.37	
	รวม	606	247.98		
ด้านการวัดผลและ การประเมินผล การศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	3.23	1.61	4.22*
	ภายในกลุ่ม	604	231.46	0.38	
	รวม	606	234.69		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	8.97	4.48	14.39*
	ภายในกลุ่ม	604	188.21	0.31	
	รวม	606	197.18		

$$F_{.05}(df = 2, 604) = 2.99$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลในตาราง 14 แสดงว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการทุก ๆ ด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ว่าคู่ใดบ้างที่แตกต่างกัน โดยใช้วิธีของ นิวแมนคูลส์ (Newman Keuls Method) ดังต่อไปนี้

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้งผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้านเป็นรายคู่ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

งานวิชาการ ขนาดโรงเรียน			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่
การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน			
เล็ก ($\bar{X} = 3.19$)	-	0.12	0.17 *
กลาง ($\bar{X} = 3.31$)		-	0.05
ใหญ่ ($\bar{X} = 3.36$)			-
	r	2	3
	q.05(r,604)	3.31	2.77
	$\frac{MS_W}{n}$	q.05(r,604)	0.14
		0.12	

ตาราง 15 (ต่อ)

งานวิชาการ ขนาดโรงเรียน			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องสมุด			
เล็ก ($\bar{X} = 2.97$)	-	0.32*	0.47*
กลาง ($\bar{X} = 3.29$)		-	0.15*
ใหญ่ ($\bar{X} = 3.44$)			-
	r	2	3
	q.05(r,604)	3.31	2.77
	$\frac{MS_W}{n}$ q.05(r,604)	0.16	0.13
การนิเทศการศึกษาและการนิกอบรรณการ			
เล็ก ($\bar{X} = 3.14$)	-	0.19*	0.2*
กลาง ($\bar{X} = 3.33$)		-	0.01
ใหญ่ ($\bar{X} = 3.34$)			-
	r	2	3
	q.05(r,604)	3.31	2.77
	$\frac{MS_W}{n}$ q.05(r,604)	0.15	0.13

ตาราง 15 (ต่อ)

งานวิชาการ ขนาดโรงเรียน			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่
การจัดกิจกรรมนักเรียนและ การแนะแนว			
เล็ก ($\bar{X}$ = 2.82)	-	0.29*	0.43*
กลาง ($\bar{X}$ = 3.11)		-	0.14*
ใหญ่ ($\bar{X}$ = 3.25)			-
	r	2	3
	q.05(r,604)	3.31	2.77
$\sqrt{\frac{MS_W}{n}}$	q.05(r,604)	0.14	0.12
การวัดผลและการประเมินผล การศึกษา			
เล็ก ($\bar{X}$ = 3.10)	-	0.16*	0.16*
กลาง ($\bar{X}$ = 3.26)		-	0.00
ใหญ่ ($\bar{X}$ = 3.26)			-
	r	2	3
	q.05(r,604)	3.31	2.77
$\sqrt{\frac{MS_W}{n}}$	q.05(r,604)	0.14	0.12

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลในการวาง 15 แสดงการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู
ที่มีต่อการบริหารวิชาการ โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ผลปรากฏว่า เมื่อทดสอบ
ความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ความเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็กและ
ขนาดกลางมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการบริหาร
วัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การจัดกิจกรรม
นักเรียนและการแนะแนว การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

ความเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีความ
แตกต่างกันในทุก ๆ ด้าน ส่วนความเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลาง
และขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันในด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด
การจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว ความแตกต่างทุกคู่ที่กล่าวมาแล้วมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งสิ้น

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงาน
วิชาการรวมทุกด้าน ของโรงเรียนขนาดต่างกันเป็นรายคู่

งานวิชาการ ขนาดโรงเรียน			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่
เล็ก ($\bar{X} = 3.04$)	-	0.22 *	0.29 *
กลาง ($\bar{X} = 3.26$)		-	0.07
ใหญ่ ($\bar{X} = 3.33$)			-
	r	2	3
	q.05(r,604)	3.31	2.77
	$\sqrt{\frac{MS_W q.05(r,604)}{n}}$	0.13	0.10

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลในตาราง 16 ความเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก
ต่อการบริหารงานวิชาการรวมทุกด้านแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียน
ขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียน
ขนาดใหญ่ ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการรวมทุกด้านแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของผู้บริหาร
ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N = 26)		ขนาดกลาง (N = 20)		ขนาดใหญ่ (N = 11)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านการจัดหลักสูตรการเรียน						
การสอน	3.67	0.50	3.68	0.41	3.39	0.82
ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์						
การสอนและห้องสมุด	3.39	0.64	3.53	0.53	3.74	0.63
ด้านการนิเทศการศึกษา และ						
การฝึกอบรมครู	3.64	0.57	3.77	0.43	3.59	0.85
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน						
และการแนะแนว	3.17	0.66	3.27	0.54	3.43	0.56
ด้านการวัดผลและการ						
ประเมินผลการศึกษา	3.35	0.59	3.52	0.59	3.25	0.73
รวมเฉลี่ย	3.44	0.50	3.55	0.41	3.48	0.67

ข้อมูลในตาราง 17 แสดงว่าผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดใหญ่มีความเห็นโดยรวมต่อการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางมีความเห็นว่าสามารถบริหารงานอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กเห็นว่าการบริหารงานวิชาการที่ได้ปฏิบัติมากคือ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครู ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางเห็นว่าการบริหารงานวิชาการที่ปฏิบัติมาก ได้แก่ การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การวัดผลและการประเมินผล การศึกษา มีเพียงการจัดกิจกรรมและการแนะแนวนักเรียนเท่านั้นที่ยังปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นว่าการบริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติได้มากคือ การบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด และการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู ตามลำดับ

ตาราง 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการบริหารงานวิชาการเป็น
รายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.72	0.36	1.17
	ภายในกลุ่ม	54	16.43	0.30	
	รวม	56	17.15		
ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์การสอนและ ห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	2	0.93	0.46	1.26
	ภายในกลุ่ม	54	19.90	0.36	
	รวม	56	20.83		
ด้านการนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครู	ระหว่างกลุ่ม	2	0.28	0.14	0.39
	ภายในกลุ่ม	54	19.11	0.35	
	รวม	56	19.39		
ด้านการจัดกิจกรรม นักเรียนและการ แนะแนว	ระหว่างกลุ่ม	2	0.52	0.26	0.71
	ภายในกลุ่ม	54	19.99	0.37	
	รวม	56	20.51		
ด้านการวัดผลและการ ประเมินผลการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	0.63	0.31	0.81
	ภายในกลุ่ม	54	20.91	0.38	
	รวม	56	21.54		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.13	0.06	0.26
	ภายในกลุ่ม	54	14.18	0.26	
	รวม	56	14.31		

$$F_{.05}(df\ 2,54) = 3.15$$

ข้อมูลในตาราง 18 แสดงว่า ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวม และการบริหารงานวิชาการรายด้าน ทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 คะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการเป็นรายด้าน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

การบริหารงานวิชาการ	ขนาดเล็ก (N=197)		ขนาดกลาง (N=193)		ขนาดใหญ่ (N=160)	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	3.12	0.59	3.27	0.62	3.36	0.57
ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและ ห้องสมุด	2.92	0.72	3.26	0.66	3.42	0.61
ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู	3.07	0.66	3.29	0.63	3.31	0.64
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว	2.77	0.64	3.09	0.61	3.24	0.57
ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา	3.07	0.63	3.23	0.60	3.26	0.60
รวมเฉลี่ย	2.99	0.57	3.23	0.55	3.32	0.51

ข้อมูลในตาราง 19 แสดงว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นโดยส่วนรวมต่อการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดต่าง ๆ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการทุกด้านอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

ตาราง 20 เปรียบเทียบความถี่เห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ เป็นรายด้าน
ของโรงเรียนขนาดแตกต่างกัน

การบริหารงานวิชาการ	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.10	2.55	7.02*
	ภายในกลุ่ม	547	198.79	0.36	
	รวม	549	203.89		
ด้านการบริหารวัสดุ อุปกรณ์การสอนและ ห้องสมุด	ระหว่างกลุ่ม	2	24.10	12.05	26.90*
	ภายในกลุ่ม	547	245.06	0.44	
	รวม	549	269.16		
ด้านการนิเทศการศึกษา และการฝึกอบรมครู	ระหว่างกลุ่ม	2	6.64	3.32	7.83*
	ภายในกลุ่ม	547	231.71	0.42	
	รวม	549	238.35		
ด้านการจัดกิจกรรม นักเรียนและการ แนะแนว	ระหว่างกลุ่ม	2	20.92	10.46	28.08*
	ภายในกลุ่ม	547	203.75	0.37	
	รวม	549	224.67		
ด้านการวัดผลและการ ประเมินผลการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	3.68	1.84	4.86
	ภายในกลุ่ม	547	207.18	0.37	
	รวม	549	210.86		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	10.44	5.22	17.09*
	ภายในกลุ่ม	547	167.14	0.30	
	รวม	549	177.58		

$$F_{.05}(df\ 2, 547) = 2.99$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลในตาราง 20 แสดงว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยส่วนรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการเป็นด้าน ของโรงเรียนขนาดต่างกันเป็นรายคู่

งานวิชาการ	เล็ก	กลาง	ใหญ่	
ขนาดโรงเรียน				
การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน				
เล็ก ($\bar{X}$ = 3.12)	-	0.15*	0.24*	
กลาง($\bar{X}$ = 3.27)		-	0.09	
ใหญ่ ($\bar{X}$ = 3.36)			-	
	r	2	3	
	q.05(r, 547)	3.31	2.77	
	$\sqrt{\frac{MS_W}{n}}$	q.05(r, 547)	0.14	0.12

ตาราง 21 (ต่อ)

งานวิชาการ ขนาดโรงเรียน			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่
การบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอน และห้องสมุด			
เล็ก ($\bar{X}$ = 2.52)	-	0.34*	0.50*
กลาง ($\bar{X}$ = 3.26)		-	0.16*
ใหญ่ ($\bar{X}$ = 3.42)			-
	r	2	3
	q.05(r,547)	3.31	2.77
$\sqrt{\frac{MS_W}{n}}$	q.05(r,547)	0.16	0.13
การนิเทศการศึกษาและการฝึก อบรมครู			
เล็ก ($\bar{X}$ = 3.07)	-	0.22*	0.24*
กลาง ($\bar{X}$ = 3.29)		-	0.02
ใหญ่ ($\bar{X}$ = 3.31)			-
	r	2	3
	q.05(r,547)	3.31	2.77
$\sqrt{\frac{MS_W}{n}}$	q.05(r,547)	0.15	0.13

ตาราง 21 (ต่อ)

งานวิชาการ		เล็ก	กลาง	ใหญ่
ขนาดโรงเรียน				
การจัดกิจกรรมนักเรียนและ				
การแนะแนว				
เล็ก	($\bar{X} = 2.77$)	-	0.32*	0.47*
กลาง	($\bar{X} = 3.09$)		-	0.15*
ใหญ่	($\bar{X} = 3.24$)			-
		r	2	3
		q.05(r,547)	3.31	2.77
		$\sqrt{\frac{MS_W q.05(r,547)}{n}}$	0.14	0.12
การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา				
เล็ก	($\bar{X} = 3.07$)	-	0.16*	0.19*
กลาง	($\bar{X} = 3.23$)		-	0.03
ใหญ่	($\bar{X} = 3.26$)			-
		r	2	3
		q.05(r,547)	3.31	2.77
		$\sqrt{\frac{MS_W q.05(r,547)}{n}}$	0.14	0.12

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลในตาราง 21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการทั้ง 5 ด้านเป็นรายคู่ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ผลปรากฏว่า

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

ความคิดเห็นของครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การจกกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว ส่วนในด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู และการวัดผลการประเมินผลการศึกษา นั้นครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีความเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการรวมทุกด้าน
ของโรงเรียนขนาดต่างกันเป็นรายคู่

งานวิชาการ ขนาดโรงเรียน			
	เล็ก	กลาง	ใหญ่
เล็ก ($\bar{X} = 2.55$)	-	0.24 *	0.33 *
กลาง ($\bar{X} = 3.23$)		-	0.09
ใหญ่ ($\bar{X} = 3.32$)			-
	r	2	3
	q.05(r,547)	3.31	2.77
$\sqrt{\frac{MS_W}{n}}$	q.05(r,547)	0.13	0.11

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อมูลในตาราง 22 แสดงว่า ในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการทุกด้านแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง

ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร
ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

ตาราง 23 ข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครู จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
1. <u>ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน</u>		
<u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่</u>		
1.1 โรงเรียนควรมีอิสระในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน	1	5
<u>ครูโรงเรียนขนาดใหญ่</u>		
1.1 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ควรให้มีความสัมพันธ์กันในแต่ละหมวดวิชาของทุกระดับชั้น	7	35
1.2 คณะครูควรมีโอกาสพิจารณาแผนการเรียนร่วมกับผู้บริหาร	6	30
1.3 ควรจัดการเรียนการสอนให้ตรงตามสภาพท้องถิ่น	4	20
1.4 ควรจัดประชุมครูเพื่อแจ้งการจัดการจัดการเรียนการสอนให้ทุกคนทราบ	2	10
รวม	20	100

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
<u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง</u>		
1.1 การจัดให้มีสัมมนาครู เพื่อพบพบนหลักสูตรการเรียนการสอนรายวิชาว่า มีจุดประสงค์อย่างไร เพื่อจะได้จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกัน	3	12.5
<u>ครูโรงเรียนขนาดกลาง</u>		
1.1 การจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับโรงเรียนรัฐบาล คือ เปิดวิชาเลือกต่าง ๆ ให้เด็กได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถ	15	62.5
1.2 การจัดให้ครูได้สอนตามความถนัดของครู	6	25
รวม	24	100
<u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก</u>		
1.1 การปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ไม่ใช่เหมือนกันทั่วประเทศ	4	50
<u>ครูโรงเรียนขนาดเล็ก</u>		
1.1 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนควรให้ครูมีส่วนรวมมากที่สุด	4	50
รวม	8	100

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
2. <u>ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด</u> <u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่</u> 2.1 ใช้วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่ ๆ เข้ามาช่วยในการสอน	1	7.14
<u>ครูโรงเรียนขนาดใหญ่</u> 2.1 วัสดุอุปกรณ์บางวิชาไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน การเบิกวัสดุอุปกรณ์ตามขั้นตอนล่าช้า	13	92.86
รวม	14	100
<u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง</u> 2.1 ห้องสมุดควรปรับปรุงให้กว้างขวาง และครูผู้สอนควรนำวัสดุอุปกรณ์การสอนไปใช้ให้เกิดประโยชน์ให้มากที่สุด	3	12
<u>ครูโรงเรียนขนาดกลาง</u> 2.1 วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนบางวิชายังมีไม่เพียงพอ ควรมีเจ้าหน้าที่ทำอุปกรณ์เพิ่มเติม และมีที่เก็บอุปกรณ์ที่ดี	15	60
2.2 ควรจัดสรรงบประมาณด้านอุปกรณ์การสอนมากกว่าที่เป็นอยู่	7	28
รวม	25	100

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
<u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก</u>		
2.1 ห้องสมุดควรปรับปรุงให้กว้างขวางและ ครูผู้สอนควรนำวัสดุอุปกรณ์ไปใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด	3	10
<u>ครูโรงเรียนขนาดเล็ก</u>		
2.1 โรงเรียนควรจัดอุปกรณ์การสอนให้เพียงพอ และควรจัดให้มีผู้ดูแล รักษา และซ่อมแซมอุปกรณ์ให้ พร้อมที่จะใช้ได้	18	60
2.2 หนังสือในห้องสมุดมีไม่พอ นักเรียนไม่ทราบ ระเบียบการยืมและส่งตามแบบสากล	9	30
รวม	30	100

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
3. <u>ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู</u> <u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่</u> 3.1 ควรจัดให้มีการนิเทศและการฝึกอบรมครูภายในโรงเรียนเป็นประจำและส่งครูไปรับการอบรมเพิ่มเติมมากขึ้น <u>ครูโรงเรียนขนาดใหญ่</u> 3.1 ควรจัดให้มีการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครูเป็นประจำและสม่ำเสมอ รวม	1 9 10	10 90 100
<u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง</u> 3.1 ควรจัดฝึกอบรมครูอย่างสม่ำเสมอและอบรมร่วมกับกลุ่มโรงเรียนบ้าง <u>ครูโรงเรียนขนาดกลาง</u> 3.1 ยังขาดการนิเทศการศึกษา ควรมีการฝึกอบรมครูเป็นหมู่คณะบ้าง เพื่อให้เกิดความรู้กว้างขวาง 3.2 การจัดอบรมครูแต่ละหมวดวิชา เพื่อให้มีความเข้าใจจุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน เพื่อจะได้จะได้รับความรู้อย่างเต็มที่ รวม	2 5 3 10	20 50 30 100

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
<u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก</u>		
3.1 เสนอให้กระทรวงศึกษาธิการจัดอบรมครูในค่านวิชาการศึกษาเสนอแนะวิธีสอนใหม่ ๆ ให้แก่ครูอย่างน้อยปีละครั้ง	3	37.5
<u>ครูโรงเรียนขนาดเล็ก</u>		
3.1 ควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ	3	37.5
3.2 ควรจัดครูไปดูการนิเทศการสอนตามโรงเรียนตัวอย่างของรัฐบาลบ้าง	2	25.0
รวม	8	100
4. <u>ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว</u>		
<u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่</u>		
4.1 จัดให้นักเรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมมากขึ้นและให้มีชั่วโมงแนะแนวในชั้นเรียน	1	33.33
<u>ครูใหญ่โรงเรียนขนาดใหญ่</u>		
4.1 การแนะแนวเมื่อนักเรียนเกิดปัญหา ยังมีน้อยควรขยายงานคำแนะนำเพื่อแก้ไขปัญหาของเด็กจะดีมาก	2	66.67
รวม	3	100

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
<u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง</u>		
4.1 ครูแนะแนวควรร่วมมือกับครูประจำชั้น จัดเชิญวิทยากร มาให้ความรู้แก่ครูในเรื่องการแนะแนว	2	18.18
<u>ครูโรงเรียนขนาดกลาง</u>		
4.1 ยังขาดครูแนะแนวที่มีความรู้ทางการแนะแนวโดยตรง	9	81.82
รวม	11	100
<u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก</u>		
4.1 -		
<u>ครูโรงเรียนขนาดเล็ก</u>		
4.1 ยังไม่มีครูแนะแนวโดยตรง ควรจัดให้มีขึ้นเพื่อช่วยชี้ทาง ให้นักเรียนและช่วยตอบข้อซักข้อของให้นักเรียนที่มีปัญหา	13	50
4.2 การจัดกิจกรรมนักเรียนมีน้อยมาก การแนะแนวนักเรียน ยังไม่ประสบผลสำเร็จเพราะขาดผู้เชี่ยวชาญ	11	42.31
4.3 การจัดกิจกรรมแนะแนว ควรเชิญวิทยากรในต่างต่าง ๆ มาแนะแนวการเลือกการศึกษาของนักเรียน	2	7.69
รวม	26	100

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
5. <u>ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา</u> <u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่</u> 5.1 ควรกำหนดว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำกว่าเกรด 1 จะต้องซ้ำชั้น	1	16.67
<u>ครูโรงเรียนขนาดใหญ่</u> 5.1 การวัดผลปัจจุบันมีผลเสีย เพราะนักเรียนมีโอกาสอบทวนหลายครั้งก็ต้องฉาน ทำให้เด็กไม่สนใจเรียน	3	50.00
5.2 ควรจัดให้มีการทดสอบโดยครูเป็นผู้ประเมินเอง หรือจัดทำธนาคารข้อสอบ เพื่อให้ได้ข้อสอบมาตรฐาน	2	33.33
รวม	6	100

ตาราง 23 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
<u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง</u>		
5.1 ควรจัดทำคลังข้อสอบอย่างรีบด่วน เพื่อจะได้มีข้อสอบดี ๆ ไว้ใช้หมุนเวียน	2	16.67
<u>ครูโรงเรียนขนาดกลาง</u>		
5.1 ไม่เห็นด้วยกับระบบการสอบซ่อม เพราะทำให้นักเรียนขาดความรับผิดชอบ ควรให้มีการเรียนซ้ำชั้นหลังจากที่เปิดโอกาสให้ซ่อมเพียงครั้งเดียว	6	50.00
5.2 ควรจัดทำข้อสอบมาตรฐานไว้ใช้หมุนเวียน	4	33.33
รวม	12	100
<u>ผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก</u>		
5.1 เสนอการวัดผลวิธีอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากระบบเกรด	2	22.22
<u>ครูโรงเรียนขนาดเล็ก</u>		
5.1 ควรปรับปรุงเรื่องการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา เพราะส่วนใหญ่ทางคนทางทำตามความคิดของแต่ละคน	5	55.56
5.2 ควรจัดส่งครูให้เข้าอบรมเรื่องการวัดผลและการประเมินผล	2	22.22
รวม	9	100

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร ปี 2527 จึงเลือกมาโดยวิธีสุ่มตามระดับชั้นแบบสัดส่วนได้ 22 โรงเรียน ซึ่งจำแนกออกได้เป็น 3 ขนาด ได้กลุ่มตัวอย่างผู้บริหารจาก 22 โรงเรียน ทั้งหมดจำนวน 60 คน และครูจาก 22 โรงเรียนทั้งหมดจำนวน 590 คน แต่เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล มีกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามที่ใช้สำหรับการวิจัยได้รวมทั้งสิ้น 607 คนซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารจำนวน 57 คนและครูจำนวน 550 คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 95.00 และร้อยละ 93.22 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า และมีแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะเพิ่มเติม ทหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

โดยการหาความเที่ยงตรงเชิงพิพจน์ (Face validity) และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach, 1920 : 164) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.98

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีทางสถิติ ดังนี้

1. ใช้สถิติพื้นฐานหาค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความแปรปรวน
2. ใช้เกณฑ์ประเมินค่าความคิดเห็นของเบสต์ (Best, 1983 : 181 - 185) ประเมินความคิดเห็นการบริหารงานว่าอยู่ในเกณฑ์ มาก ปานกลาง หรือน้อย
3. ใช้ t-test ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของตัวแปรเมื่อแยกเป็น 2 กลุ่ม
4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการจำแนกตามขนาดของโรงเรียนสามขนาด ใช้ F-test ถ้าตัวแปรที่ตรวจสอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างกันเป็นรายคู่ โดยการเปรียบเทียบพหุคูณโดยใช้วิธีของ นิวแมน-คูลส์ (Newman-Keuls Method)
5. วิเคราะห์แบบสอบถามปลายเปิดโดยการเรียงลำดับคำตอบตามความถี่มากไปหาน้อย และหาร้อยละ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคาทอลิกสามารถปฏิบัติงานวิชาการได้ในระดับปานกลาง แต่ก็มีงานบางด้านที่ปฏิบัติได้ค่อนข้างมากคือ งานนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนและการบริหารงาน

วัสดุอุปกรณ์และห้องสมุด ส่วนงานวัดผลและประเมินผลการศึกษา การจัดกิจกรรมนักเรียน และการแนะแนวยังสามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณางานที่อยู่ในขอบข่ายของงานวิชาการเป็นรายด้านพบสิ่งที่น่าสนใจควรนำมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขต่อไป ดังนี้

1.1 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน งานในหมวดนี้มีส่วนที่ทำได้น้อยกว่างานอื่นคือ การนำวิธีสอนแบบใหม่ ๆ แปลก ๆ มาใช้ การให้ครูร่วมพิจารณาแผนการเรียนร่วมกับผู้บริหาร การจัดแผนการเรียนให้นักเรียนสามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสามารถ

1.2 การบริหารวัสดุอุปกรณ์และห้องสมุด มีงานที่ทำได้น้อยกว่างานด้านอื่น ๆ คือ การให้นักเรียนและครูเข้าใช้ห้องสมุดอย่างคุ้มค่า ให้ครูทดลองใช้อุปกรณ์การสอนก่อนนำไปใช้จริง และครูสามารถใช้และเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู มีงานที่ทำได้น้อยกว่างานด้านอื่น ๆ คือ งานส่งเสริมคณะครูร่วมกิจกรรมสัมพันธ์กับโรงเรียนอื่น และการเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรมาให้ความรู้ใหม่ ๆ เสมอ

1.4 การจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว มีงานที่ทำได้น้อยกว่างานด้านอื่น ๆ คือ การทำให้นักเรียนเข้าปรึกษาครูแนะแนวเมื่อมีปัญหา การทำให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจระบบเลือกแผนการเรียน การสนับสนุนให้นักเรียนร่วมชมกิจกรรมทางวิชาการของสถาบันอื่น และการจัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับหลักสูตร

1.5 การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา มีงานที่ทำได้น้อยกว่างานอื่นคือ การจัดทำธนาคารข้อสอบเพื่อหมุนเวียนใช้ การส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผลการสอบแต่ละวิชาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การให้คณะครูประเมินผลก่อนเรียนเพื่อทราบความรู้พื้นฐานของนักเรียน และการสนับสนุนให้แต่ละหมวดวิชาจัดทำข้อสอบมาตรฐานขึ้นใช้

2. เมื่อพิจารณาความเห็นของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า

2.1 ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กเห็นว่า โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานบริหารวิชาการได้ปานกลาง แต่ก็มีงานบางด้านที่โรงเรียนปฏิบัติได้มากคือ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู ส่วนงานด้านอื่นสามารถปฏิบัติได้ระดับปานกลาง

2.2 ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางเห็นว่า โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานบริหารวิชาการได้ในระดับมาก โดยเฉพาะการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การบริหารวัสดุอุปกรณ์และห้องสมุด การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา มีเพียงการจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนวเท่านั้นที่สามารถปฏิบัติได้ในระดับปานกลางเท่านั้น

2.3 ผู้บริหารที่มีปัญหาเข้าปรึกษากับครูแนะแนวโดยตรง การทำให้นักเรียนปฏิบัติงานบริหารวิชาการในการเลือกแผนการเรียนของโรงเรียน การจัดกิจกรรมแนะแนว การบริหารวัสดุอุปกรณ์และหอ

อื่นสามารถปฏิบัติได้ในระดับวัดผลและการประเมินผลการศึกษา มีงานที่ยังทำได้น้อยกว่า

3. เมื่อเปรียบเทียบการวิเคราะห์ผลการสอบแต่ละวิชาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ที่บริหารในโรงเรียนต่างขนาดกัน ผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการ การวัดผลและการประเมินผลการศึกษาได้น้อยกว่า โดยปฏิบัติงานด้านการวัดผลและการ

4. ครูเห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน ปรากฏว่าครู วิชาการได้ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยปฏิบัติ วิชาใหญ่มีความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการ การวัดผลและการประเมินผลการศึกษาได้น้อยกว่า โดยปฏิบัติงานด้านการวัดผลและการ เมื่อพิจารณางานย่อยที่อยู่ในขอบข่ายของงาน วิชาได้น้อยกว่างานด้านอื่น ๆ เมื่อ

4.1 การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน มีงานที่ยังทำได้น้อยกว่างานด้านอื่น ๆ คือ การให้คณะครูมีโอกาสพิจารณาแผนการเรียนรวม

ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถ การให้คณะครูมีการปรึกษาหารือ และแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกันอยู่เสมอ และการจัดหาเอกสารการใช้หลักสูตรไว้ให้ครูใช้อย่างเพียงพอ

4.2 การบริหารวัสดุอุปกรณ์และห้องสมุด มีงานที่ยังทำได้น้อยกว่างานอื่น ๆ คือ สนับสนุนให้นักเรียนและครูเข้าใช้ห้องสมุดอย่างคุ้มค่า และจัดให้มีผู้ดูแลบำรุงรักษาซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดีเสมอ

4.3 การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู มีงานที่ยังทำได้น้อยกว่างานอื่น ๆ คือ จัดส่งเสริมให้คณะครูร่วมกิจกรรมสัมพันธ์กับโรงเรียนอื่น การเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรมาให้ความรู้ใหม่ ๆ เสมอ และจัดให้ครูแต่ละหมวดวิชาประชุมปรึกษาหารือปัญหาการเรียนการสอนร่วมกัน

4.4 การจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว มีงานที่ยังทำได้น้อยกว่างานอื่น ๆ คือ ทำให้นักเรียนที่มีปัญหาเข้าปรึกษากับครูแนะแนวโดยตรง การทำให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจระบบการเลือกแผนการเรียนของโรงเรียน การจัดกิจกรรมแนะแนวได้สอดคล้องกับหลักสูตร

4.5 การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา มีงานที่ยังทำได้น้อยกว่างานอื่น ๆ คือ ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผลการสอบแต่ละวิชาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และให้คณะครูประเมินผลก่อนเรียนเพื่อทราบความรู้พื้นฐานของนักเรียน และที่ทำได้ในระดับน้อยคือ การจัดทำธนาคารข้อสอบเพื่อหมุนเวียนใช้ การสนับสนุนให้แต่ละหมวดวิชาจัดทำข้อสอบมาตรฐานใช้

5. เมื่อพิจารณาความเห็นของครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน ปรากฏว่าครูในโรงเรียนทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่มีความเห็นว่าการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนปฏิบัติได้ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยปฏิบัติงานด้านการวัดผลและการประเมินผล งานกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนวปฏิบัติได้น้อยกว่างานด้านอื่น ๆ เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานบริหารวิชาการโดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

5.1 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กเห็นว่า โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานบริหารวิชาการได้ปานกลางทุกด้าน แม้ว่าจะยังมีงานที่โรงเรียนปฏิบัติได้น้อยกว่าด้านอื่นคือ ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว แต่ก็อยู่ในระดับปานกลาง

5.2 ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีความเห็นว่า โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานบริหารวิชาการได้ปานกลางทุกด้าน แต่ก็ยังมีงานที่โรงเรียนปฏิบัติได้น้อยกว่าด้านอื่นคือ ด้านการวัดผลและการประเมินผลการศึกษา และด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว

6. เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบทัศนะของครูจำแนกตามขนาดโรงเรียน ปรากฏว่า ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนทั้งสามขนาด มีความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวม และรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า

6.1 ความเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กมีความแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

6.2 ความเห็นของครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด การจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว ส่วนในด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู และการวัดผลและการประเมินผลศึกษานั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6.3 เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานวิชาการทุกด้านเป็นรายคู่ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า ในโรงเรียนขนาดเล็กครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการทุกด้านแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการทุกด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

7. เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมของโรงเรียนมัธยมศึกษาพบว่า ผู้บริหารและครูมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.1 เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบเป็นรายด้าน ก็ปรากฏความแตกต่างในความเห็นของผู้บริหาร และครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยกลุ่มผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนปฏิบัติงานวิชาการได้มากกว่าความเห็นของกลุ่มครู

7.2 เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของผู้บริหารและครูจำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารและครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่า

7.2.1 ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

7.2.2 ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลาง มีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ความเห็นต่อการบริหารกิจกรรมและการแนะแนวของผู้บริหารและครูไม่แตกต่างกัน ส่วนความเห็นในด้านอื่น ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.2.3 ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความเห็นในเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนทุก ๆ ด้านไม่แตกต่างกัน

8. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของทั้งผู้บริหารและครูรวมกันต่อการบริหารงานวิชาการรวมทุกด้านเป็นรายคู่ จำแนกตามขนาดของโรงเรียนพบว่ากลุ่มผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็กมีความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการรวมทุกด้านแตกต่างจากกลุ่มผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้บริหารและครูมีความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

9. กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะเพิ่มเติมไว้ที่สำคัญ ๆ ดังนี้

9.1 โรงเรียนขนาดเล็ก ผู้บริหารเสนอให้จัดหลักสูตรให้สามารถปรับได้ตามสภาพท้องถิ่น ให้ทางกระทรวงศึกษาธิการจัดอบรมครูในด้านวิชาการโดยเฉพาะวิธีสอนใหม่ ๆ ให้แก่ครูอย่างน้อยปีละครั้ง ให้ทางโรงเรียนจัดครูแนะแนวโดยตรง ส่วนการวัดผลควรใช้แบบอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากระบบเกรด

ครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องการให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนมากที่สุด เสนอให้โรงเรียนจัดสรรอุปกรณ์การสอนและจัดหนังสือในห้องสมุดให้เพียงพอ ควรจัดอบรมให้นักเรียนรู้จักวิธียืมและใช้หนังสือในห้องสมุดด้วย ควรมีการเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูสอนอย่างสม่ำเสมอ ควรจัดให้ครูแนะแนวทำหน้าที่แนะแนวโดยตรง นอกจากนี้ยังเสนอให้ทางโรงเรียนปรับปรุงเรื่องการวัดผลและประเมินผลการศึกษา

9.2 โรงเรียนขนาดกลาง ผู้บริหารเสนอให้มีการจัดอบรมและสัมมนาครู เพื่อทบทวนเรื่องหลักสูตรการเรียนการสอน การใช้วัสดุอุปกรณ์ให้เกิดประโยชน์ โรงเรียนต้องปรับปรุงห้องสมุดให้กว้างขวาง ควรเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่ครูในเรื่องการแนะแนว และเสนอให้จัดทำคลังข้อสอบ เพื่อจะได้มีข้อสอบดี ๆ ไว้ใช้หมุนเวียน

ครูในโรงเรียนขนาดกลาง เสนอให้จัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับโรงเรียนรัฐบาล คือให้เปิดวิชาเลือกต่าง ๆ ให้เด็กได้เลือกเรียนตามความสามารถ จัดวัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอนให้เพียงพอ ควรมีการฝึกอบรมครูเป็นหมู่คณะบ้าง หรือจัดอบรมครูแต่ละ

หมวดวิชาควรบรรจุครูแนะแนวที่มีความรู้ทางการแนะแนวโดยตรง การสอบซ่อมควรมีการปรับปรุงเพราะทำให้นักเรียนขาดความรับผิดชอบ

9.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้บริหารเสนอให้มีการใช้วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางการศึกษาใหม่เข้ามาช่วยในการสอน ควรจัดให้มีการนิเทศและการฝึกอบรมครูภายในโรงเรียนเป็นประจำและส่งครูไปอบรมเพิ่มเติมมากขึ้น ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมมากขึ้น โรงเรียนควรจัดชั่วโมงแนะแนวในชั้นเรียน และควรกำหนดว่านักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำกว่าเกรด 1 จะต้องซ้ำชั้น

ครูเสนอให้จัดหลักสูตรการเรียนการสอนทุกชั้นให้สัมพันธ์กันในแต่ละหมวดวิชา ครูควรมีบทบาทในการพิจารณาแผนการเรียนร่วมกับผู้บริหารช่วย การจัดวัสดุอุปกรณ์ควรให้เพียงพอทุกหมวดวิชา และอำนวยความสะดวกในการใช้ประกอบการสอน ควรจัดให้มีการนิเทศและฝึกอบรมครูเป็นประจำและสม่ำเสมอ ควรปรับปรุงการให้บริการแนะแนวแก่นักเรียน ควรจัดทำระบบเทียบโอนผลการเรียน

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อ

ผลการวิเคราะห์

1. ผู้บริหารและ

ปฏิบัติงานบริหารวิชาการได้เป็นอย่างดี และการฝึกอบรมครูได้มากกว่างานที่เป็นอันดับสุดท้ายสุด

2. เมื่อพิจารณาการบว

ผู้บริหารโรงเรียนทั้งสามขนาดมีความเห็นไม่แตกต่างกันตามนัยสำคัญทางสถิติ แม้ว่าผู้

สามารถปฏิบัติงานวิชาการได้มาก และผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่เห็นว่าโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานวิชาการได้ปานกลางก็ตาม

3. เมื่อพิจารณาทัศนะของครูพบว่า ครูในโรงเรียนต่างขนาดมีความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน โดยเฉพาะครูในโรงเรียนขนาดเล็กจะมีความเห็นแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ทุกด้าน และความเห็นของครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีความแตกต่างในด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด และการจัดกิจกรรมนักเรียน ความแตกต่างข้างต้นมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ความเห็นของผู้บริหารและครูต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบความเห็นของผู้บริหารและครูตามขนาดโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. บุคลากรในโรงเรียน (ทั้งผู้บริหารและครู) ในโรงเรียนต่างขนาดกัน มีความเห็นต่อการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาแตกต่างกันทุกด้าน โดยเฉพาะบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กมีความแตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ทุกด้าน และแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลางเกือบทุกด้าน ส่วนบุคลากรในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มีความเห็นแตกต่างกันในด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ และการจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว ความแตกต่างดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งสิ้น

6. ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงงานวิชาการของโรงเรียนไว้อย่างกว้างขวาง

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยปรากฏประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ผู้บริหารและครูเห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคาทอลิกสามารถปฏิบัติงานบริหารวิชาการได้ในระดับปานกลางเท่านั้น โดยผู้บริหารเห็นว่ามีงานบางด้านคือ การนิเทศ การศึกษาและการฝึกอบรมครู การจัดการเรียนการสอนและการบริหารวัสดุอุปกรณ์และห้องสมุดนั้น โรงเรียนปฏิบัติได้มาก แต่ครูเห็นว่าการปฏิบัติงานทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

การที่ผู้บริหารและครูเห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคาทอลิกยังสามารถปฏิบัติงานบริหารวิชาการได้ในระดับปานกลางเท่านั้น อาจจะเป็นเพราะว่าการบริหารวิชาการเป็นเรื่องสำคัญ และเป็นหัวใจของการบริหารโรงเรียน มีความสลับซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลาย ๆ อย่างทั้งที่เกี่ยวกับสมรรถภาพของผู้บริหาร ครู นักเรียน หลักสูตร วัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน การบริหารงานวิชาการถ้าจะให้เกิดผลดีจะต้องอาศัยผู้บริหารที่มีทั้งความรู้ ความชำนาญ ความพร้อมทางด้านทรัพยากร ที่สำคัญคือความร่วมมือของครูและบุคลากรรองค้ำยัน จากข้อสังเกตสภาพความเป็นจริง ผู้ที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมในเครือคาทอลิกยังมีวุฒิทางการศึกษาไม่สูง และมีประสบการณ์ทางการบริหารไม่นานนัก ผู้บริหารส่วนใหญ่มีวุฒิปริญญาตรีในหลาย ๆ สาขาวิชา บางคนมีวุฒิต่ำกว่า แม้จะเคยอบรมทางการบริหารการศึกษามานานก็เป็นระยะเวลาสั้น ๆ โดยเหตุนี้อาจทำให้ผู้บริหารบริหารงานยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชา ข้อสังเกตอีกประการมีวุฒิไม่สูงนัก มีวุฒิปริญญาตรีและต่ำกว่าอยู่มาก ประกอบกับการวิจัยนี้มีข้อสอบถามซึ่งจำแนกแยกแยะลักษณะงานออกเป็นงานย่อย ๆ ทำให้สามารถบริหารวิชาการทั้งหมดของโรงเรียนยังมิได้เป็นไปตามหลักวิ

เท่าที่ควร จึงทำให้ผลการวิเคราะห์การบริหารงานวิชา

ในเครือคาทอลิกอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

การที่ผู้บริหารโรงเรียนมีความเห็นว่า

การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู การ

วัสดุอุปกรณ์และห้องสมุด โรงเรียนสามารถปฏิบัติได้มาก ส่วนครูเห็นว่าปฏิบัติได้ปานกลาง นั้น ที่เป็นเช่นนี้ น่าจะเป็นเพราะว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคาทอลิกนั้นเป็นโรงเรียนที่มีสภาพการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยช่วยดูแลให้เป็นไปตามข้อ เสนอของสภาสังคายนา วาติกันในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา มีการกำหนดจุดประสงค์ของการดำเนินงานใน โรงเรียนคาทอลิกแน่นอน กล่าวคือ ให้อบรมสั่งสอนกุลบุตร กุลธิดาของชาติให้เป็นบุคคล ที่บรรลุถึงความสมบูรณ์ ในอันที่จะทำประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติให้มากที่สุดตามหลัก คริสตธรรม โดยหลักปฏิบัติที่ผ่านมา โรงเรียนมุ่งความเข้มทางจริยธรรมและเนื้อหาวิชา เป็นสำคัญ การบริหารโรงเรียนจะเน้นการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้เข้ม จัดหา วัสดุอุปกรณ์การสอนได้เพียงพอ และการตรวจตราดูแลให้คณะครูทำการสอนอย่างจริงจัง และให้นักเรียนศึกษาเล่าเรียนได้เต็มที่ การที่ผู้บริหารเคินตรวจตราและเยี่ยมเยียนห้องเรียน จึงเป็นวิถีชีวิตที่ปกติของโรงเรียนในเครือคาทอลิก ทั้งระดับประถมและมัธยมศึกษา พฤติกรรมดังกล่าวยังคงสืบทอดกันต่อมา และถือเป็นหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องให้ความ ช่วยเหลืออำนวยความสะดวก สนับสนุนให้การ เรียนการสอนบังเกิดผลดีที่สุด ผู้บริหาร โรงเรียนตระหนักถึงภารกิจนี้และปฏิบัติอยู่เสมอ จึงมีความเห็นว่าโรงเรียนทำได้มากอยู่แล้ว

การจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว การวัดผลและการประเมินผลการศึกษานั้น งานส่วนใหญ่เป็นงานที่ได้กระจายความรับผิดชอบไปสู่คณะครูและหัวหน้าสายวิชาแล้ว ผู้บริหารเพียงให้การสนับสนุนช่วยเหลืออยู่ ซึ่งครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมเหล่านั้นก็มีการกิจ การสอนเต็มที่ เป็นส่วนใหญ่ และมีปริมาณครูที่ค่อนข้างจำกัด ในส่วนที่เกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลการเรียนนั้น โรงเรียนถือเป็นความรับผิดชอบของครูผู้สอนโดยตรงและให้ถือ ปฏิบัติตามระเบียบการวัดผลและประเมินผลที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ความริเริ่มทางด้านการ จัดทำธนาคารข้อสอบ การทำข้อสอบมาตรฐาน การวิเคราะห์ข้อสอบเพื่อปรับปรุง การเรียนการสอนนั้นยังมีน้อยมาก จึงทำให้การบริหารงานทางด้านนี้ค่อนข้างอ่อนไป

ส่วนการจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนวนั้น โรงเรียนปฏิบัติได้ไม่มากเท่าที่ควร เนื่องจากความจำกัดทางด้านบุคลากร และเวลาที่ใช้เพื่อกิจกรรม ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรม

ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเท่านั้น ประกอบกับโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคาทอลิกเน้นเรื่อง การอบรมจริยธรรมทั้งทางค่านิยมและปฏิบัติให้นักเรียนมาก มีการอบรมค่านิยมเกือบ ทุกวัน อาจจะเป็นเหตุหนึ่งที่ต้องใช้เวลากับการแนะแนวปัญหาส่วนตัวและปัญหาการเรียน และการอาชีพของนักเรียนน้อยไป

2. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสำคัญที่สะท้อนให้เห็นการปฏิบัติงาน วิชาการของโรงเรียนในลักษณะที่แตกต่างกัน ดังผลการวิจัยที่พบว่า ผู้บริหารและครู มีความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกัน โดยผู้บริหารเห็นว่า โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานบริหารวิชาการมากกว่าความเห็นของครูทุกคน และความ แตกต่างดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การที่ผลการวิจัยปรากฏออกมาเช่นนั้น น่าจะเป็นเพราะว่าบทบาทของผู้บริหารและครูต่อการบริหารวิชาการมีความแตกต่างกันมาก ทั้งที่ระบุไว้ในเอกสารหลักสูตร (กรมสามัญศึกษา 2526) และคู่มือปฏิบัติงานโรงเรียน ราษฎร์ 2523 (วารสารการศึกษาเอกชนฉบับคู่มือปฏิบัติงานโรงเรียนราษฎร์ 2523 : 560 - 561) รวมทั้งที่ระบุไว้ในสมณสาธิตการศึกษาคาทอลิก (สภาการศึกษาคาทอลิก 2520 : 1 - 7) โดยหลักปฏิบัติผู้บริหารโรงเรียนจะเป็นผู้ศึกษาและรับนโยบายกระทรวง ศึกษาธิการ และสภาการศึกษาคาทอลิกที่ช่วยการบริหารโรงเรียน และดำเนินการ บริหารโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดโดยอาศัยความร่วมมือและการปฏิบัติงานของ คณะครูและบุคลากรด้านอื่น ๆ เนื่องจากงานบริหารโรงเรียนจะเกี่ยวข้องกับงานหลาย ๆ ด้านทั้งที่เกี่ยวกับวิชาการ บุคลากร บุคลากร การเงิน อาคารสถานที่และความร่วมมือ กับชุมชน ผู้บริหารจึงมีการกิจกว้างขวาง สามารถมองเห็นระบบการทำงานทั้งหมดและรับรู้ ขอบจำกัดต่าง ๆ ในระบบการบริหารโรงเรียนอย่างชัดเจน ส่วนคณะครูเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องการเรียนการสอนตามหลักสูตร และเป็นผู้อบรมสั่งสอนให้นักเรียนได้รับการศึกษา และประสบการณ์ตามเป้าหมายของหลักสูตรตลอดปีการศึกษา ซึ่งจะต้องเผชิญกับความยาก ลำบาก และปัญหาเฉพาะหน้าในทุก ๆ ด้าน ระหว่างปฏิบัติการด้วยตนเองอยู่เสมอ ประกอบกับ

ความคาดหวังในบทบาทของผู้บริหารและของครูอาจจะแตกต่างกัน เป็นต้นว่าผู้บริหารต้องการให้ครูศึกษาหาทางแก้ปัญหาหรือช่วยตนเองให้มาก แต่ครูก็หวังว่าผู้บริหารน่าจะช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการทำงานให้ราบรื่น เป็นการลดภาระกิจของครู และเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารวิชาการมากขึ้น เมื่อไม่เป็นไปตามความคาดหวังของครู ครูจึงมีความรู้สึกว่าผู้บริหารยังไม่สามารถปฏิบัติงานบริหารได้เต็มที่นัก ส่วนผู้บริหารรู้สึกว่าการบริหารงานวิชาการภายใต้ข้อจำกัดต่าง ๆ มากมาย เมื่อพิจารณาโดยรวม ๆ เท่าที่ปฏิบัติอยู่ก็เห็นว่าค่อนข้างเหมาะสมแล้ว ความเห็นของผู้บริหารและครูจึงมีความแตกต่างกัน ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับการวิจัยทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาลที่มีต่อบรรยากาศการเรียนการสอนของ วิชาศ บุญทองขาว (วิชาศ บุญทองขาว 2527 : 72)

3. ขนาดของโรงเรียนมีความสำคัญที่ทำให้การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครูมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับที่ ภิญโญ สาร (ภิญโญ สาร 2519 : 339) และ วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล (วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล 2520 : 22) ได้กล่าวว่า โรงเรียนที่มีขนาดและมีสภาพแตกต่างกัน จะมีการบริหารงานและปัญหาแตกต่างกัน ในประเด็นนี้สามารถอธิบายได้ว่า

โรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคาทอลิกขนาดใหญ่ ส่วนมากจะเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงเป็นที่รักของผู้นักครอง จึงได้รับความนิยมจากประชาชนทั่วไป โรงเรียนขนาดใหญ่นี้将有ความพร้อมในหลาย ๆ ด้านเป็นต้นว่า งบประมาณการเงินซึ่งโรงเรียนสามารถเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาได้ในอัตราสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง โรงเรียนยังได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนทางด้านการเงินและทางวิชาการจากสมาคมผู้นักครองและครู และสมาคมศิษย์เก่า และได้รับการสนับสนุนทางด้านการวิชาการจากสภาการศึกษาคาทอลิกด้วย ทำให้โรงเรียนสามารถปรับปรุงอาคารสถานที่ให้รับกับหลักสูตรการสอน การจัดอุปกรณ์การสอน การจัดทำห้องสมุดทำได้มากกว่าโรงเรียน

ประเภทอื่น ส่วนอัตราค่าสังครุและบุคลากรก็สามารถจัดหามาได้มากและง่ายกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่สามารถจัดสวัสดิการให้ครูดีกว่า เนื่องจากมีจำนวนบุคลากรมาก ฝ่ายบริหารจึงจัดวางโครงสร้างของการบริหารงานไว้อย่างเป็นระบบ มีการจัดสายงานที่ชัดเจน มีการติดต่อสื่อสารอย่างทั่วถึง และมีการแต่งตั้งผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้าหมวดวิชา หรือหัวหน้าสาย เพื่อทำการนิเทศการเรียนการสอนของครู มีการจัดประชุมปรึกษาหารือให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในสายวิชา เมื่อมีการอบรมทางวิชาการใหม่ ๆ ก็มักจะส่งผู้แทนเข้าร่วมการฝึกอบรมเสมอ ๆ ผู้บริหารจะประสานงานกับครูจำนวนมากได้โดยตรงและโดยผ่านทางผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ได้รับข้อมูล ปัญหาและอุปสรรคตลอดเวลา และให้ความช่วยเหลือได้ทั่วถึงเป็นส่วนใหญ่จะขาดตกบกพร่องไปบ้างก็เป็นส่วนที่เป็นแนวความคิดหรือหลักวิชาการใหม่ ๆ หรือที่ยากแก่การปฏิบัติเป็นต้นว่า การจัดทำธนาคารข้อสอบเพื่อหมุนเวียนใช้ในโรงเรียน การพานักเรียนไปดูงานและนิทรรศการที่อื่น การสนับสนุนให้แต่ละหมวดวิชาจัดทำข้อสอบมาตรฐานขึ้นใช้ และการส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผลการสอบแต่ละวิชาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน เป็นต้น

การที่ผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีความเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแตกต่างกันไปจนกลุ่มครูเกือบทุกด้าน ยกเว้นเรื่องการบริหารกิจกรรมและการแนะแนวเท่านั้น และความแตกต่างดังกล่าวจะออกมาในลักษณะที่ผู้บริหารเห็นว่าโรงเรียนสามารถปฏิบัติงานบริหารวิชาการได้มากกว่าความเห็นของครู ผลการวิจัยที่ออกมาในลักษณะนี้อาจจะเป็นเพราะความแตกต่างในบทบาทและฐานะตำแหน่ง และความคาดหวังที่แตกต่างกัน ดังได้อภิปรายแล้วในข้อ 1 และข้อ 2 แล้ว และยังอาจเกี่ยวข้องกับงบประมาณที่ใช้จ่ายในโรงเรียนด้วย ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กยังขาดความพร้อมในปัจจุบันหลายด้าน อันที่จริงคามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยค่าธรรมเนียมการเรียนและค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ของโรงเรียนราษฎร์ หรือโรงเรียนเอกชน เก็บค่าธรรมเนียมการเรียนได้ดังนี้ อนุญาตให้เก็บค่าธรรมเนียมการเรียนชั้นอนุบาล ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในอัตราจะไม่เกิน

2,300.- บาท ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในอัตราปีละไม่เกิน 2,800.- บาท และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในอัตราปีละไม่เกิน 3,200.- บาท โดยแบ่งเก็บสองภาค ๆ ละเท่า ๆ กัน โรงเรียนขนาดใหญ่สามารถเก็บได้สูงสุดตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดอนุญาตให้เก็บ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางก็สามารถเก็บได้สูงสุด บางโรงเรียนก็คงเก็บต่ำกว่า ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับฐานะเศรษฐกิจของผู้ปกครอง ของนักเรียนและสภาพแวดล้อม อาชีพของผู้ปกครอง ในชุมชนนั้น ๆ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กหลายโรงเรียนเป็นโรงเรียนของวัด อธิการโบสถ์ได้รับเด็กยากจนให้เข้ามาเรียนเป็นจำนวนมากด้วย โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมการเรียน เพื่อเป็นการช่วยผู้ปกครองที่ลำบากยากจน และเป็นการให้ความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษาแก่เด็กด้วย ฉะนั้นทางโรงเรียนจึงเก็บค่าธรรมเนียมการเรียนได้น้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ เมื่อทางโรงเรียนมีงบประมาณน้อย ทำให้ส่งผลกระทบในหลาย ๆ ด้าน เช่น สภาพแวดล้อม อาคารเรียนก็ปรับปรุงได้ช้ากว่า ด้านวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุดก็มีจำกัด จัดหาเพิ่มเติมได้น้อย จะสอนตามหลักสูตรใหม่ต้องใช้อุปกรณ์การสอน สื่อต่าง ๆ และห้องสมุดมาก เมื่อโรงเรียนมีข้อจำกัดทางด้านอุปกรณ์ ครูจึงมีความรู้สึกของคับใจและไม่สามารถสอนได้อย่างราบรื่น จึงมีส่วนทำให้ต้องใช้วิธีการเก่า ๆ การเรียนการสอนจึงก้าวหน้าช้า และไม่เข้มเท่าที่ควร ผู้ปกครองจึงไม่เกรงใจ และยิ่งกว่านั้นถ้าโรงเรียนตั้งอยู่ในย่านใกล้เคียงกันหรือถ้ามีโรงเรียนของรัฐที่เจริญก้าวหน้าทางวิชาการตั้งอยู่ในย่านใกล้เคียงกัน ผู้ปกครองมักจะย้ายบุตรหลานออกไปสอบเข้าโรงเรียนดังกล่าวเพราะมีมาตรฐานการศึกษาคือว่า จำนวนนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กก็จะลดลงโดยปริยาย ซึ่งในปัจจุบันนี้นักเรียนที่เรียนจบชั้น ป.6 ในโรงเรียนขนาดเล็กหลายโรงเรียนจะย้ายออกไปเข้าโรงเรียนรัฐบาลไม่ไ้่น้อย จึงยิ่งทำให้ฐานะของโรงเรียนขนาดเล็กยิ่งตกต่ำลง ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่มักเป็นโรงเรียนที่มีชื่อเสียงกว่า ความศรัทธาเชื่อถือจากชุมชนมีมาก ผลกระทบที่เกิดกับโรงเรียนขนาดเล็กจึงไม่ค่อยเกิดขึ้นกับโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่

ส่วนความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกันนั้น อาจจะเป็นเพราะว่าทั้งผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่เห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติงานวิชาการได้ในระดับปานกลางเหมือนกัน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่ามีความพร้อมกว่าในหลายด้าน ดังที่ได้อธิบายแล้ว และยังทำให้ครูได้รับสวัสดิการดีกว่า จึงสามารถรับครูที่มีวุฒิ มีปริญญสาขาวิชาเอกต่าง ๆ เพื่อจัดให้เขาสอนได้ตามความถนัดและความสามารถ ผู้บริหารจะมีการวางโครงสร้างของการบริหารงานไว้อย่างดี มีระบบบริหารที่กระจายงานและเอื้อต่อกัน ทำให้ผู้บริหารและครูมีความมั่นใจในการทำงานมากกว่า ในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ นอกจากจะช่วยเหลือตัวเองแล้ว ยังมีกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาคอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือทางวิชาการเป็นประจำอีกด้วย

4. ผู้บริหารและครูเห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิกยังควรปรับปรุงงานบริหารวิชาการในหลายประเด็น ที่สำคัญเช่น ด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน ควรจัดแผนการเรียนให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสามารถและความถนัดมากกว่าเดิมและด้านอื่น ๆ เช่น ปรับปรุงวัสดุอุปกรณ์และห้องสมุดให้มีหนังสือสำหรับครูและนักเรียนได้ค้นคว้ามากขึ้น การนิเทศการศึกษาเช่น จัดเชิญวิทยากรหรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้ใหม่ ๆ แก่ครูสม่ำเสมอ จัดให้มีครูแนะแนวโดยตรงและปรับปรุงเรื่องการวัดผลและประเมินผลให้รัดกุมและมีคุณภาพกว่าเดิม นอกจากนี้ยังได้เสนอความคิดไว้อย่างกว้างขวาง

การที่ผู้บริหารและครูเห็นว่าโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิกยังควรปรับปรุงงานบริหารวิชาการในหลายประเด็น เพราะจากการวิจัยพบว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคาทอลิกปฏิบัติงานบริหารวิชาการได้ปานกลางเท่านั้น ฉะนั้นเพื่อให้การเรียนการสอนมีคุณภาพดียิ่งขึ้นกว่าเดิม ต้องมีการปรับปรุงทั้งผู้บริหาร ครูและงานบริหารวิชาการของโรงเรียนให้เข้มเท่าเทียมหรือดีกว่าโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐ ปัจจุบันโรงเรียนรัฐบาลได้พัฒนาความเข้มทางวิชาการก้าวหน้าไปมาก เป็นที่นิยมของประชาชนมาก แนวโน้มของโรงเรียนเอกชนในอนาคตนั้น จะต้องเป็นโรงเรียนที่มีมาตรฐานและคุณภาพทางวิชาการสูงมาก

จึงจะสามารถดำรงคงอยู่ได้ (ขนิษฐา วิทยานุมาศ 2525 : 66) การเสนอแนะของ
ทั้งผู้บริหาร และครูจึงเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนมัธยมอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารและสภาการศึกษา
คาทอลิกดังนี้คือ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

1. เนื่องจากโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นแหล่งผลิตกำลังคนที่สำคัญระดับหนึ่ง
ความสำเร็จของการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขึ้นอยู่กับคุณภาพและประสิทธิภาพ
ของการบริหารงานและการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูเป็นสำคัญ แต่จากผลการวิจัย
ครั้งนี้ ผู้บริหารและครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคาทอลิกเห็นว่า โรงเรียนปฏิบัติงาน
วิชาการได้ในระดับปานกลางเท่านั้น แม้ว่าบางด้านทางโรงเรียนสามารถปฏิบัติได้มากกว่า
ด้านอื่น เช่น การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู
และงานบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนก็ตาม ผู้บริหารโรงเรียนจึงควรเร่งปรับปรุงงาน
บริหารวิชาการของโรงเรียนให้มากยิ่งขึ้นทุกด้าน ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอแนะเป็นด้าน ๆ ไป
ดังนี้

1.1 เมื่อพิจารณางานด้านการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนนั้น ทีมผู้บริหาร
และทีมงานวิชาการจะต้องทำความเข้าใจให้แจ่มแจ้งและตรงกัน และร่วมกับครูวิเคราะห์
การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนว่ามีปัญหาอยู่ที่จุดใด และจะแก้ไขให้
บรรเทาเบาบางหรือหมดไปอย่างไร โดยวิธีใด เช่น ผู้บริหารร่วมกับคณะครูควรเสนอให้
สภาการศึกษาคาทอลิกร่วมกับสำนักงานการศึกษาเอกชน และศูนย์พัฒนาหลักสูตรให้จัดอบรม
ให้ผู้บริหารและครูโรงเรียนคาทอลิกทุกคนอีกครั้งหนึ่งภายหลังจากที่ได้ใช้หลักสูตรใหม่มา
6 ปีแล้ว เพื่อเป็นการชักชวนความเข้าใจในการนำเอาหลักสูตรไปใช้ให้แจ่มแจ้ง และรวม

วิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน โดยวิธีที่จะช่วยให้ครูได้ปลดปล่อยปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้น จากข้อเสนอแนะของครูจะเห็นว่า ครูเสนอว่าควรจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้มีความสัมพันธ์กันในแต่ละหมวดวิชาของทุกระดับชั้น โรงเรียนควรเปิดแผนการเรียนให้นักเรียนมีโอกาเลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถมากกว่าเดิม และควรให้คณะครูมีโอกาพิจารณาแผนการเรียนร่วมกับผู้บริหารด้วย

1.2 ด้านการนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครูนั้น ปรากฏว่าทำได้ค่อนข้างมากอยู่แล้ว แต่ในเรื่องการเชิญวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ครูในต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวกับงานวิชาการและการสนับสนุนความรู้รอบตัวยังทำได้น้อย ผู้บริหารควรให้ความสนใจให้มากขึ้นโดยการส่งเสริมคณะครูให้รวมกิจกรรมสัมพันธ์กับโรงเรียนอื่น และการจัดให้ครูได้ดูการเรียนการสอนที่เป็นตัวอย่างได้ ซึ่งให้ประโยชน์ในแง่ของการพัฒนาความรู้ สังคม ทักษะและแรงบันดาลใจแก่ครูได้อย่างดี ผู้บริหารจึงควรจัดการเวลาเพื่อกิจกรรมเหล่านี้ไว้บ้าง อย่างน้อยภาคเรียนละครั้งหรือในโอกาสอันควร เช่น มีการจัดนิทรรศการภาควิชาการ การสาธิตการสอน ประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดให้ครู เพื่อที่จะใช้ในการปรับปรุงกิจกรรมครั้งต่อไป

1.3 การบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด ผู้บริหารจะต้องพัฒนาห้องสมุดให้เป็นศูนย์วัสดุอุปกรณ์เพื่อการเรียนการสอนอย่างแท้จริง จากการวิจัยพบว่าครูในโรงเรียนทั้งสามขนาดเสนอแนะไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด ให้โรงเรียนจัดหาหนังสือไว้ให้นักเรียนฝึกฝนการอ่านและศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ ฉะนั้นผู้บริหารควรเร่งดำเนินการจัดหาหนังสือมาไว้ในห้องสมุดให้มากขึ้น โดยเร่งสำรวจตลาดหนังสือ สำรวจความสนใจของนักเรียนโดยรวม ๆ จัดสรรงบประมาณเพื่อซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดให้มากขึ้น และในขณะเดียวกันประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและผู้ปกครองร่วมกันบริจาคหรือเสนอแนะหนังสือเข้าห้องสมุดให้มากขึ้น สำหรับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กที่มีงบประมาณจำกัดควรมีโครงการแลกเปลี่ยนหมุนเวียนหนังสือร่วมกับโรงเรียนมัธยมในเครือคาทอลิกด้วยกันหรือในกลุ่มเดียวกัน เพื่อให้นักเรียนได้มีหนังสืออ่านกว้างขวางขึ้นโดยไม่ต้องลงทุนมากนัก

ส่วนการจัดหา การใช้และการเก็บรักษาวัดคุปกรณนั้น ควรหาโอกาสชักชวนความเข้าใจกับคณะครู และจัดหาบุคคลให้คำแนะนำช่วยเหลือครูด้วย

1.4 การจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว เป็นงานที่โรงเรียนยังทำได้น้อยกว่างานด้านอื่น ๆ ผู้บริหารจึงควรเร่งปรับปรุงด้วยการทำความเข้าใจกับปัญหาหรือความยากลำบากของคณะครูที่รับผิดชอบงานกิจกรรมเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายกิจกรรมควรขอความช่วยเหลือจากหน่วยศึกษานิเทศกรรมสามัญศึกษาหรือจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จากทีมงานในโรงเรียนมัธยมที่เค้นในกรุงเทพมหานครมาให้ความรู้แก่คณะครูในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนวที่โรงเรียนมัธยมศึกษาประสบปัญหาอยู่ การติดต่อให้นักจิตวิทยา จิตแพทย์หรือนักแนะแนวเข้ามาบรรยายพิเศษถึงปัญหาเด็กวัยรุ่นและการป้องกันและการเผชิญปัญหาให้ครูและบุคลากรรับฟังกันว่าเป็นกิจกรรมที่ให้ประโยชน์แก่นักเรียนมัธยมอย่างยิ่ง เพราะทำให้คณะครูและบุคลากรได้ตระหนักถึงความร่วมมือซึ่งกันและกันในการปกครองดูแลให้การศึกษาแก่เด็กวัยรุ่นให้สามารถผ่านพ้นวัยนี้ไปได้โดยราบรื่น มีข้อเสนอแนะของคณะครูให้โรงเรียนจัดครูแนะแนวที่มีความรู้ทางการแนะแนวโดยตรงมารับผิดชอบงานนี้ในโรงเรียนนั้น ปัจจุบันก็มีการผลิตครูแนะแนวในระดับวิทยาลัยครูและมหาวิทยาลัยอยู่ไม่น้อย หากไม่มีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณและอัตราค่าจ้าง โรงเรียนก็จะสรรหาและบรรจุครูแนะแนวเข้าไว้ในโรงเรียนเพื่อช่วยครูในเรื่องนี้และโรงเรียนก็อาจจัดส่งครูเข้ารับการฝึกอบรมวิธีการและบทบาทของครูแนะแนวซึ่งมหาวิทยาลัยและกระทรวงศึกษาธิการจัดอบรมอยู่เสมอ เพื่อจะได้เสริมความรู้แก่คณะครูและสามารถสนับสนุนช่วยเหลืองานของนักแนะแนวได้ โรงเรียนอาจจะแก้ปัญหาเฉพาะหน้าอีกประการหนึ่งด้วยการรับนิสิตแนะแนวการศึกษาเข้าฝึกงานในโรงเรียน วิธีนี้ครูอาจมีโอกาสดูและเปลี่ยนความรู้และเทคนิคใหม่กับนิสิตเหล่านี้ได้

1.5 การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา เป็นงานที่โรงเรียนส่วนใหญ่ทำได้น้อยกว่างานอื่นและอยู่ในอันดับท้ายสุด เมื่อพิจารณาจากแบบสอบถามและข้อเสนอแนะจากแบบสอบถามปลายเปิด พบว่า ทั้งผู้บริหารและครูยังต้องการให้มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาอบรมวิธีการวัดผลและประเมินผลให้ครูเข้าใจอย่างชัดเจนอีก ต้องการให้จัดทำข้อสอบมาตรฐานเพื่อหมุนเวียนใช้ และต้องการแก้ปัญหาเด็กไม่สนใจการเรียนซ่อมเสริมด้วย ในปัญหาดังกล่าวนี้ ผู้บริหารจะต้องประชุมครู ชักชวนความเข้าใจและวิเคราะห์ความต้องการในด้านการวัดผลและการประเมินผล การศึกษาให้ชัดเจนก่อนดำเนินการจัดอบรมแก่ครู การอบรมที่จัดให้ควรเน้นการอบรมปฏิบัติการโดยใช้ทีมคณะอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในโรงเรียนมัธยมที่ประสบความสำเร็จหรือที่เป็นตัวอย่างได้ หรือโดยทีมอาจารย์มหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น จากสำนักทดสอบ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นต้น และควรมีการติดตามผลหลังการอบรมด้วยว่าคณะครูยังมีปัญหาในเรื่องใดอีกบ้างเพื่อจะได้วางแผนแก้ไขต่อไป ส่วนในเรื่องการจัดทำข้อสอบมาตรฐานเพื่อหมุนเวียนใช้นั้น ผู้บริหารหัวหน้าหมวดวิชาและครูอาจเริ่มด้วยการรวบรวมข้อสอบต่าง ๆ ไว้เป็นหมวดหมู่ มีการแลกเปลี่ยนข้อสอบระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาด้วยกัน ทั้งที่เป็นของรัฐบาลและเอกชน เริ่มศึกษารีวิววิเคราะห์ข้อสอบและเลือกข้อดี ๆ ไว้ การจัดทำข้อสอบมาตรฐานนี้ควรลงมือทำกันอย่างจริงจังในช่วงปิดภาคฤดูร้อน หรือปิดภาคเรียน ในช่วงที่ครูไม่มีการกิจการสอนที่ต้องรับผิดชอบ และภายใต้การแนะนำของผู้ที่มีความชำนาญและรอบรู้ในเรื่องนี้ และควรมอบภารกิจในการเก็บรักษาแก่ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการและหัวหน้าสายวิชา

1.6 ส่วนเรื่องที่เกิดไม่สนใจการสอนซ่อมเสริมและขาดความรับผิดชอบนั้น ผู้บริหารควรจะต้องทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงระบบการประเมินผลอย่างละเอียดตั้งแต่เปิดภาคเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม และมีการประชาสัมพันธ์ชี้ให้นักเรียนและผู้ปกครองทราบเป็นระยะ โดยเฉพาะนักเรียนที่ไม่สนใจการสอนซ่อมเสริมนั้น ครูประจำชั้น หัวหน้าสายวิชาจะต้องเรียกมาชี้แจงถึงประโยชน์ที่นักเรียนจะได้รับโดยตรง และควรมีการแจ้งผลการเรียนเป็นระยะ ๆ ให้ผู้ปกครองทราบ และขอให้ผู้ปกครองกดดันนักเรียน

ให้รับผิดชอบต่อตนเองด้วย เพราะภารกิจของครูมีมากอยู่แล้ว ทางโรงเรียนก็ควรกำหนด
มาตรการสำหรับนักเรียนที่ไม่รับผิดชอบด้วย หากไม่รับผิดชอบต่อตนเองก็อาจให้มีการ
เรียนซ้ำ ทั้งที่ผู้บริหารและครูหลายโรงเรียนได้เสนอแนะไว้ในแบบสอบถามปลายเปิด
แต่ทั้งนี้จะต้องสอดคล้องกับระเบียบการวัดผลและประเมินผลของกระทรวงศึกษาธิการ
และจะต้องแรงใจให้ผู้บริหารและนักเรียนทราบโดยทั่วกันก่อนนำมาตรการนี้มาใช้บังคับ

2. เนื่องจากความเห็นของ**ผู้บริหาร** และความเห็นของครูในโรงเรียนขนาด
กลางและขนาดเล็กมีความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน ผู้บริหารในโรงเรียน
มัธยมศึกษานขนาดกลางและขนาดเล็กจะต้องพยายามลดช่องว่างในเรื่องการบริหารงาน
วิชาการให้น้อยลงหรือไม่เลย อาจจะโดยการจัดประชุมทางวิชาการระหว่างผู้บริหารและครู
ร่วมกันอย่างน้อยภาคเรียนละครั้งเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบาย ข้อจำกัดต่าง ๆ ของ
โรงเรียนและของครูผู้สอน มีการรวบรวมปัญหาต่าง ๆ จากฝ่ายการปฏิบัติการ (ครูและ
หัวหน้าสายวิชา) ผู้บริหารควรหาทางป้องกันและแก้ไขปัญหาร่วมกันกับครู การแวะเยี่ยม
ห้องเรียนอยู่เสมอและตลอดเวลาจะช่วยให้ฝ่ายบริหารมองเห็นปัญหาของครูได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
การส่งแบบสำรวจปัญหาการเรียนการสอนแก่ทั้งครูและนักเรียนอย่างน้อยปีละครั้ง จะช่วย
ให้ครูมีโอกาสระบายความคับข้องใจ และผู้บริหารมีโอกาสเห็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับครู
และนักเรียนชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้บริหารจะต้องใช้ข้อมูลนั้น เพื่อการนิเทศการเรียนการสอนและ
เพื่อปรับปรุงงานวิชาการมากกว่าที่จะใช้ประเมินความดีความชอบของครู

การจัดประชุมครูทั้งหมดประจำภาคละครั้งหรือเดือนละครั้งน่าจะให้ผลดีแก่ครู
และหากสามารถเชิญวิทยากรมาให้ความรู้ที่เกี่ยวกับงานวิชาการ โดยเฉพาะงานวัดผล
และประเมินผลการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีการสอนใหม่ ๆ
แปลก ๆ ก็คงจะช่วยพัฒนาทั้งสมรรถภาพและกำลังใจของครูให้มากขึ้น

การจัดประชุมประเมินผลการเรียนการสอนก่อนเปิดภาคเรียนจะช่วยให้การ
วางแผนปรับปรุงงานวิชาการสำหรับปีต่อไปได้อย่างดี และควรถือโอกาสใช้ช่วงเวลา
ปิดภาคฤดูร้อนให้ครูได้จัดเตรียมการเรียนการสอนให้พร้อมและแก้ปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน

การประชุมก่อนเปิดภาคเรียนก็มีความจำเป็นในการซักซ้อมความเข้าใจและยืนยันในนโยบายต่าง ๆ ของโรงเรียนด้วย

3. บุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กเห็นว่าโรงเรียนสามารถบริหารงานแตกต่างไปจากโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ และเป็นความแตกต่างที่ดีให้เห็นว่าโรงเรียนขนาดเล็กสามารถปฏิบัติงานบริหารวิชาการได้น้อยกว่าโรงเรียนทั้งสองขนาด ข้อมูลนี้ยืนยันให้เห็นว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหามากหลายด้าน ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนด้วย ฉะนั้นผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กจะต้องพยายามจัดหางบประมาณและทรัพยากรเพื่องานวิชาการให้มากขึ้น เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการเรียนการสอนให้มากขึ้น และลดปัญหาของครูให้น้อยลง ผู้บริหารควรติดต่อขอความช่วยเหลือจากสภาการศึกษาคาทอลิกและโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางและขนาดใหญ่ซึ่งมีความพร้อมมากกว่าให้ร่วมมือช่วยเหลือทางด้านการวัสดุอุปกรณ์ หนังสือและงบประมาณ นอกจากนี้อาจจะต้องขอความร่วมมือจากสมาคมศิษย์เก่า จากสมาคมผู้ปกครองและครูบ้างตามความจำเป็น ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารจะต้องปรับปรุงการบริหารงานโรงเรียนของตนโดยให้ความสำคัญต่องานวิชาการให้มากขึ้น และใช้งบประมาณและเวลาในงานอื่นที่จำเป็นน้อยกว่าให้น้อยลง

ผู้บริหารจะต้องเร่งให้ความช่วยเหลือครูในเรื่อง การจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนวนักเรียน การบริหารวัสดุอุปกรณ์และห้องสมุด การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา ซึ่งผลวิจัยแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนขนาดเล็กปฏิบัติได้ปานกลางและน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ในขณะเดียวกันผู้บริหารต้องสนใจพัฒนาความรู้และสมรรถภาพทางด้านของตนให้มากขึ้น เพื่อสามารถช่วยเหลือครูได้เมื่อมีปัญหา

ข้อเสนอแนะสำหรับสภาการศึกษาคาทอลิก

1. สภาการศึกษาคาทอลิกควรกำหนดเป็นนโยบายของสภาที่จะเป็นผู้นำประสานงานและกระตุ้นความร่วมมือระหว่างหน่วยราชการ มหาวิทยาลัยและผู้ปกครองนักเรียนในการพัฒนาคุณภาพทางวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิกให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อาจจะโดยการพัฒนาคุณภาพของผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยขอความช่วยเหลือจากกระทรวงศึกษาธิการให้จัดโควตาเข้าศึกษาอบรมในวิทยาลัยครู หรือเข้าศึกษาอบรมในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ฯลฯ ในสาขาการบริหารการศึกษา ทั้งนี้เพื่อเพิ่มวุฒิและประสบการณ์ของผู้บริหารให้สูงขึ้น และสามารถบริหารโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีความมั่นใจมากขึ้น ควรมีการหมุนเวียนให้ผู้บริหารและผู้ที่จะเป็นผู้บริหารต่อไปในอนาคตได้เข้ามาศึกษาต่อ เป็นการเตรียม "ตัวตายตัวแทน" หรือเตรียมทีมบริหารไว้ให้เข้มแข็ง พร้อมทั้งจะฝึกอบรมหรือถ่ายทอดกระบวนการบริหารโรงเรียนให้กับบุคคลอื่นด้วย

2. ขนาดของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการอยู่ด้วย โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็ก จะปฏิบัติงานบริหารวิชาการได้น้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ฉะนั้นสภาพการศึกษาควรหลีกเลี่ยงควรประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งสามขนาดให้มากขึ้น ควรเสนอให้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทั้งด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ควรมีการแลกเปลี่ยนบุคลากรโดยเฉพาะระดับบริหาร และแลกเปลี่ยนหรือช่วยเหลือทางด้านวัสดุอุปกรณ์การสอน ข้อสอบ หนังสือต่าง ๆ เพื่อใช้ในห้องสมุด เป็นต้น ควรให้ความสนใจและความช่วยเหลือในโรงเรียนขนาดเล็กให้มากขึ้น

3. ควรจัดให้มีการสัมมนาทางวิชาการระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายหรือทุกขนาดเป็นประจำอย่างน้อยปีละครั้ง โดยเน้นการพัฒนาการเรียนการสอน การเพิ่มคุณภาพของผู้บริหารและครู การจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนวนักเรียน การเลือกอาชีพ การเผชิญปัญหาของตัววัยรุ่น การวัดผลและประเมินผลการศึกษา เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาที่ผู้บริหารและครูกำลังเผชิญอยู่

4. ควรส่งเสริมกิจกรรมสันนิบาตการ และกิจกรรมทางสังคมระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษา เช่น การทัศนศึกษาร่วมกัน การร่วมงานสังสรรค์ในเทศกาลต่าง ๆ การเยี่ยมเยียนโรงเรียนต่าง ๆ เป็นการเพิ่มพูนความสามัคคี และพัฒนาการเข้าสังคมของครูให้กว้างขวางมากขึ้น เพื่อจะได้สามารถช่วยเหลือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันได้

5. สภาการศึกษาคาทอลิกควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือโรงเรียนขนาดเล็กอย่างรีบด่วน ทั้งในด้านการจัดสรรงบประมาณพิเศษเพื่อพัฒนางานวิชาการและอาคารสถานที่ให้เอื้อต่อการเรียนการสอน และในด้านการบุคลากรด้วยโดยส่งทีมผู้บริหารที่สามารถเข้าไปช่วยนิเทศและแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับงานวิชาการและบุคลากรเป็นระยะ ๆ หรือช่วยงานประจำจนกว่าโรงเรียนจะช่วยเหลือตัวเองได้

6. สภาการศึกษาคาทอลิกควรทบทวนนโยบายการจัดตั้งโรงเรียนขนาดเล็กเสียใหม่ ควรศึกษาปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็กให้ลึกซึ้ง เพื่อรวบรวมปัญหาประกอบการพิจารณาปรับปรุงการบริหารและนโยบายของการศึกษาคาทอลิกด้วย

7. สภาการศึกษาคาทอลิกอาจพิจารณาจัดตั้งศูนย์สื่อการเรียนการสอนของโรงเรียนคาทอลิก เพื่อให้โรงเรียนสามารถหมุนเวียนใช้ได้โดยไม่ต้องลงทุนซื้อหาเก็บไว้ที่โรงเรียน อุปกรณ์การสอนอาจจะรวมถึงหนังสืออ่านเสริมหลักสูตรและความรู้รอบตัว โสตทัศนูปกรณ์ที่มีราคาแพง เช่น เครื่องฉายต่าง ๆ เครื่องบันทึกและโทรทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์ ฯลฯ โดยจัดระบบการยืมหมุนเวียนเปลี่ยนกันให้รัดกุม วิธีนี้โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กจะได้รับประโยชน์อย่างมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรวิจัยปัญหาการบริหารโรงเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิกที่มีขนาดเล็กอย่างละเอียด โดยวิเคราะห์ด้านต่าง ๆ ให้ลึกซึ้งเพื่อสืบค้นเหตุแห่งปัญหา เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไขให้ตรงจุด

2. ควรทำการวิจัยปัญหาการจัดกิจกรรมและการแนะแนวนักเรียน และการวัดผลและประเมินผลการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกขนาดเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้บริหารและครู เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการนิเทศภายในโรงเรียนและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนางานวิชาการ ของโรงเรียนในเครือคาทอลิกด้วย

3. การวิจัยทัศนะของผู้ปกครองที่มีต่อการบริหารวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายหลักทุกขนาด เพื่อสะท้อนภาพอีกแง่มุมหนึ่งของงานวิชาการของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนสามารถนำไปใช้ปรับปรุงงานด้านนี้และปรับปรุงความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองได้ด้วย

4. ควรวิจัยการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยม ในเครือข่ายหลัก ทั้งประเทศเพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การพัฒนาวิชาการของโรงเรียนต่อไป

5. ควรศึกษาความต้องการเข้ารับการศึกษาอบรมของผู้บริหารและครูใน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายหลัก เพื่อจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ชนินา วิทยาอนุมาต แนวโน้มของการศึกษาเอกชนระดับมัธยมศึกษาสายสามัญ
วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2525, 135 หน้า อัดสำเนา
คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน และคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
การศึกษาเอกชน : นโยบายที่ท้องทมหวน โครงการติดตามผลของการช่วยเหลือ
อุดหนุนโรงเรียนราษฎร์ ม.ป.ท. 2520, 159 หน้า
- ชม ภูมิภาค เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา สำนักพิมพ์ประสานมิตร 2520,
344 หน้า
- เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์ การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ และสังคมศาสตร์ พิระพัณา
2522, 206 หน้า
- ทรงศักดิ์ ศรีกาพลสินธุ์ "การบริหารงานวิชาการ" เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง
การบริหารการศึกษาและประชากรศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษามหาสารคาม
2516, หน้า 4
- _____ เอกสารการสัมมนาการศึกษาและประชากรศึกษา วิทยาลัยวิชาการศึกษา
มหาสารคาม 2516, หน้า 70
- ชนินา รักมพลเมือง "การเลือกสมัครกิจการของโรงเรียนราษฎร์สายสามัญ" วารสาร
การศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 16 ฉบับที่ 5 มิถุนายน - กรกฎาคม 2525 หน้า 31 - 32
- นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ "กิจกรรมนักเรียน" เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการ
ครั้งที่ 2 สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย 2518 หน้า 2 อัดสำเนา
บุญเกิด พิมพ์วรเมฆากุล และคนอื่น ๆ ประมวลความรู้วิชาครูชุด ป.ม. พระนคร
สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์ 2515, หน้า 95 - 97
- บุญรอด บุญศรีสมฤทธิ์ "การศึกษาเอกชนในประเทศไทย" กองสถิติและวิเคราะห์
ภาวะการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา
จำกัด สิงหาคม 2526 หน้า 35 - 39

ประทับ เรืองมาลัย คู่มือสอบวิชาชุดครู ประโยคมัธยม กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์

วัฒนาพานิช 2517 หน้า 181 - 182

พิชัย เสงี่ยมจิต การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉบับพุทธศักราช 2518

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, หน้า 26 - 27 อักขระ

เพ็ญศักดิ์ เรือนใจมัน งานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 5

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2519, 163 หน้า อักขระ

พนัส หันนาคินทร์ หลักการบริหารโรงเรียน วัฒนาพานิช 2512 หน้า 137 - 146

_____ หลักการบริหารโรงเรียน วัฒนาพานิช 2524, 363 หน้า

_____ การมัธยมศึกษา โรงพิมพ์พิเศษ ม.ป.ท. 282 หน้า

✓ พรศิริ อิงคชัยโชค แนวความคิดทางการศึกษา และความพึงพอใจของผู้ปกครอง

นักเรียนต่อการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเอกชนที่มีมาตรฐานดี ในกรุงเทพ

มหานคร ปรินญาณิพนธ์ กค.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2527, 188 หน้า

วิญญู สาร หลักการบริหารการศึกษา วัฒนาพานิช 2519, 536 หน้า

_____ การบริหารการศึกษา ค.ส.การพิมพ์ 2523, 505 หน้า

_____ หลักการบริหารการศึกษา โรงพิมพ์คุรุสภา 2526, 373 หน้า

✓ เมธี บิลันชนานนท์ "ผลการวิจัยทัศนคติต่อวิชาชีพครูของโรงเรียนคาทอลิกใน

ประเทศไทย" แสงธรรมปริทัศน์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 มกราคม - เมษายน 2527

หน้า 15 - 27

มนตรี มีลำไย "การศึกษาเอกชน" วารสารการศึกษาแห่งชาติ ปีที่ 16 ฉบับที่ 5

มิถุนายน - กรกฎาคม 2525 หน้า 9

✓ ยุทธวีรดิษฐ์ วณิชจินดา ความคิดเห็นของผู้ปกครองในการส่งบุตรหลานเข้าศึกษาใน

โรงเรียนราษฎร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายในจังหวัดพระนคร

วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2508, 31 หน้า อักขระ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2

ทวีกิจการพิมพ์ 2524, 286 หน้า

วิรัตน์ ศิริบุรณ์ การศึกษาสมรรถภาพในการบริหารงานของครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษา

ในเขต 11 ปฏิญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2518, 82 หน้า อักสำเนา

วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล การบริหารโรงเรียนและการ

นิเทศการศึกษาเบื้องต้น ขนิษฐาการพิมพ์ สมุทรปราการ 2520, 178 หน้า

_____ การบริหารโรงเรียนและการนิเทศการศึกษาเบื้องต้น พิมพ์ครั้งที่ 3

สมุทรปราการ ขนิษฐาการพิมพ์ 2523, 187 หน้า

วิเจียร เกตุสิงห์ หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย พิมพ์ครั้งที่ 3

เรือนอักษร 2524, 153 หน้า

วิลาศ บุญทองขาว บรรยากาศการเรียนการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามทัศนะ

ของนักเรียน ครู และผู้บริหาร เขตการศึกษา 4 ปฏิญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 208 หน้า อักสำเนา

สามัญศึกษา, กรม คู่มือบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา วัฒนาพานิช 2519, 240 หน้า

_____ คู่มือการจัดโรงเรียน สามเจริญพานิช 2521, 174 หน้า

_____ คู่มือครูใหญ่โรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดใหม่ จงเจริญการพิมพ์ 2522,

506 หน้า

สามัญศึกษา, กรม กองมัธยมศึกษา รายงานการประเมินผลมาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา

ม.ป.ท. 2522, 140 หน้า

สามัญศึกษา, กรม หน่วยศึกษานิเทศก์ คู่มือการบริหารงานวิชาการ จงเจริญการพิมพ์

2522, 320 หน้า

สามัญศึกษา, กรม คู่มือการบริหารการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524
 อมรินทร์การพิมพ์ 2526, 201 หน้า

สุมิตร คุณานุกร หลักสูตรและการสอน กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานครการพิมพ์ 2518,
 186 หน้า

สภาการศึกษาคาทอลิก "ประวัติความเป็นมาของการศึกษาคาทอลิก" เอกสารการประชุม
ของสภาการศึกษาคาทอลิก 2520 หน้า 1 - 7

ศึกษาธิการ, กระทรวง กองวางแผน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 4
 (2520 - 2524) กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์การศาสนา 2520 หน้า 32

_____ แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์
 ยูไนเตคโพรคักชั่น 2520 หน้า 11

_____ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 โรงพิมพ์คุรุสภา 2522,
 217 หน้า

_____ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 อมรินทร์การพิมพ์
 2523, 362 หน้า

ศักดิ์ ฉาสุนิรันต์ ข้อเสนอแนะบางประการสำหรับนักวิจัย คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ 2504, 42 หน้า

✓ สุจิต ใสสุก การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร
 วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 250 หน้า อัดสำเนา

สมพงศ์ เกษมสิน การบริหาร ไทยวัฒนาพานิช 2523, 338 หน้า

สุวิทย์ บุญช่วย "บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา : ความสมคูลย์ในการะกิจ"
พิจญ์ 1 : 20 มิถุนายน - กันยายน 2526

หวน พันธุพันธ์ "การบริหารวิชาการโรงเรียน" มิตรครู พฤศจิกายน 2525
 หน้า 14 - 15

- เอกวิทย์ ฌ ถดาง "การบริหารวิชาการ" รายงานการประชุมผู้ตรวจการการศึกษา
และศึกษาธิการจังหวัดพระนคร โรงพิมพ์คุรุสภา 2516, หน้า 113
- อาทร รัตนคำวน "คุยกับนายกสมาคมครูคาทอลิกแห่งประเทศไทย" วารสารการศึกษา
เอกชน มิถุนายน 2521, หน้า 35
- เอนก หิรัญ การบริหารงานวิชาการโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคกลาง วิทยานิพนธ์
ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521, 208 หน้า อัดสำเนา
- อุรัญญา รุกขมธุร์ สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเอกชนในเครือคาทอลิกและสภาคริสตจักร
แห่งประเทศไทย ในเขตกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 195 หน้า
- Best, John W. Research in Education. New Delhi-11001,
Prentice Hall of India Private Limited, 1983. 431 p.
- Bobbitt, Franklin. The Curriculum. New York : Holt,
Rinehart and Winston, 1974. p.4
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology
and Education. New York, McGraw-Hill Inc., 1981. 549 p.
- Fish, Robert S. Administrative Behavior in Education.
New York, Harper and Row, 1957. 365 p.
- Jacobson, Paul B. and Others. The Effective School
Principal. Englewood Cliffs, New Jersey., Prentice-Hall.
Inc., 1973. 791 p.
- Miller, Van. The Public Administration of American
School System. New York, The MacMillan Company, 1965.
p.175
- Spears, Harold. Improving the Supervision of Instruction.
New Jersey : Prentice-Hall. Inc., 1967. p.16
- Taba, Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice.
New York : Harcourt, Brace and World, 1962. p.9
- Winer, B. J. Statistical Principles in Experimental Design.
New York, McGraw-Hill Book Company, 1962. 672 p.

ภาคผนวก

ที่ ทม 1007/0188

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มีนาคม 2528

เรื่อง ขออนุญาตออกร่าง

เรียน อาจารย์ใหญ่โรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัยขอรับรองว่า นางสาวฉวี ภัคเกษม เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

นิสิตผู้นี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า
เพื่อทำวิทยานิพนธ์เรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิก
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

สิ่งที่นิสิตไกรขอความอนุ

งานวิชาการของโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่าง

ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออันเกราะห้ใด ๆ ที่ท่าน

ขอแสดงความนับ

(นางสาววิไล พง

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 2584119

แบบสอบถาม

การศึกษาค้นคว้าเรื่อง การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในเครือคาทอลิก
ในกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ซึ่งตรงกับความจริงที่เกี่ยวกับ
ตัวท่าน

1. ตำแหน่งปัจจุบัน

- ☐ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่
- ☐ ผู้ช่วยครูใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่
- ☐ หัวหน้าหมวดวิชา
- ☐ ครูผู้สอน

2. วุฒิ

- ☐ ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป
- ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

3. โรงเรียนของท่านมีนักเรียน (เฉพาะชั้นมัธยม)

☐ จำนวนนักเรียนไม่เกิน	499 คน
☐ จำนวนนักเรียนตั้งแต่	500 - 1499 คน
☐ จำนวนนักเรียนตั้งแต่	1500 คน

ตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือคาทอลิก ในกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) มีคำถาม 60 ข้อ แต่ละข้อมีตัวเลือก 5 อันคั่น คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ

ขอความต่อไปนี้เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับแนวปฏิบัติการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนของท่าน โปรดอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด และพิจารณาว่าท่านเห็นว่าโรงเรียนของท่านได้ปฏิบัติมากน้อยเพียงใด และโปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับของการบริหารงาน โดยปฏิบัติดังนี้

ข้อที่ท่านเห็นว่า	มากที่สุด	ให้กา	✓	ในช่อง	มากที่สุด
ข้อที่ท่านเห็นว่า	มาก	ให้กา	✓	ในช่อง	มาก
ข้อที่ท่านเห็นว่า	ปานกลาง	ให้กา	✓	ในช่อง	ปานกลาง
ข้อที่ท่านเห็นว่า	น้อย	ให้กา	✓	ในช่อง	น้อย
ข้อที่ท่านเห็นว่า	น้อยที่สุด	ให้กา	✓	ในช่อง	น้อยที่สุด

สำหรับคำถามตอนที่ 1 และตอนที่ 2 ขอความกรุณาท่านช่วยตอบทุกข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ผู้บริหารและครูผู้สอนตอบได้อย่างเสรี

คำชี้แจง ท่านมีข้อเสนอแนะ หรือมีความต้องการให้ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเพิ่มเติมอย่างไรนอกเหนือจากแบบสอบถามตอนที่ 2 ขอให้ท่านเขียนโดยย่อตามหัวข้อที่เขียนไว้

หากว่าท่านไม่มีอะไรเพิ่มเติมก็ไม่ต้องเขียน

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการ 5 ด้าน

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	<u>การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน</u>					
1.	ทำให้ครูเข้าใจหลักสูตรจนสามารถนำไปปฏิบัติได้					
2.	จัดหาเอกสาร การใช้หลักสูตรไว้ให้ครูใช้อย่างเพียงพอ					
3.	สำรวจความพร้อมทุกด้านก่อนเปิดแผนการเรียน					
4.	จัดแผนการเรียนให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดและความสามารถ					
5.	พิจารณาความสามารถและความถนัดของครูก่อนจัดครูเข้าสอน					
6.	ให้คณะครูมีโอกาสพิจารณาแผนการเรียนร่วมกับผู้บริหาร					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
7.	ให้ครูทำโครงการสอนก่อนทำการสอน					
8.	ให้ครูทำบันทึกการสอนก่อนทำการสอน					
9.	ให้คณะกรรมการดูวิธีการสอนใหม่ ๆ แปลก ๆ ที่ให้ผลดีมาใช้สอน					
10.	จัดสอนซ่อมเสริมให้แก่นักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียน					
11.	จัดช่วงเวลาเพื่อให้ครูสอนซ่อมเสริมโดยสะดวก					
12.	ให้คณะกรรมการมีการปรึกษาหารือและแก้ปัญหาการเรียนการสอนร่วมกันอยู่เสมอ					
2	<u>การบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด</u>					
1.	มีการสำรวจความต้องการวัสดุอุปกรณ์ในรายวิชาต่าง ๆ ทุกภาคเรียน					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.	จัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนที่ใช้ประโยชน์ได้ตรงตามความต้องการของครู					
3.	สนับสนุนให้ครูใช้อุปกรณ์ประกอบการสอน					
4.	ให้ครูทดลองใช้อุปกรณ์การสอนก่อนนำไปใช้จริง					
5.	ครูสามารถใช้และเก็บรักษาวัสดุอุปกรณ์การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ					
6.	ให้มีผู้ดูแลบำรุงรักษา ซ่อมแซมวัสดุอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพดีเสมอ					
7.	มีห้องเรียนเพียงพอสำหรับการเรียนและกิจกรรมต่าง ๆ					
8.	ห้องสมุดตั้งอยู่ในที่ที่เหมาะสม นักเรียนและครูสามารถใช้ได้สะดวก					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
9.	จัดครูบรรณารักษ์และนักเรียนดูแลให้บริการในห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพ					
10.	สนับสนุนนักเรียนใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งค้นคว้าด้วยตนเอง					
11.	มีนักเรียนและครูเข้าใจอย่างคุ้มค่า					
12.	จัดทำงบประมาณมาปรับปรุงระบบบริการห้องสมุด					
3	<u>การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู</u>					
1.	จัดประชุมชี้แจงนโยบายและแผนงานต่าง ๆ ก่อนเปิดเรียน					
2.	ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชา เขาส่งเกตการสอนของครู					
3.	หัวหน้าหมวดวิชาให้ความช่วยเหลือครูที่มีปัญหาทางวิชาการ					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
4.	ผู้บริหารเข้าใจในหลักสูตรและเป็นที่พึงของคณะครูได้				!	
5.	มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรมาให้ความรู้ใหม่ ๆ เสมอ					
6.	จัดอบรมครูเกี่ยวกับการวัดผลและการประเมินผลการศึกษาตามหลักสูตรใหม่					
7.	จัดให้ครูแต่ละหมวดวิชาประชุมปรึกษารื้อกันในเรื่องการเรียนการสอนรวมกัน					
8.	ส่งเสริมคณะครูรวมกิจกรรมสัมพันธ์กับโรงเรียนอื่น					
9.	ส่งเสริมให้ครูเฝ้าหาความรู้โดยการศึกษาต่อ					
10.	ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่คณะครู					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
11.	ส่งครูเข้าร่วมประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ					
12.	จัดหาเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่เพิ่มพูนความรู้ให้ครูได้อ่านเพื่อพัฒนาความรู้ทางวิชาการ					
4	<u>การจัดกิจกรรมนักเรียนและ</u> <u>การแนะแนว</u>					
1.	ให้ความสำคัญและสนับสนุนกิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร					
2.	จัดนิทรรศการแสดงผลงานของนักเรียน					
3.	ให้นักเรียนมีโอกาสดำเนินกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้โดยมีครูเป็นที่ปรึกษา					
4.	เมื่อมีกิจกรรมนักเรียน คณะครูเข้าร่วมด้วยความสนใจ					
5.	นักเรียนเข้าใจจุดหมายของการจัดกิจกรรมนักเรียน					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6.	ให้เสรีภาพนักเรียนในการเลือกกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ					
7.	นักเรียนและผู้ปกครองเข้าใจระบบการเลือกแผนการเรียนของโรงเรียน					
8.	จัดกิจกรรมแนะแนวได้สอดคล้องกับหลักสูตร					
9.	เมื่อนักเรียนมีปัญหา นักเรียนจะเลือกเข้าปรึกษากับครูแนะแนวโดยตรง					
10.	ผู้ปกครองนักเรียนสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียน					
11.	สนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมหรือเข้ามามีกิจกรรมทางวิชาการของสถาบันอื่น					
12.	แบ่งสรรงบประมาณเพื่อกิจกรรมนักเรียนอย่างเพียงพอ					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5	<u>การวัดผลและการประเมินผล</u> <u>การศึกษา</u>					
1.	นำระเบียบการวัดผลและประเมินผลมาใช้ในโรงเรียน					
2.	สนับสนุนให้แต่ละหมวดวิชาจัดทำข้อสอบมาตรฐานขึ้นใช้					
3.	จัดทำธนาคารข้อสอบเพื่อหมุนเวียนใช้					
4.	ครูสามารถวัดผลและประเมินผลการเรียนได้ถูกต้องตามระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ					
5.	ให้คณะครูประเมินผลก่อนเรียนเพื่อทราบความรู้พื้นฐานเดิมของนักเรียน					
6.	ครูประเมินผลการเรียนการสอนได้ตรงตามจุดประสงค์					
7.	การประเมินผลของครูสามารถบ่งชี้สมรรถภาพทางการเรียนของนักเรียน					

ข้อที่	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8.	มีการประเมินผลหลังจากกิจกรรมทุกครั้ง					
9.	ส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผลการสอบแต่ละวิชาเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน					
10.	จัดให้มีการรายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ					
11.	ผู้ปกครองให้ความสนใจต่อการรายงานผลการเรียนของนักเรียน					
12.	นำผลการประเมินงานทางวิชาการมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงในปีการศึกษาใหม่					

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ผู้บริหารและครูตอบได้อย่างเสรี

คำชี้แจง ท่านมีข้อเสนอแนะหรือมีความต้องการให้ปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเพิ่มเติมอย่างไร นอกเหนือจากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน

.....

2. การบริหารวัสดุอุปกรณ์การสอนและห้องสมุด

.....

3. การนิเทศการศึกษาและการฝึกอบรมครู

.....

4. การจัดกิจกรรมนักเรียนและการแนะแนว

.....

5. การวัดผลและการประเมินผลการศึกษา

.....

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่ง
 ชีส เตอร์มณี ภัคเกษม

การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายออลีก
ในกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
มณี ภัคเกษม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กันยายน 2528

จุดมุ่งหมายของการวิจัยนี้เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายทอdik ในกรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายทอdik ในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายทอdik ในกรุงเทพมหานคร ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร 57 คน และครูผู้สอน 550 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามวัดความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารวิชาการ ซึ่งเป็นแบบสอบถาม ประเภทมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้คือ ค่าคะแนนเฉลี่ยความเบี่ยงเบนมาตรฐาน t -test และ F -test

ผลการวิจัยพบว่า

1. โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเครือข่ายทอdikสามารถปฏิบัติงานบริหารวิชาการได้ในระดับปานกลาง
2. ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารมีความคิดเห็นว่า โรงเรียนสามารถปฏิบัติงานบริหารวิชาการมากกว่าความเห็นของครูทุกด้าน
3. ผู้บริหารและครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน
4. ความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของทั้งผู้บริหารและครูโดยรวมในโรงเรียนขนาดเล็กมีความแตกต่างจากความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความเห็นต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและครูในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION OF THE CATHOLIC
HIGH SCHOOLS IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT
BY
MANEE PAKKASEM

Presented in partial fulfilment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
September, 1985

The purposes of this study were to investigate the opinions of administrators and teachers of the Catholic High Schools in Bangkok Metropolis and to compare the opinions of the administrators and the teachers of the Catholic High Schools classified by the sizes of the schools.

The samples of the study comprised 57 school administrators and 550 school teachers working in the Catholic High Schools in Bangkok Metropolis. The instrument used for collecting the data was the Likert-type questionnaires constructed to measure the opinions of the administrators and the teachers in regard to the academic administration. The standard deviation, t-test and F-test were applied to analyze the data.

The results indicated that -

1. The Catholic High Schools were capable of administering academic affairs at the average level.
2. School administrators and teachers had different opinions based on statistics regarding the academic administration at .05 level of significance. On the other hand the administrators held the opinions that the school was better in everyway at administering academic affairs than the teachers.

3. School administrators and teachers in large schools however had more or less similar opinions on the academic administration. But the school administrators and teachers in the middle and small size schools expressed different opinions about the academic administration of the schools.

4. The opinions of both administrators and teachers as a whole in the small schools were different from the opinions of those in the middle and large schools at .05 level of significance. But the opinions of the administrators and teachers of middle and large schools were not significant difference.